

ప్రతి దిన ము ప్రకటింపఁబడును.

311024

Vol. 11 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 28-వ తేది గురువారము } No 126
సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౧౨౬

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు.

గాఢ గొప్పవారిచే జేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియాన్నది. పంచభాష పీఠి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు.

ఆమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చిరస్థూల నొప్పుల తారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెజుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఘను.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈ మందును గుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను స్థిరమొగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్క-నిడబ్బితో సహా పీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
ఆమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

కామినియానూనె

వెంట్రుకలేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా
పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుదు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ
దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
ఒకపరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.
బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లభరీదు రూ 2-10-0.

126

వీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక
అత్తరు కావలసియున్న
ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుదు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోలుపజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్మమగడు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువళ్ళిక్కేణి

23-8-24 తేది శనివారమునుండి 29-8-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు.
రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.
కాపైస్ కిడ్స్ ఎడ్మిస్ట్రేషన్ ఐదవవారము.

రాధాకృష్ణ

(953) వెల్లింగుటన్ సినిమా

23-8-24 శనివారమునుండి 29-8-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15 కూడ గలదు
1-వ వారము-8 భాగములు. యూనివర్సల్ గార్బియన్ సినియత్
“ది బీస్టు ఆఫ్ పార్డైస్”
(కూరమైన అడవిమృగములను ధీరులైన విల్లియం డెస్మాండ్
& ఎరీన్ నెడ్జివిక్ సాహసకృత్యములు చూడతగినవి.
న్యూసు, కామిక్ కూడ చూపబడును.)

కావలెను

లోకొమోటివ్ ఎంజినులను నడుపుటయందు
మంచిఅనుభవము గలిగిన ఎంజినుడ్రైవరులు కావలె
ను. కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు సంబంధించిన స్టీము అండు
మోటారు రోడ్డురోలర్లు ఆయల్ ఎంజినులు నడుప
వలసియుండును. జీతము రు 40-2-6 50/40 చొ
ప్పున ఒక నెలకివ్వబడును. దరఖాస్తుదారులు వారివ
యస్సు, జాతి, ఇదివరలో ఎక్కడెక్కడోగముచేసినది
మొదలగునవి తెలుపుచు దరఖాస్తులు ఈదిగువ
విలాసమునకు 10-9-24 తేదిలోగా చేరునట్లు పంపు
కొనవలెను.

టి. కె. టి. వీరరాఘవాచారియార్

జిల్లాబోర్డు ఎంజిను, కృష్ణా, చిలకలపూడి.

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

తేదీ

తెల్ల కెంటు ఎస్. మదురై గారు

ప్ర:—1922 మార్చి 25 తేదీన ఆదివ్రావిడ, ఆదిమాండ్ల వ్రావిడ అనునవి "పంచము, పరయ" అను వానికడనులు వాడ వలయునని చేసిన 817 నెం కమ్యూనికేషన్ మిలిటరీ అధికారులకు పంపి ఆర్మీ కార్డులలో మార్చమనిరా లేనివో ఎందు చేసిన?

జ:—మిలిటరీ అధికారులు ఫోనిక్ ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞలలో లేరు.

కమలాపుర గ్రామ తపాలా కచ్చేరీ

ఎల్. సి. గురుస్వామి గారు

ప్ర:—(1) శాసనసభ్యుడు ఆర్. వీరయ్యగారు నేలం జిల్లా కమలాపుర గ్రామ తపాలా కచ్చేరీలో ఉత్తరముల వేయటమును, వీట్లు కొనుటకును బోర్డు స్కూల్ లోకి పావుటకును గ్రామమునకు అడ్డంకిర పెట్టెనట నిజమా? (2) అనుచో గవర్నమెంటు ఏమి చర్య తీసికొన్నది? 2. వైసంగతులు తెలియనివో తెలిసికొని ఆ విషయముల కాగితములను బట్టె నుంతురా?

జ:—అగ్రహారములోనికి ఆదివ్రావిడలు పోగూడవని గ్రామమునకు చెప్పెను. పోస్టాఫీసు బోర్డు స్కూలు అగ్రహారములో నున్నవి.

లీకమిషన్ సూచనలు

రామలింగాచెడ్డి గారు

ప్ర:—1. లీకమిషన్ నివేదికపై తమ యభిప్రాయముల గవర్నమెంటువారు యిడియా గవర్నమెంటువారికి తెల్పినా? అనుచో వాటిని ఎట్లపై నుంతురా? 2. కమిషన్ సూచనలు ఒప్పుకొంటే యారాష్ట్రమున కెంతి విచ్చును.

జ:—తెల్పిరి. ఈ ప్రభుత్వమువారు రెట్లు బహిరంగ పరుదు.

ప్ర:—1. మైక్రోస్కోప్ లను మైక్రోస్కోప్ లను పరిశీలించుచున్నారా? అయితే ఎంతమంది హెచ్చు.

జ:—అలోచనగా నున్నది.

పి. ఆంజనేయులు గారు

ప్ర:—యూడెవనివారము సివిల్ కోర్టుకు కలవ తీసి వేయుటనే గ్రామములందు అసంతృప్తి కలిగించెనా?

జ:—లేదు.

క్విట్టా గుంటూరు జిల్లాలో యిరిగేషన్ సౌకర్యములు

పి. ఆంజనేయులు గారు

ప్ర:—1. బెజవాడలో కృష్ణానదికి తలుపు తెరిచిన యిరిగేషన్ సౌకర్యము లేమి కలుగునని ఆశకందు? 2. అన్నాపురము ప్రాజెక్టు మరల తెరచి అలోచన లేపెనగలనా? 3. కొన్నూరు కాలువలనుండి యిరిగేషన్ కాలువకు ప్రసరింపజేయుటకు గూర్చి గుంటూరు జిల్లా బుడ్డాను, యజుల రైతులు విజ్ఞప్తులు గాని వ్రాతనియ్యమగాని పంపియున్నారా?

జ:—1 సుమారు 1400 ఎకరముల ఎక్కువ సాగునను ఆశ కలదు. యిప్పుడున్న వానికన్న త్వరగా డెల్టా మొత్తము మీద నాల్గుపడును. వీరు యెడతెగక నీరు అందుచును

డెల్టా జిల్లాలో శైవ నుల వృద్ధి చేయుట

పెద్దిరాజు గారు

ప్ర:—డెల్టా జిల్లాలో సెక్షన్ లు వృద్ధి చేయుట కేమైన చర్య తీసికొన్నారా? అనుచో, యాక్టివ్ లు ఎప్పుడు పూర్తియై పలుకుదును.

జ:—కృష్ణా గోదావరి డెల్టా సెక్షన్ ల వృద్ధి చేయుట అలోచనలో నున్నది.

నెల్లూరులో యిరిగేషన్ పనులు

పి. యస్. కృష్ణారావు పంతులు గారు

ప్ర:—నెల్లూరు జిల్లాలో యిరిగేషన్ పనులు వృద్ధి చేయుటకు యత్నములు జరుపవలెనని యాశభవారు 1923 డిసెంబరు 12 తేదీన తీర్మానించిన వాని ననుసరించి ఏమి చర్య తీసికొనబడినది.

జ:—కొంగూరు ప్రాజెక్టును గూర్చి మొదటి రిపోర్టు రాయబడినది. దీనివల్ల బోర్డు వారు దీనివల్ల పరిశీలించుచున్నారు.

ఏలూరు కాలువగట్టు

నీతయ్య గారు

ప్ర:—1. కేసరపల్లి సెక్షన్ లో ఏలూరు కాలువగట్టు అభివృద్ధి గా నుండుట నిజమా? 2 సంవత్సరములనుంచి ఏసంవత్సరములో యీగట్టు తెగినవి. 2 ఆగట్టును పరిపరచి ఎందుకు గానవలెను. 3. తత్ఫలముగా ఈసంవత్సరము, పోయిన సంవత్సరములలోని రావలసిన నీరు తెచ్చెలు సరిగా నుండునుండటము

గుంటూరు మండల ప్రధమ వైశ్య మహాసభ

తెలంగాణ ప్రభుత్వము

ఈసభ యీ వత్సరమున సెప్టెంబరు 10-11-12 తారీఖులందు జరుగబోవుచున్నది గాన వైశ్య సోదరులు విచ్చేయుటకు ప్రార్థితులు.

నిజమా? 4. డి. పి. డబ్ల్యు. వారిచే ఈగట్టు బాగుచేయు అంచనా తీయుచున్నదా?

జ:—ఏసంవత్సరము తెలియదు. ముందు కనుగొనబడును.

హానరరీ ప్రెసిడెన్సీ మ్యాజిస్ట్రేటుల నహాయంటు జేయుట

సత్యమూర్తి గారు

ప్ర:—1. యానగరములో హానరరీ ప్రెసిడెన్సీ మ్యాజిస్ట్రేటుల నహాయంటుచేయు నియమము లేమి? 2 తక్కువ (మినిము) విద్యార్హతలు కావలెనా? 3. గవర్నమెంటువారిపని కనుగొనువిధము కలదా?

జ:—1. 2. గవర్నరుగారు వారి నహాయంటు చేసెదరు. 3. క్రిమినల్ జస్టిస్ సాంపత్తికి నివేదికను వారిపనిని తెలుపుచు చేయును.

రాయపురము వైద్యశాల విద్యార్థి వేతనములు

జి. రామేశ్వరరావు గారు

ప్ర:—1. 5 సంవత్సరములనుంచి ఎంతమంది విద్యార్థులు (రాయపురము వైద్యశాలవారు) పరీక్షపాస్యయిరి? 2 అందులో పశ్చిమాంధ్రమువారి ఎంతమంది. అందెంతమందికి వేతనములు నిచ్చిరి. 3. వేతనము మొత్తమెంత? విద్యార్థి కుటుంబమునకు పట్టిన స్థానమునకు పట్టిన వేతనము మారునా అనుచో ఆ మార్పుల యొక్క వివరములేమి, అందులకు కారణము లేమి?

జ:—1. 5 సంవత్సరములనుంచి 875 మంది పరీక్షయ్యిరి. 2. 9 గురు పశ్చిమాంధ్రము. అందు 6 గురికి వేతనమున్నది. 3. నెలకు రు 15 వేతనము. ఆవి యిప్పుడు తక్కువవలయువారికి నిలువబడినవి. సంవత్సరమున కైదుచొప్పున వేతనములు ఫిక్సు చేయబడినవి. ఇదివరకందరకు చాలావేతనము లేబడినది. సర్వీసుకు కావలసిన సజ్జా అస్పెంటులను సర్వీసులందు యిప్పుడు ఫిక్సు చేయుటచే వాటికి గూడా నియామక ముంచవలసినవిని. అట్లెంపెండ్లలో

100 కి 75 తెలుగువారికి, వారు వైద్యవిద్యలో వెనుకబడియుండుటచే యాయబడుచున్నది 1918 లో 10 పైపెండ్లు నెలకు 25 చొప్పున పశ్చిమాంధ్ర ప్రదేశ్ కన్న వైద్యవిద్యార్థులకు ప్రత్యేకింపబడినవి. కాని 1922 లో అవి ఆపబడినవి.

అలోగానే పైపెండ్లు పుచ్చుకొన్నవారికి మాత్రము కోర్సుయి పోవువరకు పైపెండ్లు యివ్వబడును.

పి. ఆంజనేయులు గారు

ప్ర:—ప్రెసిడెన్సీ మ్యాజిస్ట్రేట్ మెంటులో నుండి సహాయము నుపొందుచున్న సెక్షన్ డివిజన్ లలోనికి ఆదిమాండ్ల బాలురను చేర్చుకొనుటకు గూర్చి యేమైనా ఉత్తరము జారీచేసినారా?

జ:—లేదు.

ఎక్స్ ప్రెస్ సలహా సంఘము

ఆర్. వీరయ్యగారు

ప్ర:—ఈ సలహా సంఘములోని సభ్యుల నామములేమి? 2 శాసనసభ్యులకు క్రిందటి నవంబరునుంచి యిచ్చిన స్పృశ మేమి. 3. క్రిందటి నవంబరునుంచి యీ సంఘమువారి కెన్ని మిటింగులు చేసిరి. 4. క్రిందటి నవంబరునుంచి సంఘములోని శాసనసభ్యుల యిచ్చిన అభిప్రాయముల వివరణ ప్రార్థిగా తెలుపుదురా. 5. క్రిందటి నవంబరునుంచి శాసనసభ్యులు, యితరులు యిచ్చిన సలహాలేమైన ఫలితము దక్కినదా? 6. తక్కువ వలయువారికి త్రాగుడు ముఖ్యముగా నుండవలయునని ఒక శాసనసభ్యుడు చెప్పినమాట నిజమా?

జ:—1. రావులహుమార్ సర్ పి. పి. పాత్రోగారు అధ్యక్షుడు.

సభ్యులు:—1. పి. వి. భానోజిరావు గారు, 2. పి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగార్ ఆఫ్ డి. రావులహుమార్ పి. పి. ఎలిరాజులు వాయుడు గారు, 4. హెచ్. అరిగోడర్ ఆఫ్ ఫుల్, 5. పి. పాన్నాస్వామి వాయుడు గారు 6. కె. డి. కామయ్య ఆఫ్ ఎస్ట్రోర్, 7. పి. యి. రెన్ కాంట్రీ ఎస్ట్రోర్

8. పి. రామస్వామి మొదలియార్ ఆఫ్ డి. రావులహుమార్ పి. యం. మురుగప్ప శెట్టియార్ ఆఫ్ డి. జమీందార్ ఆఫ్ మురుగప్ప (వీరందరు శాసనసభ్యులు) 11. ఆర్. కే. నవాజ్ గారు, 12. దివ్యాకాశి ప్రభుత్వ కార్యదర్శి (యీ సంఘమునకు కార్యదర్శి)

2. యంతవర కీయబడిన సాక్ష్యములు అప్పుడే ఉన్నాయి. యీ సంఘ పు ప ని ము ని స స తర్వాతి ప్రచురించుట ను గూర్చి ఆలోచించబడును.

3. సహకమిటీ మిటింగులు లేవు. 1924 జనవరిలో ఆదివర్సది

సప్రటినుంచి 5 మిటింగులు చేసినది. 4. 5. సాక్ష్యములు ప్రార్థికాకపోవుటచే యీ సంఘము రిపోర్టు యింకను వ్రాయలేదు. 6. లేదు.

ఈరాష్ట్రములో పంచదార ఫ్యాక్టరీలు

జె. పి. సాల్వానా గారు

ప్ర:—1. ఈరాష్ట్రములో పంచదార తయారు చేయు ముఖ్యమైన ఫ్యాక్టరీలు (పేర్లతో సహా) ఎన్నికలవో తెలుపుదురా? 2. (3) అదనముగా యిందే ఫ్యాక్టరీలలో మద్యము తయారు చేయబడుచున్నది. ఎన్ని విధముల మద్యము తయారు చేయబడుచున్నది. (గ) 1923-24 లో ఎంతతయారు చేయబడినది. 3. పంచదార యంత్రానికి మద్యము అదనముగా నుండునట్లు ప్రోత్సహించుటలో ప్రభుత్వమువారి డిహాయెమి.

4. ఈరాష్ట్రములో ఫ్యాక్టరీలు విస్తీర్ణ, బ్రాండ్, రం బీర్ లను ఎంత 1923-24 లో తయారుచేసినవి. 5. మైసూరుతో గూడా హిందూదేశములో యితర భాగములందు తయారు కాబడిన విస్తీర్ణ, రం, బ్రాండ్, బీరు, లెంత యారాష్ట్రములోనికి దిగుమతియైనవి.

జ:—1. డి. ఆస్కాస్యగర్ వర్క్స్ అండ్ డిస్ట్రిబ్యుటర్స్, ఆస్కా, గంజాం 2. దక్కన్ స్యూగర్ అండ్ ఆల్కాహోల్ కో లిమిటెడ్, సామర్లకోట, గోదావరి (3) డి. యాష్ట్రండియా డిస్ట్రిబ్యుటర్స్ అండ్ స్యూగర్ ఫ్యాక్టరీస్ లిమిటెడ్, నెల్లూరు, (4) తిరువన్నాయి నల్లూరులో (ప్రత్యేక ఆర్గాను జిల్లా) (5) కులశేఖర పట్నంలో (టిస్సెవల్ జిల్లా) (6) డి. ఆర్. పి. ఆర్. యస్. యం. స్యూగర్ మిల్స్ టచ్ నల్లూరు, టిస్సెవల్ (7) ది. ఆర్. ఆర్. యం. యస్. లక్ష్మీస్యూగర్ మిల్స్, అలసత్తెరుంగారి, టిస్సెవల్.

(2) (3) (1) (2) (3) (4) ఫ్యాక్టరీలలో (1) సారా, విస్తీర్ణ, బ్రాండ్, రం, జిన్ మొదలైనవి. (గ) తెలియదు. (3) ప్రశ్న అర్థము సరిగా తెలియలేదు. నిసావదార్థముల తయారు చేయుచు నూహతో పంచదార యంత్రానికి ప్రోత్సహించబడుటలేదు (4) సామర్లకోట, నెల్లూరు, డిస్ట్రిబ్యుటర్స్ విస్తీర్ణ, బ్రాండ్, రం, తయారుచేయును ఎంతచేయునో ఆ లెఖలు లేవు. (5) 1922-23 వరకు లెక్కలు బట్టె నుంచితిమి. 1923-24 లెక్కలు లేవు.

కరువుగానున్నదన్న భాగముల కల్లంగల్ల మూయుట

జి. రామేశ్వరరావు గారు.

ప్ర (1) కరువున్నదని ప్రకటించబడినచోట్ల కల్ల సారా అంగల్ల మూయుటకు ప్రస్తుతపు ఎక్స్ ప్రెజ్ డిట్టి విలు కలుగజేసినదా, 2. ఫోనికాధికారులు కాని ప్రభుత్వముగాని అట్టికేమైనా చేసిరా, 3. అట్టి విలు లేనివో కరువుతోనున్న వారి మంచికి ఎక్స్ ప్రెజ్ డిట్టిలో కేమైనా మార్పులు చేయబడునా.

జ:—1. 2. యంతవరకు కరువున్నచోట్ల అంగల్ల మూయుటయే ఆచారముగా యున్నది. 3. అలోచించెదరు.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శనము

సత్యమూర్తి గారు

ప్ర:—1. సామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శన సందర్భమున మదరాసు రంగమున చాచాతమామలకై పర్లామెంటి రాజాగారంత ద్రవ్యముచ్చిరి, 2. చాచా తమామల స్వభావమెట్టిది. 3. ఎంతమంది భారతీయులు అందు పాల్గొనుచున్నారు. వారి పేర్లేమి.

జ:—1. 50000 రూపాయలు. 2. సంగీతము, సర్వప్రదర్శనము, నాటకము. 3. 20 మంది. వారిపేర్లు సంగతి ప్రభుత్వమునకు తెలియదు.

కలరా మాత్రలు

దబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు నెల రూ 0-8-0.

కలరా పీచులతో ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము.

కలరా తగిలిన వారికి చుండును తినుట ఆవశ్యకము.

అమ్మతాంబసము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

మంత్రుల పరిపాలన మంతరించినది

ప్రజాపక్షాభివృద్ధి మంత్రుల ప్రభుత్వము తీరమైనది

“ద్వంద్వపరిపాలన మంతరించినది”

అని దాసుగారు శాసనసభలో నుడిచిరి

25 వ తేదీని శాసనసభలో మంత్రుల తీరములకు 1,60,000 రూపాయలు కొనవలసిన దొంగలబాగా రుపపాదించిరి. ఆసామ్యము నుజూరు చేయగూడదను సవరణను బాబూ ఆకిలచంద్రకర్తగా రుపపాదించిరి.

“ఇందులకు నియమ సంబంధమును కారణ మొకటికలదు. ద్వంద్వపరిపాలన మంతరింపవలెనని దేశీయులందఱును, జాతీయవాదులు, మితవాదులు, అత్యంతమితవాదులు, నియమబద్ధులు, మున్నగు నన్ని పక్షములవారును ఏకగ్రీవముగా తెలిపిరి. “మంత్రులు కీలుబొమ్మలు. వారు కేవలము క్రియలో కార్యదర్శులేగాని అట్లు పిలువక మంత్రులను పెద్దపేరు గొప్ప కొరకు వారికి పెట్టి రని” యిదివరకు మంత్రులుగానున్నవారే చాలమంది తెలిపిరి. ఇది యొక కారణము. మంత్రులయందు నమ్మకము లేకుండుట రెండవ కారణము. మంత్రులు ప్రజలయిష్టానుసారము చేయువారుగాను. రాజకీయ ఖయిదీల విడుదల, కఠినశాసనముల రద్దుచేయుట, హెచ్చు శాఖలను ప్రజలవశము చేయుట, మున్నగు తీర్మానములు చర్చింపబడినపుడు మంత్రులు ప్రజాభిప్రాయమునకు భిన్నముగా ఓట్లు వచ్చిరి. మార్చి నెలలో మంత్రుల తీరముల తీర్మానమును శాసనసంఘమువారు తిరస్కరించిరి. మంత్రుల ప్రభుత్వం వెంటనే రాజీనామానియ్యవలసియుండెను. వారలులచేయలేదు. మీరు రాజీనామాలు నీయవలెనని గవర్నరువారి నడుగకపోవుట చట్టవిరుద్ధము. నియోజకుల కనుభవము చాలదుగాన రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును హెచ్చుగానీయవలసిన మంత్రులలో నిద్రు సలహా చెప్పిరిని గూడ నేను నిన్న నేపట్టిన” అని ఆకిలచంద్రకర్తగారునుడిచిరి.

“ప్రజాపక్షాభివృద్ధి గవర్నరే వశపరచుకొన నిండు. రాష్ట్రీయ పరిపాలన మంత్రులము జరుపగలదో చూతము” అని జి. ఎం. సెనుగు పగారనిరి.

“గత మాడేండ్లలోను సంస్కరణములను పూర్తిగా పరిక్షించుట జరుగలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు కోరిన మార్పుతో అవసరములేకుండ సంస్కరణములను యిప్పుడున్న రీతి నే సాగించుచున్నచో స్వరాజ్యమువచ్చును” అని సర్. డబ్ల్యు. కార్కెగారు నుడిచిరి.

“మంత్రులు రాజీనామానీయకపోవుట నియమవిరుద్ధము. నియమవిరుద్ధముగా నెవ్వరును పనిచేయరాదు. నేను మితవాదినగుటచే నా అభిప్రాయములను తెలుపుటకు నేనుజంకను. కొందరు మితవాదులమరి నటించుచు సమయానుకూలముగా నభిప్రాయములను మార్చుకొనుచుందురు. అట్టివారివలననే మితవాదుల పక్షమునకు గౌరవహీని కలిగినది. మంత్రుల అవగతరహమును తొలగింపవలెను” అని జెనుక మంత్రుగానుండిన సర్ ప్రానావచంద్ర మిత్రగారు నుడిచిరి.

“ఇండియా దొరతనమువారు చేసిన క్రొత్తనిబంధనల ప్రకారమితిర్మానమునిపుడు ప్రభుత్వసభ్యులు పాపపాదించెను. కాని ఆ నిబంధనలు మొదట ఆంగ్ల దేశమున రెండుపార్లమెంటు సభలలోను ఆమోదింపబడవలసియుండెను. అట్లు జరుగలేదుగాననవి చెల్లగూడదుగాన నీ తీర్మానము నుపపాదించగూడదు” అని జి. ఎస్. రాయగారు నుడిచిరి.

“మీయుక్తి బాగుగానే యున్నదిగాని అది కార్యకారి మాత్రముకాదు. ఈ తీర్మానము నుపపాదించుట సక్రమమేయని మీరొకే తెలియును. మీకింకను సంశయమున్నచో, ఇండియా దొరతనమునకు వ్రాసి తెలిసికొనుడు” అని అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

దేశబంధు దాసుగారు

“ప్రభుత్వము శాసనసభ నిలుపుచేయబడినది. మరల నెన్నడు జరుగునదియు యిప్పుడు తెలుపకలుకేదని ప్రకటింపవలెనని వాడు గవర్నరుగారు వర్తమానపంపిరి.” అని అధ్యక్షుడు నుడిచెను. అంతట వందేమాతరం మున్నగు జయజయధ్వనులు స్వరాజ్య జాతీయపక్షముల సభ్యులనోట వెడలినవి.

ప్రభుత్వ మంత్రులను నేటితో నంతరించినదని అదివర

కే వాదసందర్భమున మంత్రులును అధ్యక్షుడునుగూడ తెలియుండిరిగాన శాసనసభను విరమించెదనని సభ్యుల ప్రభుత్వం హించిరి.

మొదట అరిగంటసేపు ప్రభుత్వ తీరములు జరిగినవి. 58 ప్రశ్నలకు జవాబులు. పిమ్మట అనుబంధ ప్రశ్నలు గూడ చాల అడుగబడెను.

ఒక ప్రశ్న సడుగగా ముందు రాగలమంత్రుల దానికి సమాధాన మియ్యగల డని మంత్రుల ఫణులు వాడుగాను తెలిపిరి.

కలకత్తా పోలీసు భవనములకు 4,65,472 రూపాయలు కావలె నను తీర్మానముగూడ పీఠిపోయెను. కలకత్తాలోను పశ్చిమాలోను కారాగృహములను నిర్మించుటకు 150,000 ను, పెద్దకాలవ పనులకు 59,000 ను ఆమోదింపబడెను. “పోలీసు వారి భవనములకు వ్యయపరుపదలచిన 465,472 రూపాయలును ప్రజాపక్షాభివృద్ధి వ్యయపరుపదలచు కొక ఉపసంఘమునకు వశపరచినచో నేనీ తీర్మానమును కంగీకరింతునని” దాసుగారు తెలిపిరి.

పశ్చిమాంధ్ర ప్రభుత్వ ప్రకటింపవలె నను తీర్మానము మోపాదించుటచేసెను.

“26 వ తేదీని మంత్రుల తీరముల తీర్మానము పీఠిపోయినందున అది మొదలు ప్రజాపక్షాభివృద్ధి దొరతనమువారు వశపరచుకొనిరిని తెలిసినదని” అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

“ఆ సంగతి యీ సభలో ప్రకటింపబడలేదుగాన మీ మెంటుల నొప్పుకొనగలము” అని దాసుగారునిరి.

“నేటినుండి మంత్రులు లేరు” అని అధ్యక్షుడనెను. అంతటితో సభ విరమింపబడెను.

“ద్వంద్వపరిపాలనను నిన్నటితో నంతరించినది. శాసనసభ నేటితో నంతరించినది” అని 27 వ తేదీని దేశబంధుదాసుగారు శాసనసభలో నుడిచిరి.

గవర్నరు ప్రకటనము

“26 వ తేదీని శాసనసంఘసభలో మంత్రుల తీర్మానము తిరస్కరింపబడెనుగా 27 వ తేదీని ప్రభుత్వమువారిపని శాసనసభలో ముగియగానే సభను విరమించుట తప్పనిసరియైనది. శాసనసభ్యుల చర్యలను ప్రస్తుతము సంగరాష్ట్రమున సంస్కరణముల పని ఆగిపోవలసి వచ్చినది. ఇప్పుడు మంత్రులు నియమించుటకు అవకాశమే లేదుగాన నేనే (గవర్నరు) ప్రజాపక్షాభివృద్ధి పరిశీలించెదను. సంస్కరణముల చట్టములను శాసనసభ్యులకు హక్కులు బాధ్యతలు గూడ చేపూరినవి. మంత్రులు శాసనసంఘములకు బాధ్యులు కావలెనని గూడ విధింపబడెను. 26 వ తేదీని శాసనసభ్యుల బాధ్యతను కావలెనని ప్రోత్సహించుచు గాన వారిచర్యలను రాష్ట్రవాసులకు ప్రజలు పార్లమెంటువారి యిచ్చలను స్వాక్రొత్తములను తాత్కాలికముగా వాగ్దాని కొనిరి. మరల క్రమపద్ధతి వీరదువరకును ప్రభుత్వ సంబంధముగ పనులకు అవసరము కలిగినపుడు మాత్రమే శాసనసభల జరుపబడును.”

అను ప్రకటనము 27 వ తేదీ సాయంత్రము కలకత్తాలో వెలువడినది.

ప్రజేంద్రకిశోరరాయ చౌదరిగారు

చౌదరిగారి ఓట్లనుగూర్చి ఫార్మల్ ప్రకటనలో ప్రకటింపబడినవిషయమును నిడించు చౌదరిగారి ఓట్ల నుడిచిరి.

“తూర్పువంగరాష్ట్రీయ స్వామల సంఘముచే నే నెన్నుకొనబడితిని. మంత్రుల తీరముల తీర్మానమును గూర్చి ప్రభుత్వమున కనుకూలముగా ఓటు నీయవలెనను ఉద్దేశముతోనే నేను మైమన్సింగు జిల్లాలో నున్న వాస్యగ్రామ ము గౌరీపురము నుండి కలకత్తాకు వచ్చితిని. నేను శాసనసభకు వెళ్లుటకు దుస్తులను ధరించు కొనుచుండగా నూరుమంది యువకులు నా యింట ప్రవేశించిరిని నా అనుచరులు నా కరిగించిరి. ఆయుధములు పీఠిగుమ్మముమొదలు మేడ మెల్లవరకును దారిద్ర్య వేసి నిండియుండిరి. మీరేలవచ్చితిరిని నేను

వారి నడిగితిరి “మేముగూడ మైమన్సింగు మండలవాసులమే. ఇవట కళాశాలలో చదువుచున్నాము. మాతండ్రిలు మీరేతరులు. మే మేపక్షమునకును చేరినవారముగాము. మీరు యీ తీర్మానమును ప్రభుత్వముకూలముగా ఓటు నీయగూడదు” అని వారు తెలిపిరి. నే నీదివరకే మంత్రులకు వాగ్దానము చేసితిని ఇప్పుడు తిరుగపిలువలేదని వారితో నేను కొంతసేపు వాదించితినిగాని వాడుకూడ కొంచెమైన జరుగక అటులే దారి కడ్డముగ నిలచినందున నేను మేవదిగ పిలువక పోయినది. మరిచాల నేపటికి వాటినువారు వచ్చిరిగాని యీ నికరాలకు పోయిరి. యువకులను బంధించుటకుండ సమాధానపరచి మీరుపంపిచేయువరకును మీసహాయమును నేను స్వీకరింపనని నేను వాటినువారి కరిగించితిని. వాటినువారేమియు చేయజాలక నెడోపోయిరి. ఇందువలన నేను శాసనసభకు రాజాలకపోతి నేగాని వారెవరైనను వోటునియ్యవలసిన వాడో చెప్పలేదు. నా కుపద్రవముకలగకుండ కాపాడెదమని ఉద్ద్యోగిలెవరును వాగ్దానము చేయలేదు. నేను శాసనసభకు రాగలిగినచో దొరతనమువారి కనుకూలముగానే వోటునిచ్చియుండును.” అని చౌదరిగారు తెలిపిరి.

* * * * *

సత్రిరాభిప్రాయములు

ఇంగ్లీషు మను

ద్వంద్వపరిపాలనమును నిర్మూలించినచో తమకు లాభముకలుగునని తెలుచువారు షట్టిమర్మియును పాలగుచున్నారు.

స్టేట్సు మను

వంగరాష్ట్రమును మధ్యరాష్ట్రములను ఒక్కటిగా చేయున్నది. షట్టిమర్మి ప్రయత్నము నిష్ఫలమైనది.

ఫార్మర్లు

140 మంది సభ్యులలోను 134 గురు శాసనసభకువచ్చి ద్వంద్వపరిపాలనకు ప్రతిపాదనగా ఓటువచ్చిరి. ద్వంద్వపరిపాలనమును నిర్మూలించు విషయమున మితవాదులును జాతీయవాదులును జమిందారులును కార్మికులునుగూడ నొక్కమాట మీద నిలచిరి.

బెంగాలి

వంగరాష్ట్రమున మంత్రులు స్వార్థపరులై తమజీతముల కొరకే ఆందోళనపడిరి గాని దేశోపేక్షమును పాటించలేదు. దుర్బలుడగు షట్టిమర్మి ప్రభుత్వవారి ప్రాధులనునకు లొంగిపోయెను. కాన నీసికి వారే బాధ్యులు.

సర్వేంటు

చట్టముప్రకార మంతరించు నిరోధమును సాగింప నవకాశముకలదో అంతరించును స్వరాజ్యపక్షమువారి పుడు సాగించిరిగాన యికనైన వారీ అవతలివక శాసనసభలనువలది దేశ నేమకు బానుకొనరాదా?

ఆంధ్రపత్రిక

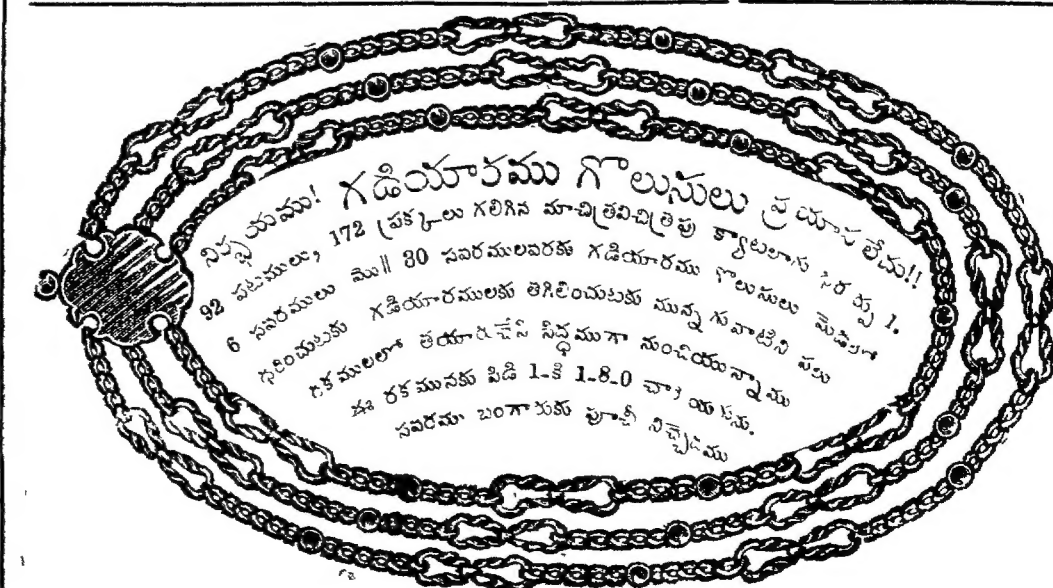
ద్వంద్వపరిపాలనము పూర్తిగా అమమానిత మైనది.

(ఆంధ్రపత్రిక)

దంతశూల వారి

కల సీసా 1-8 0-8-0. ఐ. పి. సహా 0-14-0

దంతశూలకు శైత్యము, రసపట్టు, తుప్పిపత్తులు, కట్టిన కదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగలచో దూదిన మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి కంటనే పోవును. అన్నుకాంజనం డిసో మరరాసు - బొంబాయి

గడియారములను, గొలుసులను, కట్టిన కదిలిన దంతములను, మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగలచో దూదిన మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి కంటనే పోవును. అన్నుకాంజనం డిసో మరరాసు - బొంబాయి

గాంధీ పూజానిధి

గుంటూరు జిల్లాలో 20-6-24 ల గాయతు 2-6-24 వరకు వసూలై జిల్లా కార్యదర్శి గౌరవమునకు చేరిన గాంధీ పూజానిధి చందా జాబితా.

22.6.24

మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు గుంటూరులో వసూలు చేసినది.

దాత పేరు	గ్రామం	మొత్తము
సకలా వీరయ్యగారు	గుంటూరు	1-0-0
బుద్ధు విశ్వనాథంగారు	"	2-0-0
గంగాధీష్ణ మోహనలాల్ గారు	"	7-0-0
కొల్లిపర వెంకటకృష్ణయ్యగారి కంపెనీ,	"	10-0-0
శ్రీ సత్యనారాయణ రైస్ మిల్, భారా చివనవయ్య	"	"
మిట్టపల్లి వెంకటప్పయ్య కంపెనీవారు,	"	8-0-0
శ్రీ గోపాలకృష్ణ రైస్ మిల్ వారు,	"	5-0-0
శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ రైస్ మిల్ వారు,	"	5-0-0
మున్ముదేని కోటయ్యగారు సజ్జవారిపాలెం	"	3-0-0
25.6.24		
శివరత్న లామారాంగారు	గుంటూరు	4-0-0
రాంనాథ్ లక్ష్మీనారాయణగారు	"	2-0-0
త్రిపురచుట్ట లక్ష్మయ్యగారు	"	1-0-0
మోహనలాల్ సూర్యకరణ్ గారు	"	4-0-0
నూనె రంగనాయకులు సానకాలగారు	"	15-0-0
పువ్వాడ రామస్వామిగారు కుమారుని పెండ్లిలో	"	8-0-0
28.6.24		
దొడ్డా వెంకటరత్నంగారు	గుంటూరు	1-0-0
సోగ్ మల్ జెట్ మల్ గారు	"	8-0-0
మట్టపల్లి లక్ష్మయ్యగారు	"	1-0-0
జెతాజి, హెరాజిగారు	"	2-0-0
నరసింహస్వామి చంద్ గారు	"	2-0-0
ఇటికాల రామశాస్త్రిగారివలన వసూలు గుంటూరు		
అమరా సుబ్బయ్యగారు మువ్వల సుబ్బయ్యగారు,	"	5-0-0
నేరేళ్ళ వెంకటకృష్ణయ్యగారు	"	2-0-0
మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారివలన గుంటూరులో వసూలు		
దేవరాజ్ శోకల్ చంద్ గారు	"	2-0-0
జెతాజి, హెరాజిగారు	"	2-0-0
దాయంజి, జియూరూబ్బిగారు	"	2-0-0
నవ్యాజి పన్నాజిగారు	"	2-0-0
గ్రంధి రాఘవయ్యగారు	"	1-0-0
శేషగపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారు	"	2-0-0
జయూరూబ్బి శోకల్ గారు	"	1-0-0
26.6.24		
శ్రీయుత మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు, వడ్లమాడి ముత్తే		
శ్రీరత్నప్రసాదరావుగారు గుంటూరులో వసూలు చేసినవి.		
పువ్వాజి జివే చంద్ గారు	"	2-0-0
రామజి కన్వల్ చంద్ గారు	"	1-0-0
చమన్ మల్ గారు	"	1-0-0
రేకపల్లి పున్నయ్య, కోట కోటయ్యగారు	"	1-0-0
గుడివాడ లక్ష్మీనరసింహారావుగారు	"	1-0-0
(నూతనకొట్టు ప్రారంభసమయమున)		
గర్ర వెంకటసుబ్బారావుగారు	"	1-0-0
కొంఠూరు రంగయ్యగారు	"	1-0-0
మద్ది సురవయ్యగారు	"	1-0-0
పి. బాలాజిగారు	"	1-0-0
ఒకభక్తుడు	"	4-0-0
గుడివాడ నాగరత్నంగారు	"	1-0-0
బియ్యం బాపయ్యగారు	"	1-0-0
మారెపల్లి వెంకటకృష్ణయ్యగారు	"	1-0-0
చలిరాల బాపయ్యగారు	"	5-0-0
మద్ది వెంకటరత్నంగారు	"	5-0-0
నాయనపల్లినుంచి వేమూరి సుబ్బారావుగారు పంపినవి		
గుంటూరు అమృతరామయ్యగారు (వివాహసందర్భమున)	"	5-0-0
కోదంగటి శ్రీరాములుగారు	"	3-0-0
27.6.24		
మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు గుంటూరులో వసూలు చేసియున్నవి		
చీమపర్తి కుమారస్వామిగారు	"	5-0-0
పసుపులేటి శేషయ్యనాయకుగారు	"	1-0-0
అడ్లగూళ్ల వెంకటప్పయ్యగారు	"	1-0-0
కొంఠూరు సాంబయ్యగారు	"	1-0-0
తూనుగుట్ట వెంకటసుబ్బారావుగారు	"	1-0-0
చాచుర్తి నాగరత్నంగారు	"	1-0-0
గాంధీ వస్త్రాలయం	"	3-0-0

ఆకుల రామస్వామిగారు	1-0-0
శేషపండు సాహెబుగారు	1-0-0
సయ్యద్ మస్తాఫాగారు	1-0-0
మహమ్మదుఖాన్ గారు	1-0-0
బమ్మ పున్నయ్యగారు	1-0-0
భారతప్రభుభాండార్	1-0-0
ఆర్. వెంకటరమణాచారిగారు	1-0-0
దూదిపండ్ల నరసింహంగారు	1-0-0
ఉప్పటూరి వీరరాఘవయ్యగారు	5-0-0
యాకూబుఖాన్ గారు	1-0-0
అహమ్మద్ అబ్దుల్ మహల్ గారు	1-0-0
వేమూరి సురవయ్యగారు	1-0-0

మక్క-పాటి కృష్ణయ్యగారు జమకట్టినవి	
కోయ వెంకయ్యగారు, (కుమారుని వివాహసందర్భమున)	
వేమనపల్లి, నందిగామతాలూకా	5-0-0
మక్క-పాటి రామయ్యగారు చిర్రావూరు	
(కుమార్తె వివాహసందర్భమున)	5-0-0
గోగినేని అప్పయ్యగారు విల్లల	
(వివాహసందర్భమున)	2-0-0
కొమ్మూరు హనుమంతరావుగారు గుంటూరు	
(కలవ అడితీ ప్రారంభసమయమున)	1-0-0

1.7.24	
క్రోవి జయరామయ్యనాయకుగారు గుంటూరు	1-0-0
చామర్తి రంగయ్యగారు (కుమారుని పెండ్లిలో)	1-0-0
పాగాకురుకాణములు	1-0-0
పాడర్తి జాలయ్యగారు	1-0-0
పారేపల్లి శ్రీరాములుగారు	1-0-0
గుడివాడ నాగరత్నంగారు	1-0-0
కొంఠూరు శేషయ్యగారు	1-0-0
మాజేటి పిచ్చయ్య, మిర్రాసాహెబుగారు	1-0-0
తాడికొండ వీరరాఘవయ్యగారు	1-0-0
పసుమర్తి నాగలింగం, బమ్మ చెంచయ్యగారు	1-0-0
మిల్లి అందు కంపెనీ	1-0-0
శేషగపల్లి జగన్నాథంగారు	1-0-0
తూనుగుట్ట సురనాథంతుమార్ల కోటయ్యగారు	1-0-0
పూటూరు వెంకటేశ్వర్లుగారు చీరాల	10-0-0
(కుమార్తె వివాహసందర్భమున)	
నూకల కృష్ణమూర్తిగారు 20 గోలు	2-0-0
(కుమారుని వివాహములో)	
యమ్ పున్నాగారు గుంటూరు	0-8-0
పూటూరు కోటిలింగంశెట్టిగారు వేటపాలెం	25-0-0
(కుమార్తె వివాహసందర్భములో)	

4.7.24	
పుల్లి పాయల దుకాణములు గుంటూరు	1-0-0
అమరాబసవయ్యగారు గుంటూరు	5-0-0
మహాత్మా వస్త్రాలయమువారు గుంటూరు	2-0-0
తమ్మిరెడ్డి నారాయణరావుగారు గుంటూరు	1-0-0
7.7.24	
మామిడాల వెంకటరత్నంగారు గుంటూరు	2-0-0
నూరవరపు పున్నయ్యగారు మైలవరం	1-0-0
(కుమారుని వివాహమునందు సదస్యకట్టు)	
త్రిపురనేని అప్పారావుగారు తాడికొండ	50-0-0

12.7.24	
గార్లపాటి హనుమంతరావుగారి జాబితా దాఖలా సత్తెనపల్లి తా	45-0-0
మల్లెల నాగేశ్వరరావుగారు గుంటూరు	15-0-0
వసూలు చేసినవి	

15.7.24	
చింతలపాటి దక్షిణామూర్తిగారు గుంటూరు	1-0-0

14.7.24	
శింగంపల్లి వెంకటసుబ్బారావు గారివలన జమలోగడ	15-6.24
తేదీన జమకట్టిన రూ	20-0-0 లు

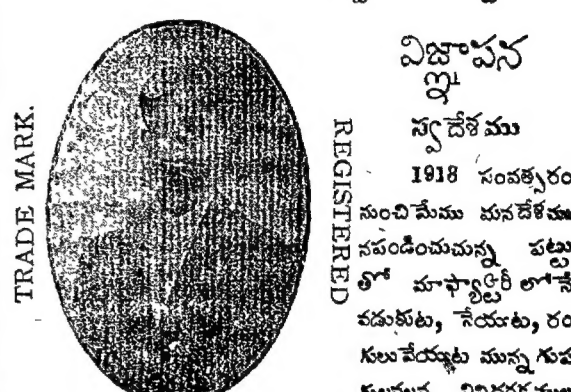
సహా మొత్తంమీద మన్నపు గ్రామం	36-0-0
శింగంపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారిద్వారా మునుపల్లె	2-0-0
16.7.24	

కె. నరసింహంగారు గుంటూరు	1-0-0
సి. యల్ నరసింహంగారు	"
వి. యల్. నారాయణగారు	"
పి. భాస్కరరావుగారు	"
కె. వెంకటేశ్వరరావుగారు	"
కె. పట్టాభిరామయ్యగారు	"
కట్టికనేని వెంకటహనుమంతరావుగారిద్వారా వసూలు అయినది	
కట్టికనేని వెంకటగోపాల రావుగారు	5-0-0

పొట్లపల్లి వెంకటరామారావుగారు పెండ్లాల	2-0-0
పూర్ జగన్నాథరావుగారు మహాదేవపురం ఖరీదనగర్	3-0-0
కమలామనోహరరావుగారు సిరిపురం-నైజాం	3-0-0
పొట్లపల్లి వెంకటహనుమంత రావుగారు	అవ్వారావుపల్లి-వరంగల్ 3-0-0
ఒక దేశాభిమాని	నూరవరం-వరంగల్ 3-0-0
27.7.24	
బాపట్లతాలూకా దీక్షాసంఘమువారు చీరాల	
వగైరా గ్రామములలో వసూలుచేసిన బాపతు	
శ్రీయుతులు వలివేటివీరరాఘవయ్య, రామినేని	
అప్పయ్యచౌదరిగారు జమకట్టినది	665-8-0

మొత్తం 1079-0-0
ఈ మొత్తం మాజిల్లాసంఘములో నిల్వయున్నది.
వడ్లమాడి ముక్తేశ్వరప్రసాదరావు,
జిల్లాసంఘకార్యదర్శి.

ముప్పనబామరాజు అండు పీఠాశా.
పెద్దాపురము పోస్టు.

వస్త్రములపనులరంగులలో చిత్రచిత్రమైన జరిసాదా అంచులు కమ్ములతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకాడలో జరిగిన 88వ అఖిలభారత కాంగ్రెసుసమన్వేషదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశీయులలోని పట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్ణిమెనవిగా అందరకు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునకుగించి వ్రాయుచు మాబట్టలనుగించి పీయూష కాంక్షిభూషణుగారు అమృత బజారు పత్రికయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

".... ఇతర కాంగ్రెసుసభ్యులు వారున్న మరెవరికీర ప్రజలుకూడ అన్ని రకములభద్రులన్న ప్రదర్శించిరి. ఇంకను ఎందరో కలరు, అందరిని ఇచ్చట ఏకరువుపట్టుటకు వీలులేదు. పట్టువస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకులు ముప్పనబామరాజు పీఠాశుగారు పట్టుకు త్రివిధములును ధోవతులను వర్ణగృహలను కొట్టుగృహలను తలగృహలను చీరలను మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. తెగకురారు అస్సామువారు కూడ ప్రదర్శించిరి"

పట్టువస్త్రములనుగించి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క ఆదేశమును రకములను నిపులముగా వ్రాయుటవలన దేశము స్వదేశీయ పరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వర్ణవస్త్ర ప్రచారణగాక. చెన్న పురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణమునందును మాబట్టలు దొరుకును. కొత్తయిన వర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే వాణ్యము తక్కువ అయిన బట్టలనువిక్రయించి మారకములని మోపపుచ్చుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బట్టియందు వుండేమాటేడే మార్కును ఇంచున ప్రసంగించితిమి.

నాణ్యమైన బనీనులు

ఈ దిగువ నుదహరించిన విల్లులలో తయారగుచున్న బనీనులు, హిందూదేశపువిల్లులు ను బలోనున్నూ, ఖద్దరు నూలలో నున్నూ, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నూ, సకల మైనపట్టుపున్నె, ప్రత్తి, వగైరాధారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుధరన మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదపాదలకు, వీలుగా యుండే లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చాకగా యేర్పాటు చేసి విక్రయించుచున్నాము.
వర్తకులకు (హోలుశేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్లాట్టలకు చాలా వ్యాపారవీళ్లు కట్టజేసి నాము గనుక ధరలు తెలియగోరనవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. కాంపెలు బనీనులు ప్యాకెట్టు లకి ఖరీదు, రూ 6-0-0
మానేజరు:— ఆంధ్రప్రదేశ్ జిల్లామిల్లు,
(1458) తిజవాడ, రక్షిణిఇండియా.

మలబారు: విద్యార్థుల సహాయము

ఆచార్య కిర్యానీగారి సరసప్రసంగము

మహాత్ముని యువదేశసారము

గతవారమున గుజరాతు విద్యార్థులము వారి పక్షమున ఆచార్య కిర్యానీగారు గాంధీగారికి 1229 రూపలను సమర్పించుచువారిని విద్యార్థుల కుపదేశము గావింప ప్రార్థించిరి.

ఆచార్య కిర్యానీగారు స్వాగతముసగురు సరసముగను ముక్తసరిగను నుపన్యసించిరి. "మీరు విచ్చేసినందుకు కృతజ్ఞులమేకాని రిక్తహస్తములతో మీరు స్వాగతము నొసగుచున్నాము" అని ఆచార్యుడు పల్కినను. గీతాంజలియందలి చక్కని గీతకను ప్రాతిపదిక గొని ఆచార్య కిర్యానీగారు ఇట్లుపన్యసించిరి.

"మేము గాంధీనిద్రలోనుండి రాజురాకసంగతి యెరుగ మైతిమి. ఎవరో "రాజు వచ్చు" ననిరి. కాని "ఎవ్వరును రా" రని మంటిమి. ఎవరో తెలుపు తల్లుగనే రామేభం టతడేయని మమ్ముకు హెచ్చరించిరి. కాని మేమతని మాటలను లెక్క నేయమైతిమి." గాంధీగారి లెమ్మంటిమి. మరెయొకసారి తెలుపు రావో లెమ్మగ గ్రుద్దిరి. "అదిగో రాజు రథచక్రధ్వజము" అని యొకరు నూచించిరి. "కాదు మేముమలఖోషమే" నని మేమువాదించితిమి. "రాజు వచ్చినప్పుడు తీసికొనవచ్చునుగదా యని మేమురాలుచుల నక్కడనే పడచివచ్చితిమి. కాని నిద్ర వత్తులోనున్న మావద్దకురా జితలేతెలియకుండ వచ్చునని మేము తెలవలేదు" కాని హృదయనిచ్చేదకాతోనిపాలంభనము గా విందుచు ఆచార్యుడిట్లుపల్కినను: "బాపూ, మీరు చాలముం గుగ నచ్చితిరి. మారాటములను సిద్ధపరచికొని వానిని త్రిప్పట కు ప్రారంభించుటకు మాకు తీరికయైన లేదయ్యెను. మాలోకొం దును నిల్లుగడ్డలను తీసి పారవేయుటకైన అవకాశము చాలని వారై యుండిరి. మే కనుకొన్న దానికన్న ముందుగ దయ చేసితిరి. ఆంధ్రకార బంధురమైననీతి నరుగుదెంచిన రాజు భోత దయచేసినమీదట మీకెట్లు స్వాగత మీయగలము? మీ హృదయమున కానందముగూర్చు నిస్తువులు మావద్ద లేవు. కొన్ని రూప్యములను, ఈ మధ్యను కొన్నిరోజులనుండియు మేము ఇడుకుచుండిన కొంచెము నూలను, చిరిగిపోయిన చాపయును నూత్రమే మావద్ద నున్నవి"

ధనము సమర్పించునడిన పిమ్మట గాంధీగారు విద్యార్థులకు కొన్నిమాటలను జెప్పిరి. ఆ యుపన్యాసముయొక్క అంగ్రహము యంగిండియా పాఠకులకు రుచింపక వాదు.

అంతట గాంధీగారి టిట్లపన్యసించిరి: మీరు సంసిద్ధులగు నుండి స్వాగత ముసగజాలక పోవుటకు రాజే కారణభూతుడు ఆరుసంవత్సరములవరకు తిరిగి రానని చెప్పి యతడు నాలుగేం డ్ల ముందుగనే వచ్చెను అకాలమున వచ్చినయతని కెట్లు స్వాగత మీయ సంసిద్ధులగు నుండగలరు? కానిమీరుచేయగలిగినదెల్ల చేసి ఎందుకు కృతజ్ఞుడ నగుదును.

నాకోసము నూలువడుకవలెనా లేక దేశముకోసము నూ లు వడుకవలెనా అను తీవ్ర చర్చను మీరు గావించుచుండినట్లు లు విద్యార్థులయునునందలి పండితు లొకరు వ్రాసియున్నారు. ఈ విషయమును నన్ను పరిష్కరింపుమని కోరితిరి గావున నా చేత కైసెట్లు పరిష్కరించెదను.

ఈవిషయమున రెండుమతము లున్నవి. రెండును సరి యైనవే. గాంధీయెవరు? ఈకోజన నతడు ప్రజానాయకుడుగు నుండవచ్చును. అందువలన నతనికోసమై చేసిన పని లేపు ప్రజలలో అతని పలుకుబడి తగ్గినతోడనే ఆగిపోవచ్చును. గాంధీ తాత్కాలికవ్యక్తి యేయగును కాని దేశము కాశ్యేత స్వేతియగును. కావున గాంధీయందుకన్న దేశమునం దెక్కువ భక్తికలిగి పనిచేయువాడే బుద్ధికాళి. గాంధీయందు మీరు భక్తితో చేయుచున్నారనుటకూడ నిజమే కాని గాంధీకోసము నుపదేశములు చాల కలవు. ఒకడు గాంధీవలెను రౌటుము నంగు నమ్మకము కలిగియుండియో నూలువడుకుటకు బద్ధకించ నచ్చును. అందువలన గాంధీ సేరుచెప్పిన అతనికి బద్ధకముపోయి, గాంధీయందలి ప్రేమచే నతడు రౌటుము త్రిప్పవచ్చును. ఈ ప్రకారము గాంధీ చే రుపయోగించుట: న్యాయమే. కాని అంత ద్వైతము నిర్ముఖగ నుపయోగింపవచ్చును. అట్లుగాక ఒకనికి గాంధీయనం దేమియు నమ్మకము లేకపోయినను, గాంధీకోసము నుపదేశములను త్రిప్పట కొడబడచుచ్చును. ఇది యంతయు సక్రమము. తనకు తాను అభివృద్ధిపడకుటయే యగును. నేటికాల మున నవీర మైనవానియన్నిటిలోను తనకు తాను నిజాయితీ కలిగి బూతులు లక్కరితనములేకుండ నుండుటయే కడుం గడు ముఖ్యమైనది.

ఈ సమస్య నింకొకవిధముగ నాలోచింపవచ్చును. ఒక నియమమునుగాని, వ్రతమునుగాని పూని యొకపనిని చేయు వచ్చును. క్రియతములగు వారికొరకై విశేషముగకృపి నేపిష యముననైనజేయుట కల్పింప యెక్కువగుండుటకూడ నిజమని యీ సందర్భమున తెల్పుచున్నాను. నా తండ్రియందలి భక్తి వలనగానిచో నేను సత్కర్మి. నైకొనియెడివాడనేకాని చిన్న తనమునందు సత్కర్మములువ తేలిసికాక కేవలము నా తండ్రియం దలి ప్రేమనుట్టియే నిజమాడుచుంటిని. క్రమక్రమముగ నది నాకు స్వభావభేదమాయెను. నా జననియంద్ర ప్రేమచే గాక పోయినచో మాంసభక్షణమును, అపమాగ్ధసంచారమును తప్పించు కొన లేక పోయెడి వాడను. విషయ దాస్యవి మోచనము నకు వ్రతములు సాధన ములని నాభావము.

ఇక దేశమున నిర్వర్తింపవలసిన కార్యక్రమమునుగూర్చి ముచ్చటించెదను. ఖద్దర్, హిందూమహమ్మదీయకమత్తీయు, అస్పృశ్యత అను విషయములకు సంబంధించినంతవరకు మీ రందరును సాహాయ్య మొనర్పవచ్చును. ఖద్దరనుగురించి ఇది వరకు చెప్పినదానికన్న ఎక్కువ చెప్పెను. హిందుమహమ్మదీ యొకమత్తీయున కెట్లు తోడ్పడగలరు? మిక్కిలికాలకవల నెవ్వ రయిన ముసల్మాను బాలకులుగాని పార్శ్వబాలకులుగాని మీకు కనుపించరా? మిక్కిలికాలకు వచ్చుటలేదేమని వారిని మీరడిగి తిరా? ఖద్దరుధరించు టవసరమువిషయమునుగూర్చి వారితో మీరెన్నడయిన చర్చించితిరా? మీరిట్లుగావించి విఫలమయి యుండినచో మిమ్మేమియుననను. కాని మీ రట్లేమియు చేసి యుండనిచో మీరు హిందుమహమ్మదీయకమత్తీయు నకేమి యుతోడ్పడలేదని యన వలసి న దేశ క వా? అస్పృశ్యత విషయమున విద్యాపీఠపరిసరమున జరిగిన వృత్తాంతమును వివరింతును. భవననిర్మాణసందర్భమున కొందరు అస్పృశ్యులు స్పృశ్యులతోపాటుగ కూలిపనులు చేయుచుండిరి. అందరియుప యోగముకొరకై త్రవ్వించబడిన బావిలోనినీరును తోడుకొన కుండ అస్పృశ్యులను స్పృశ్యులకడగించి చాలయిచ్చుందికలిగించి రి. అప్పుడు మీవిధియెట్టిదై యుండెను? మీకు నిజమగు నైతిక బలమును కీరీరబలమునున్నచో వెంటనే మీరాప్రదేశమునకేగి స్పృశ్యులగుకూలీల నావలకుచుమ్మని అస్పృశ్యులగు కూలీలను మీరును కలిసి పనిచేసియుండవలసినది. వారిపరతులకు మీరు లోబడి వారిచేత పనిచేయుచుకొనుటకు మిక్కిల్మనులేదని వారి తో మీరుచెప్పవలసియుండెను. ఈపని చేయజాలనిచో ఆఖ రకు ఇంకొకపనియైన చేసియుండవలసినది. వారికి మీరు నీరైన తోడియిచ్చియుండవలసినది. అట్లు గాకపోయినచో కావలసిన నీసి దెచ్చుకొనుటకు వారికి సదుపాయములను కలిగించియుండి వలసినది ఇంతకన్న తక్కువచేసి సంతృప్తినిొందుట మీకు తగినదికాదు.

మలబారుదుష్పీతిని మీకు వివరించెదను. అయ్యది యూ హాతీతము, ఘోరమైనది. వరదలవలన నిలువ నీడలేక తిన తిండి లేక, కట్ట నడ్డలేక బాధపడుచున్న వేలకొలది మలబారుప్రజ లకు సాయము జేయుడని గుజరాతు ప్రజలను నేను ఇదివరకే ప్రభోధించియుంటిని. వారికి పూర్వపుష్కతినంతయు సమకూ ర్చుట అసంభవమే కావచ్చునకాని కూడుగుడ్డలను లేకుండ నల్లాడుచుండినవారి కిక్కడిగుడ్డ నొసగుటకై నా మీరు య త్నింపవలెను. మీరు సాహాయ్యమొనర్చుటకు మార్గము లెన్నో కలవు. మీలో ధనవంతులు ధనమొసంగవచ్చును. కాని మీ రందరును భోజనవ్యయమును తగ్గించుకొని అవసరములను చాల వరకు తగ్గించికొని, రోజునకు కొన్నిగంటలు నూలువడికి, ఆ నూలు నమ్మివైచి ఆవిధముగ వచ్చినధనమును మలబారునకు పంపవలెను విద్యాపీఠమున మీ చదువు ముగిసినతోడనే ప్రతిదినమును మీ రం ద రు ను కూలీలం దరివలె గృహ నిర్మాణాదికార్యముల గావించి పూర్తిడబ్బును సంపాదించి దానిని మలబారునకు పంపదగును.

గాంధీగారి యుపన్యాసమైనపిదప విద్యార్థులును ఆచా ర్యులును ఆసందర్భమునకై ఒక్కొక్కరు రీతులును వంతన వడికిన నూలును వారికి సమర్పించిరి. ఈనూలును ఆశ్రమము వారు కొని దాని ఖరీదు మొత్తమును మలబారు నిధికి పంపిరి. మలబారునుగూర్చి గాంధీగారు కావించిన ప్రబోధము సవ్యభిల దమయ్యెను. మరుసటి ఆదివారమునాడు విద్యార్థులందఱును రోజుకూలీలుగ పనిచేయుట కింజనీరు అనుష్ఠా ను కోరిరి. వారికి చాలినంతవని దొరకెను. చెబుటలో స్నానము చేయుచున్నట్లు కన్నట్లుచు కూలాసాగా బాటలుపాడుకొనుచు పంతులువాడుచు ఇతిక సన్నము గంపలను మోయుచుండగ వారిని జూడ నేత్ర నిర్వాణము చేయించుండెను. ఆరోజున వారు మలబారు కోవట్లె 45 రూపలను సంపాదించిరి తెలియుచున్నది. ఈప

దధి నాటుకొని పోయినది. ప్రతి ఆదివారమును ఇట్లే గావించెదరటం. ఇతరపాఠశాలల విద్యార్థులు కూడ వారితో కలసెద రట మనలోని సభ్యులును నుద్బుద్ధులు గా విందువిపత్తు లెంత యు జక్కుగ తోడ్పడునుగదా!

నందా ల డి|| ము|| కోర్టులో

O P No 14/1924.

అడ్లదాడు:— 1 కుల్చుంటి, 2 మాకావరత్తి, సాకికా దేవనూరుతాలూకా సంచికొటుకూరు.

రెప్పొండెంటు:—మహమ్మదీయ సాకికా విరుజెర్. సక్సెషన్ సర్టిఫికేట్లు ఆప్టు 6 క్లెక్కుప్రకారం నోటీసు సయ్యద్ కాశిం మిర్జా కొమారుడు సయ్యద్ యగరం మిర్జా అనునతడు నంద్యాలలో సబ్ రిజిస్ట్రారుగా వుండి 8.8.24 లేదిన కడపలో చనిపోయినాడు అతనికి కడప కో. ఆపరేటివు బ్యాంక్లో రు. 8100-0-0 లు రావలసియున్నది. సదరు పయ్యంలలో అతనితల్లి యయిన 1 సబ్ రిజిస్ట్రారు 4/18 భాగమును, అతనితోడబుట్టువు అయిన 2 వ ఆర్డర్ దార్లు 6/18 భాగమును రావలయునని నందా ల డి|| ము|| కోర్టులో ఆజీఫ్ పెట్టుకొనియున్నారు. సదరు ఆర్డర్ 4.9.24 లేదిన వాయిదావున్నది. ఆజీఫ్ దార్లు భాగవిషయములో ఎరి క్లె నా ఆజీఫుగా యున్నయెడల 4.9 24 లేదిన నంద్యాల క్లి|| ము|| కోర్టుకు హాజరయి కోర్టువారితో మనవిచేసికోవలయును అని తెల్పడమైనది

నంద్యాల } పికిపాటి. రామచంద్రయ్య, 24.8.24 } ఆజీఫ్ దార్ల వక్కిల్.

కాకినాడ డి|| ము|| సబ్ కోర్టులో

అసలు 278/1924

వాది:— ముర్రమిల్లి సూర్య నారాయణమూర్తి అండు

ప్రతివాది:— శ్రీ పిరాపురం పహారాజువారు. తొండంగివారు వంటివూ మిడి గ్రామములో వేంచేసి యున్న శ్రీ విశ్వేశ్వరస్వామివారికి ప్రతివాదిగారు యియ్యల సినచాముట్టుకు వాది తనతరపునయున్నా, గ్రామస్థులతరపున యున్నా దావా దాఖలుచేసివున్నారు. సదరు వాది గ్రామస్థు లందరితరపున వ్యవహరించిన దావాగ్రంథముజరుపుటకు ఆజీ పుగాలు వున్నయెడల 12.9-24 ని కోర్టు వారియెదుట ఖదు:గాని వకీలుగారిద్వారా గాని హాజరయి తేలియవచ్చు ననలెను

సూంధాతి వెంకట్రావు కాకినాడ } 26.9.24 } వక్కిల్.

కావలెను

"గుంటూరుజిల్లా చేబోలిసహకారభక్తవైద్యశాలలో పనిచేయుటకు ఆయుర్వేదభూషణ పరీక్షలో ను తీర్చిదై అన్ని ప్రకరణముల ఆయుర్వేదమందులు తెయరుచేయుటయందున్న వైద్యము చేయుటయందున్న అనుభవము కలిగిన వైద్యుడు కావలసి యున్నాడు. నెల 18 రు 40-0-0 ల తలము ఇచ్చ బడును. దరఖాస్తుదార్లు నెప్టెంబరు నెల 2 వో లేదీలోపుగా యీ క్రింద సంతకము చేసినవారికి యోగ్యతాపత్రముల సహితము దరఖాస్తులు ఫంపుకోవలెను.

చేబోలి } దేచిరాజు మురహరిరావు, గుంటూరుజిల్లా } సహకారపరవతి, 28.8.24 } సంఘాధ్యక్షులు.

మంత్ర సానుల కావలెను

నర్సిపట్నం తాలూకాబోర్డు యిలగా వా యిను పత్రులలో కనిచేయుటకు మంత్ర సానులు కావల యును. ఇందుకు అర్హులైనవారు నందు తాలూకా బోర్డు ఆఫీసుకు వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకో వలెను. పత్రం నెంబరు 15—1—24 రెండు రూప యిలు యింటిఅయ్యెండు రుంజరకే యింటిసెన్సు. ప్రకారం యివ్వబడును

యమ్. ను బెబ్బరావు, నర్సిపట్నము తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్.

చారిత్రాసంస్కరణములు

27 వ తేదీ విచారణ

రా. బి. కే. చిటేలు గారి విచారణ

ద్వంద్వప్రభుత్వ మపజయము గాంచెను

జాతిప్రాతినిధ్యమంతరించవలెను

చట్టమునంతను సంస్కరించవలెను

(అప్రెస్మెంటు సమీక్ష)

హై, అగస్టు 27. — నేను బొంబాయి రాజధాని సంఘమున రా. బి. కే. చిటేలుగారిని సంస్కరణముల విచారణ సంఘమువారు విచారించిరి. ఈసంఘవిజ్ఞప్తియందు రెండు భాగములు గలవు. ఒకటి రాష్ట్రీయప్రభుత్వమునకు మరి యొకటి కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించినది. చిటేలుగారు సంస్కరణములు సమీక్షించివాత మొదట శాసనసభయందు సభ్యుడగుటచేతను రాష్ట్రపరిపాలనాసభయు గలవాడగుటచేతను అందుకు సంబంధించి భాగమునుగూర్చియే విచారించిరి. ఆయన క్రిందటియెన్నికలం జోడిపోయెను.

సంఘవిజ్ఞప్తి

ఈసంఘమువారు తమవిజ్ఞప్తిలో ద్వంద్వప్రభుత్వవిధాన మపజయము గాంచెననియు, కారణము గవర్నరుగారు ప్రభుత్వాధికారిగా ప్రముఖ మంత్రుల నిర్ణయములను తలక్రిందుజేయుటయు, నిబంధనల ప్రకారము మంత్రులయధికారము చాల చిర కాల నిరోధింపబడుటయు, మొదలగు పరిస్థితులు ఆ న్యాయము గ నుండుటయు, నని దెలుపబడెను. ఇంతియగాక ఆర్థికవిషయములపై అధికారము లేకపోవుటయు, ఆర్థిక క్లిష్టతల వల్ల వలన సంస్కరణములు భగ్నమయ్యెను. సభ్యులపై మంత్రుల కధికారములే కలుపుటచేతను, భారత ప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రములపై యెక్కువ యధికార ముండుటచేతను చట్టమునంతను స్వేచ్ఛగ సహించిన దప్ప యెట్టికానినీయు నిజమైనది జరుగజాలదని యీసంఘమువారు యుద్ధింపిరి.

చిటేలుగారి విచారణ

35 అక్షరాలకు ముడిపెట్టిన గారు విచారింపగా సాక్షి, బొంబాయి రాజధానిలో నా సంఘము చాల ప్రాంతకాలము నాటిదనియు, ఆయన అందు ఒక పట్టాసభ్యుడనియు, జెప్పెను. జిన్నాగారు దాని కుపాధ్యక్షుడును, డాక్టరువరంజి అసంఘము యొక్క కొన్ని లుసభ్యులను జెప్పెను. జిన్నాగారు నవ్వుచు బొంబాయిలో కాస్తా పం గలవాడటా అసంఘమునందు సభ్యుడనని చెప్పెను. (నవ్వు)

సాక్షి జెప్పిన ప్రకారము అసలు కమిషన్ ఆర్థిక క్లిష్టత యేనా యనియు, సంస్కరణములు ప్రవేశకొన్నవెంటే బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు మిగిలియున్న ఐదుకోట్లను లెక్కలేపనక నుపయోగింపబడెనా యనియు అభ్యర్థించెడిగను.

చిటేలుగారు యీవిషయమును వివరించి చెప్పుచు సభ్యులు ఉద్యోగుల జీతములు హెచ్చించుటకై 2½ కోట్లు వెచ్చింపబడెననియు, అందు 60 లక్షలు సభ్యులు ఉన్నతోద్యోగులకును 190 లక్షలు క్రిందిసభ్యులు ఉద్యోగులకును చెచ్చింపబడెను.

క్రిందిసభ్యులు ఉద్యోగులవేతనములు హెచ్చించుట న్యాయమునా కాదా యని అభ్యర్థించు సాక్షి నడుగగా సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు అవుననియే తలచెననియు, ఆయన క్రింది సభ్యులు ఉద్యోగులకు భాయ్యగ యెక్కువజేయుటకు తాత్కాలిక నివాహము గావించి యీమిగిలిన యెక్కువ నిలయందు కారణంజెప్పిరి జెప్పిరి.

అభ్యర్థించు — మీసంఘమునకు సర్వజనవిద్యార్థిని యిట్లు మేనా?

సాక్షి — అదిచాలముక్కుమని మేముతలంచెదము.

అభ్యర్థించు — మీరాష్ట్రమువిద్యావిషయములందు వెనుకబడి యున్నదా?

సాక్షి — ఇతరరాష్ట్రములతో పోల్చిన అంతవెనుకబడి యుండదు. కాని మొత్తముమీద జూచినయెడల వెనుకబడియున్నదే యనవలయును.

సాక్షి ఇంకను అభ్యర్థించునేక ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు పశ్చిమగారి ప్రాథమిక విద్యాశాసనము ఆనేక కారణములచేత సరిజేయ వీలు లేకపోయెనని చెప్పెను. డాక్టరువరంజిపైగా విచక్షిణులకును నిమిషము విద్యాభ్యాసము లేక పనిచేయు వీలు లేకపోయెనని చెప్పెను. దాని ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు విద్యాభ్యాసమునకు ఖర్చులో రెండువంతులు భరింప నాగ్నానము జేసిరి. కాని ఆ చట్టము కుత్తిక పిసికితే య బడెను. ఆ య న స్థానిక సంఘాధ్యక్షుడుగ నుండి మూడవ వంతు డబ్బును జేపూర్చెను. కాని ప్రభుత్వమువారు రెండువంతుల నీయజాలకపోయిరి. కావున ఆయన పన్నులువేసి వసూలుజేసిన 60 జేలను యీమధ్య ప్రభుత్వమునందు పెట్టుబడిపెట్టెను.

ఇంకను ప్రశ్నింపగా ఆయనకును ఆయన సంఘములోని సభ్యుల నేకులకును జాతిప్రాతినిధ్య విషయమేదనియు అందు వలన శాసనసభల వికలమును ప్రయోజనమును ద్వంద్వమునను దనియు జెప్పెను. శాసనసభలలోని కింకను యెక్కువ సమస్యలను వారు సభ్యులుగ రావలెనని చిటేలుగారు గట్టిగ దెప్పిరి. క్రిందటి శాసనసభలోని సభ్యులలో నూటికి 20 30 మంది సభ్యులే జరుగుచున్న సంగతుల ననుసరింపలేక పోయిరి

అభ్యర్థించు — ఇది చాల తీవ్రమైన యుదంతము సభలో జరుగుచువలయును గ్రహింపగలవారు యెన్నివంతు మంది యందురునుకొనెదరా?

చిటేలుగారు — నూటికి ఆగ్గురుండురు.

అభ్యర్థించు — ప్రభుత్వము యొక్క నిరంకుశత్వభావము మార్పు పెద్దలోపమని మీరు తలంచెదరా?

సాక్షి — నా ఆభిప్రాయమిదియే. శాసనసభలో వోటంగు కొన్ని విషయములందు జాతిపక్షముల మీద జరుగుచుండున విచారణలు జెప్పిరి.

అభ్యర్థించు — కావీకేసు వగము ఇంగ్లీషు పద్ధతుల మీద నిర్దిష్టపరచినయెడల, జాతిపక్షములపై వోటంగుపోవుననుకొనెదరా?

చిటేలుగారు — కావీకేసు వగము పాలించు యూనిటరీ పద్ధత్య ముండునెడల జాతిభేదభావము పోవును.

అభ్యర్థించు — మీరు మీవిజ్ఞప్తియందు ప్రభుత్వవిధానమును వదులుటకు సహజ ముండవలెనని యందురా?

చిటేలుగారు — అవును. ఏమియు పనిగాకున్న ప్రతిష్టంభములు తుడుగు గలియగును.

జిన్నాగారు — సహజమునకు పొద్దు గలదు.

అభ్యర్థించు — కాని యేదో కొంతసహజ ముండవలెను గదా? (నవ్వు)

చిటేలుగారు రింకను జెప్పవలయు మంత్రులకు సభ్యులపై భావము లేకపోవుటకు చాల ప్రతిబంధముగ నుండెనని ప్రభుత్వము శాంతముగ జుగనలెనన్న యూనిటరీ ప్రభుత్వమునకు మనము మంత్రులకు సభ్యులు ఉద్యోగులపై తుడుగు పుట్టె యెవరధికార ముండవలెననియు సభ్యులు ఉద్యోగులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడి జీవించు హక్కు గలెని యుండవచ్చుననియు ఆభిప్రాయమును జెప్పిరి. సభ్యులుకు సంపూర్ణ రక్షణము నొసంగవలయు ననియే ఆయనకోరిక.

సాక్షి భారతీయులను సభ్యులందు జేర్చుటనుగూర్చి అతే పించిన విషయమై అభ్యర్థించు ఇప్పుడు బొంబాయిలో భారత మంత్రులను ఇద్దరు భారతీయ ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులును ఇద్దరు యూరోపియను సభ్యులును గలరనియు యూనైటెడ్ మింటో మార్గే సంస్కరణము లప్పటికన్న చాల అభివృద్ధి యయ్యెనని నూచించెను.

ఈవిధమున అభివృద్ధియయ్యెనని సాక్షి అంగీకరించెను. అభ్యర్థించు తుడుకు సింధుకును బొంబాయికిని సంబంధము లేదా యని యడిగెను.

సాక్షి — దానిని భేదముజేయుట మా కిష్టములేదు. మాకు ఆర్థిక సంబంధము లేకుండు గలవు.

సింధుదేశ విభజనము

అభ్యర్థించు — నేను దెహ్లికొన గోరినది బొంబాయి లోను సింధుదేశములోను పౌరులు, వారి లాభములు సంబంధించినంతవరకు ఒకటియేనా వేర్వేరా యని మాత్రమే.

సాక్షి — ఏమాత్రమును వేర్వేరు గావు.

భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనవిషయము వచ్చి సింధుదేశము ప్రత్యేకముగ నుండగోరినయెడల సాక్షి కాదనునా యని జిన్నాగారుడుగగా చిటేలుగారు రడుగగా అట్లు కాదనుట లేదని చెప్పి అభ్యర్థించు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినదాని భాషము బొంబాయికిని సింధుదేశమునకును పరిపాలనా విషయములో నెటి వైరుధ్యమును లేదని తెల్పినట్లు జెప్పెను.

అసహాయవాదులు బహిష్కరింపకున్నయెడల శాసనసభలో అందుకు విద్యావంతు లగువారే సభ్యులుగ నుండగోరని జిన్నాగారుడుగగా, చిటేలుగారు జాతిప్రాతినిధ్య ముండుట వలన నెక్కువ భేదముండదని చెప్పెను. బొంబాయి శాసనసభలో సభ్యులకు చాలమందికి సభాకార్యక్రమము తెలియును. కొంతమందికి తెలియదు. ప్రాథమికవిద్యాభ్యాసము బాగుగ గమనించునెడల పదియెడల అందరకును వాగ్విద్య యలవడునని ఆయన యభిప్రాయము

జిన్నాగారు — భాషాతాములే ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకు అక్షరజ్ఞానము లేకున్న ఆటంకముగ నుండునని తలంచెదరా?

చిటేలుగారు — అట్లుకాదు. ఎన్నికదారులు సరియైన ప్రతినిధులను పంపగలంత తెలివి గల్గియున్నారు.

జాతిప్రాతినిధ్యము

జిన్నాగారు — మహమ్మదీయుల భావమును గుర్తించి జాతిప్రాతినిధ్యమును తీసివేయునయెడల అయ్యది అభివృద్ధి కుక్కువ ఆటంకమని తలంచెదరా?

చిటేలుగారు — బొంబాయివిషయమున మాత్రము జాతిప్రాతినిధ్యమును తీసివేయవచ్చును. కొన్నిస్థానములు ప్రత్యేకించి సంయుక్తమిశ్రమ నియోజకవర్గము లేర్పాటుజేయవచ్చును. జాతిప్రాతినిధ్యముండునెడల శాసనసభలోనికి మంచి సమర్థులవారు రాజాలరు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము విజయము గాంచ గోరెదను.

జిన్నాగారు — మీరు కోరునది శాసనసభలయెడల భాష్యతగల యూనిటరీ ప్రభుత్వము గాదా?

సాక్షి — అవును. కావ్యిట్యూవనలు గవర్నరుండురు.

జిన్నాగారు — మెప్పునుపరిస్థితులనువలన బొంబాయికి ధనములయులు పోయెనా?

చిటేలుగారు — యూనిటరీ ప్రభుత్వము మంత్రులు ధనవ్యయమునుజేయుభాగ్యత గల్గియుండునెడల యెట్టికష్టములును గల్గియుండెడివిగావు. అప్పుడెక్కువడబ్బుజాతీయనిర్మాణప్రయోజనముల కుపయోగింపవచ్చును.

సాక్షి జిన్నాగారుడిగిన ప్రశ్నలనేకములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యెన్నియో విధముల ప్రయత్నించితిమనియు ఆభావంగము గల్గెననియు జెప్పెను.

జిన్నాగారు — అందుకు కారణము ప్రభుత్వనిర్మాణాకులు చాలమంది యెక్కువగనండి అధికారముల నిరంకుశముగ చలాయించుటయ?

సాక్షి — అంతగట్టిగ చెప్పజాలరు.

జిన్నాగారు — దాదాపు అంతేనా.

సాక్షి — అవును. (నవ్వు)

సర్వీసులు

జిన్నాగారు — మంత్రులకు పేరుమాత్రముంకి అధికాపే.యు లేదందురా?

సాక్షి — అవును. జిల్లాబోర్డుల చట్టము నిర్బంధ ప్రాధవిక విద్యాశాసనము అను రెండుచట్టములే మంత్రులయొక్క

యు శాసనసభయొక్కయు గౌరవమునకు మిగిలియున్నది సాక్షి యొకనుకెప్పుడు యూరోపియనులను సర్వస్వలలో జేర్చుకొనుట నానివేయవలెననియు, బొంబాయిలో భారతీయులకును యూరోపియనులకును సత్సంబంధములుండుటవలన యిట్లు జేసినను అపార్థములు గలుగవనియు జెప్పెను.

అగ్గటుడు:—బొంబాయిరాష్ట్రములో యూరోపియనులు అక్కరలేనికాలము వచ్చెనని తలంచెదరా?

చిటాలుగారు:—ఇప్పటికి చాలమంది ధనవంతుల కంటే నీలుగలవు. అందు యూరోపియనుల సంఖ్య చాలగలదు. వారు 20 దేండ్లవరకుండును. ప్రస్తుత మింకను యెక్కువ యూరోపియనుల కక్కరలేదు. ఇక మీద విదేశీయులను తేర్చుకొనుటలో యంతకాలముగావలయునో మరతులను విచారించి జేర్చుకొను అధికారమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకే వదిలివేయవలెను.

సాక్షి బర్మాను మహారాజాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్వస్వలకు సంపూర్ణతక్షణ మియవలెననియు, ఇదివరకున్న మరతులకేయు భంగముగలుగగూడదనియు, ఇక ముందు జేర్చుకొనువలయుములో శాసనసభ యంగీకారమును బడసి తీరమువరకును నిర్ణయించునెడల శాసనసభలు సర్వస్వలతో జోక్యము గలుగజేసికొనవలయు జెప్పెను.

అగ్గటుడు:—కాని సర్వస్వలకు సంబంధించిన శాసనమును మార్చుటకు శాసనసభ కధికారముండవలదా?

సాక్షి:—అవును ఉండవలెను.

జిన్నాగారు:—శాసన సభ్యులు మారరని మీరునుమ్మెదరా?

బర్మాను మహారాజాగారికి రింకను ప్రశ్నింపగా సాక్షి స్థానికసంఘములందుగల అనుభవముపై మాటాడుచు స్థానికస్వపరిపాలనమునం దభివృద్ధి చాల మందముగనుండెనని అభిప్రాయమునుజెప్పి మెప్పుడు పరిష్కారమును సంస్కరింపవలెనని కొరికి.

డాక్టరుపరంజిపైగాటితో సాక్షి బొంబాయి శాసనసభ యందు గావింపబడిన ప్రాథమికవిద్యాశాసనము కుత్తిక నులిమివేయబడెను. అదియుక ఆచరణలోనికి రాదనియు తలంచినటుల జెప్పెను.

జిన్నాగారు అడ్డుపడి అట్లు ప్రాథమిక విద్యాశాసనమును నులిమివేయుట ప్రభుత్వమువారి కిష్టమాయని ఆడుగగా సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారికి యెప్పుడుగాని ప్రాథమికవిద్యాభివృద్ధిని గూర్చి పట్టుదలతో నుండలేదని చెప్పి, గోష్ఠి ప్రాథమికవిద్యాశాసనము గూర్చి ప్రభుత్వవైఖరిని జెప్పిరి.

సాక్షి అంతట యొకను డాక్టరుపరంజిపైగాటికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. మొదటిశాసనసభలో శాసనసభాకార్యక్రమము యింగ్లీషులో జరుగుటవలన అనుసరింపబాలనివారు 20,80సభ్యులుండెననియు, శాసనసభ్యుల కభ్యర్థులగునందుటకు మెత్తివృత్తిలేమనుపూర్వాయుండుట ముగిసినదియు జెప్పెను.

సర్వస్వల విషయమున మంత్రులకు సర్వాధికారమును నొసంగునెడల శాసనసభలు సర్వస్వలలాభములను రక్షించుట కిష్టపడెదననియు, ప్రస్తుతస్థితిమిత్రము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నదనియు, ఒక్కొక్కపుడు సర్వస్వ ఉద్యోగులను మంత్రులమీదగూడ వేయుట యుక్తముగాదనియు జెప్పెను. సర్వస్వలతో ఊగలుకంట్లాడు అనవరతమయిన యనుగగా చిటాలుగారు యావయమై ఆలోచింపలేదనియు, సర్వస్వలలాభములను సాధ్యమైనంతవరకు రక్షింపవలెననియు జెప్పిరి.

సింధుదేశ విషయముల సింధుదేశసభ్యులు బొంబాయిలో భాగముగనే యుండవలెనను కోరికను ద్వారనియు పంజాబు రాష్ట్రములో జేర వారికి వృత్తిము లేదనియు ఆరాష్ట్రము నెనుక బడయున్నదని వారియుద్దేశమనియు చెప్పిరి. సమైనను ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించువధృతి కెత్తివేయవలెను. ప్రభుత్వసభ్యులుండుటవలన లాభ మేమియు లేకపోవుటవలన వారిని నీసివేయవలెను. (నవ్వు)

సాక్షి అసభికారకార్యక్రమమునకు కొద్దిగోజులే వినియోగించుట నాక్షేపింపగా అగ్గటుడు కామన్సుస్థలో సభికార్యక్రమ తీర్మానములకు ఇండియాలోకన్న చాల తక్కువ కోజులు వినియోగింపబడునని నూచించెను.

సర్ హెన్రీ మాన్రీస్ ప్రశ్న:—అసభికార కార్యక్రమము చర్చించు కోజులకు గవర్నరు నిర్ణయింప రాదనియు అది అగ్గటుని చేతులలో నుండవలె నందురా?

సాక్షి:—అవును.

సర్ హెన్రీ:—రాష్ట్రీయశాసనసభలలో అనవసరవిషయములపై కాలపారగమము జరుగునని మీకు అనుభవముగలదా?

చిటాలుగారు:—నే నంగీకరించెదను గాని అట్టిది ప్రజా హితసంఘము లన్నిటిలోను జరుగదు.

డాక్టరు పరంజిపై:—అగ్గటుడు భారతశాసనసభలలోకన్న కామన్సుస్థలో అసభికారకార్యక్రమ ట్టులకు తక్కువ కోజులు వినియోగింపబడునని చెప్పిరి. ఇంగ్లాండులో పార్లమెంటు సంవత్సరములో ఎనిమిదిమాసములు సమావేశముగాగా. ఇండియాలో యేకొలది మాసములోమాత్రము సమావేశ మగును గాదా?

చిటాలుగారు:—అవును.

జిన్నాగారు:—పార్లమెంటులో అగ్గటుడు జెప్పినటుల అసభికారకార్యక్రమ డుండునా? అచట ప్రభుత్వము ప్రజాప్రాతినిధ్యముగగ్గి వారియుత్తరపు ప్రకారము పనిచేయునుగాదా?

చిటాలుగారు:—అవును చిటాలుగా రింకను డాక్టరు పరంజిపైగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ట్టులను ప్రవేశపెట్టుటకు ముందు రాజప్రతినిధి యంగీకారమును బడయుట పెద్దబోలుని చెప్పెను. ఆయన దక్కను కర్షక సహాయ శాసనము గూర్చి చెప్పుచు అది భారతప్రభుత్వమువద్ద రిండేంట్లందెననియు, మరల తిరిగివచ్చునప్పటికి తెగకోతలు యుండెననియు, అందింకను సవరణల జేయవచ్చునప్పటికి దానిని మరల భారత ప్రభుత్వమునకు పంపవలయుండునని రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు డెలుపగా నంతట మానివేయబడె ననియు, ప్రాతశాసనమే బొంబాయి ప్రజలయసంతృప్తియున్నను ఆచరణలోనున్నదనియు జెప్పెను.

అగ్గటుడు:—అట్లును పంపినటుల అంగీకరించునెడల 'ఆకపాతక' పు వడ్డెన్యాపారపు చట్టమునకు భంగముగల్గునుగాదా?

చిటాలుగారు:—లేదు. చిటాలుగా రింకను కాన్సిలు కార్యదర్శులకు నియమింపవలెననియు నిప్పుడు ప్రభుత్వ నియమిత కార్యదర్శులవలన మంత్రులకు గాని, కార్యనిర్వాహక సభ్యులకు గాని లాభము లేదనియు జెప్పెను ఒక్కొక్కసారి యీ ప్రభుత్వనియమిత కార్యనిర్వాహక సభ్యులయొక్కయు అభిప్రాయములకు ప్రతికూలుముగ నుండును. కాని వారికి ప్రతికూలుము శాసనసభలలో మాత్రము బహిరంగముగ మాటాడరు. కాని వారివైఖరి మందముగ నిరూపితముగ నుండును.

ని మ్న హ తు లు

నిమ్నజాతుల విషయమై సాక్షి డాక్టరు పరంజిపై గారికి చెప్పెను బ్రాహ్మణులు నిమ్నజాతులపై విషయమున పనిజేయుట ప్రశంసనీయ మనియు యందులకు ప్రభుత్వము వారును, ప్రభుత్వోద్యోగులను, శాంతిసంరక్షణ కార్యముల చేతనైనను ప్రతికూలుముగ నుండినదియు జెప్పెను.

జాతిప్రాతినిధ్యము పోయిందెడల యేమియు భయము లేదని సాక్షి జెప్పెను.

సర్ హెన్రీ:—ద్యుద్దయవిధాన మన్న మాత్ర ముండు నేమి. (నవ్వు)

ద్యుద్దయవిధానము

సర్ హెన్రీ మాన్రీస్ ప్రశ్న:—కాని ప్రస్తుతమిచ్చుచు సాక్షి ద్యుద్దయవిధానము తొలగించి యూనిటరీ ప్రభుత్వ విధాన ముండునెడల సర్వస్వ ఉద్యోగులను నియమించుట జాతి ప్రాతినిధ్య పద్ధతిపైగాక సుగుణావేశముట్టి యుండునని చెప్పెను.

జిన్నాగారు:—ఇప్పుడు వినియోగించునారు అసమర్థులను మహమ్మదీయులను నియమించుచున్నా రందురా?

చిటాలుగారు:—ఇప్పుడు వినియోగింపబడినవాండు ఉండవలసినంత సామర్థ్యముగలవారు గారు.

సాక్షి యొకను సర్ హెన్రీ గారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మంత్రులను నియమించినపుడు వారికి పరిపాలనాసాధన ముండవలసియు, కొంతకాలమునకు వాలనివశములు దెలియవలసియు జాయింట్లు ఆఫీకార్యనిర్వహించుండునెడల అచట మంత్రులపై పీఠో పాలనా విషయముల జామము రిజిస్ట్రాక్షనులకు యెక్కువ డబ్బు పోవలసిన జాతీయ నిర్మాణశాఖలకు నష్టము గలుగకుండల జామననియు జెప్పిరి.

సర్ కెనహ్యు అయ్యరుగారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు స్థానికస్వపరిపాలనసంస్థలకు ప్రభుత్వాధికారము లేకుండ పోలేదనియు, యిప్పటికిని అవి అధికారుల చేతులలోనే కలసియు, ప్రభుత్వశాఖలుగానే నడుపబడుచున్నవనియు, అపాన్య దునగరు మ్యునిసిపాలిటీ మాత్రము ప్రభుత్వాధికారము లేకుండ నున్నదనియు, ప్రభుత్వ నియమితసభ్యులవలన శాసనసభలలో లాభములేదనియు, వారలకు పార్లమెంటు అనుభవ ముండవలయు, వారినికక్కరలేదనుట వారు మంత్రులకు సంగతుల డెలుపిచ్చుములేకుండ నుండురని కాదనియు జెప్పెను.

సర్ అగ్గటు ప్రశ్న:—గారికి సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 1921 ఎన్నికలప్పటి నుండియు వినియోగింపబడుచున్న ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటలో కొంచె మభివృద్ధి గాంచెననియు, జెప్పెను.

మొదటి శాసన సభలో ని కి సాక్షి పోయినది సంస్కరణములు మిం టో మాత్రే సంస్కరణములపైనభివృద్ధియని తలంచినదియని చెప్పెను.

సర్ అగ్గటు ప్రశ్న:—అచటము 10 దేండ్లు సనిలేని తీరవలెనని మీకు దెలియును.

జిన్నాగారు అడ్డుపడి శాసనమును ముందేసవరించుట కెట్టి ఆటంకము లేదని చెప్పిరి.

సర్ అగ్గటు:—అట్లైనయెడల దానినంతటితో విడిచెదను. ఇప్పుడు మీరనునది యాచటము మీరనుకొనినటుల పని జేయక ఆశాభంగము గలుగజేవలెనా?

సాక్షి:—అవును, అంతే.

సర్ అగ్గటు:—చట్టమునందుగాక పాలనమునందు జెక్కువ కన్నవృద్ధిమా?

సాక్షి:—రెంటిడియు తప్పే. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గిచ్చిననే లోపము పోవును.

సర్ అగ్గటు:—బొంబాయిరాష్ట్రములో బ్రిటిషుగల కేంద్రములుమెంటు ఆచరణకా?

సాక్షి:—కొంతకాలము.

సర్ అగ్గటు:—బొంబాయి రాజధానిలో గాతీవాది నిధ్యము మీకు బాతిగ నిష్టము లేదా?

సాక్షి:—అవును.

సర్ అగ్గటు:—ఈ కేటెని దీనివేయించెల బొంబాయిలో నొకజాతి మరియొకజాతిపై సాధికర్యముగ్గయుండదా?

సాక్షి:—నాకాభయము లేదు.

దీనితో చిటాలుగారివిచారణ ముగిసెను. కమిషనరుల కేపు సమావేశమున అప్పుడు అలసాబాదునుండి డాక్టరు ఖానుగారిని విచారించెదరు.

బాతాసన పత్ర

లాంకు మార్పుకేజిబ్యాంకులు

రంగూను, ఆగష్టు 27.— బ్యాంకుశాసనసభలో నేడు జాతీయపక్ష నాయకుడు మాంగ్ పూగాయి లాంకుమార్పుకేజి బ్యాంకులనిమి త్రను బియ్యపు కంట్లోలు లాభములనుండి రి కోలుకూపాములకు చెక్కునకాకుండ నిలువజేయవలెననియు, దాని కొరకు వెంటనే 50 లక్షలు వినియోగింపవలెననియు కిస్లాను యేయు ఒకతీర్మానము నుపపాదించిరి. బియ్యపు కంట్లోలు లాభములను వినియోగించుటగూర్చి విచారించుచు కేరళజిన సంఘమువారు ఇవకాయుక్త సభలపై యీలాభములనుండి విశేషముగా వెచ్చింపవలెనని చెప్పియుండినదియు, కాని యింతి వరకు లాంకుమార్పుకేజి బ్యాంకులకు ఏర్పాటుచేయుటకు ఒక్క యుద్యోగముని నియమించుట తప్ప వేరేదియు గావింపలేదని యు, బియ్యపు కంట్లోలు లాభములు మిగతావారు ఉపయోగించుచు నున్నవనియు ఉపపాటుకు చెప్పెను. సభా యనాయకు ఆగష్టతిని పరికించివెంటనే లాంకుమార్పుకేజి బ్యాంకులకు వెచ్చినలసిన యవసరము కనబరచు బడ్జెటులో కనబడుచు 2½ లక్షలు చాలవనియు యొక యెక్కువమొ తము కావలెనని అతడుచెప్పెను ఇంకాయుక్తము సభాతేక మార్పులవలనే దొంగరినములు యెక్కువలగునని నెను. ప్రభుత్వనాటిక తీర్మానమునందు సామర్థ్యానికినినియు కాని ప్రభుత్వమువారి ఆధిక్యత వాగోచించినట్లుయుని కోరుకొని యున్నప్పుడు సుపయోగించుటకు మిగిలినదియు ఆధిక్యమును చెప్పెను అచరము ఆగష్టమైనయెడల అప్పు తీయవచ్చును. కాని నష్టమును నిర్వాహకమునకు వేసుండు బ్యాంకులకు వెచ్చింపవలెనని సామర్థ్యమునుండి ఏర్పాటుచేయవలెనని హెచ్చరించి యెన్నడును సభాసభ్యులను సభాసభ్యులను తీర్మానము లిమ్నాన్సితో ఉపపాదనవలెను ప్రభుత్వమువారికేను యిచ్చునుగ అంగీకరిం దెను. బ్యాంకువై చారి కెర్నల్లో ప్రతిస్పందనను సామర్థ్యము బ్యాంకులను యేర్పాటు చేయుటకై బియ్యపు కంట్లోలు లాభములనుండియు ను నిగమాలమునుండియును రి కోర్టరునాయకులకు తక్కువ కాకుండు వెచ్చింపుటకు ప్రభుత్వమువారు అధికారము యుండవలెను.

కాన్సిలులో బర్మాభావలో జరుగు ఉపపాదనలను బర్మా సభ్యులకు కైలులు తీసికొనవచ్చునని మరయొక తీర్మానము గావించబడెను.

రంగూనుపార్టీ ప్రజలులో ఒకొకరితర సభ్యులను హెచ్చరికయవలెనని అడుగుతీర్మానము రాగా, యివ్వకే ఒక ప్రతినిధిని వారి జూరీలపై గావించు రంగూను పార్టీ ప్రజలకు చెట్టును యిట్లమరతులతో ప్రవేశింపబడునని గావునను తీర్మానము ఉపసంహరింపబడెను. (అ.ప్రెస్)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924.వ సంవత్సరం ఆగష్టునెల 28.వ తేది

గురువారము

మహాత్మునకు స్వాగతము

గాంధీ మహాత్మునకు స్వాగతమునకి అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ సంఘము చుట్టినది. అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీ సంఘము మహాత్ముని యభీష్టమును నెరవేర్చుటకు అసహాయోద్యమారంభమునందు కృషి నలుపుచున్నది. ఇల్లభాయి వాడేలుగారి అధ్యక్షతన మునిసిపాలిటీ సంఘము నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించి యత్నించుచున్నది. మహాత్మున కర్పించిన విజ్ఞాపనము ఉన్నతాతీయ పూరితమై భావగర్భితమై దనరారుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు చిట్టి ఘనావ్రాజ్యమునకు వెక్కువీధముల తీర్చినను, కాని తన విశ్వాసమునకు సామ్రాజ్యము వాత్రము గాదయ్యెను. తమ గౌరవమును నిలుపుకొనుటకును దేశగౌరవమును కాపాడుటకును గాంధీ మహాత్ముడు పవిత్రమగు అసహాయ సాధనమును చేపట్టెను. విజ్ఞాపనము దెలిపినటుల అసహాయ సాధనపు విలువ నేమి దెలియకపోవచ్చును. దీని ద్వారా మహాత్ము డిదివరకు జెసిన సేవకన్న వెక్కుడు సేవ జేయగలిగెను. ప్రపంచమున కంతకును తేమకరమగు మార్గమును మహాత్ముడు జూపుచున్నాడు. శత్రువులకును మిత్రులకునుగూడ శ్రేయస్కరమగు సాధన యిదియే. సత్యమును అహింసను అవలంబించునెడల విజృంభణను ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనగలదు. హిందూదేశము అందు ప్రారంభమయిన యీ మహోద్యమము లోక కీర్త్యానమునకు మార్గము జూపగలదు. దీని వెక్కు ప్రయోజన మింకను విస్తరింపవలసి యున్నది.

మహాత్ముని సంకల్పఫలమును గ్రహించుట కింకను తరుణము రాలేదు. పరిణామచిహ్నము లన్నిడే పొడగిట్టుచున్నవి. కాలము గడచిన కొలఁదయి, మహాత్ముడునాటిని బీజములు ఫలించగలవు. మహాత్ముడు కేవలము సిద్ధాంతవాది గాడు. తాను ఉండగల సూత్రములను జీవితమునం దనుష్ఠించుచు, కమలకరమైన మార్గదర్శకు డగుచున్నాడు. విజ్ఞానము సూచించినటుల మహాత్ముడు స్వరాజ్య సాధనకై ఎంత పాటుబడుచున్నాడో, ప్రాచీన మత రక్షణకై అంతగ పాటుబడుచున్నాడనుట సత్యము. విస్తృతమయిన ధర్మజనమును పునఃప్రతిష్ఠించి, దానియొక్క ఉత్కృష్టతను చాటుచున్నాడు. అతని యువదేశములు కేవలము అంతరాళమున నుండుక, ప్రజల దినచర్యకు విశేషముగ తీర్చుచున్నవి. ఎల్లరును ఆచరించదగిన ధర్మములనే మహాత్ముడు బోధించుచుండుట సువిదితము. హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొనినను, ధర్మమునం దభిలాషను పోగొట్టుకొనలేదు. అనేక శతాబ్దముల నుండియు మతగురువు లనేకులు బయలుదేరి, జ్ఞాన

బోధించి వెలుంగజేయుచున్నారు. పాశ్చాత్య నాగరికము ఎల్లడలవ్యాపించిన యీ దినములలో గూడ, గాంధీ, రవీంద్రుడు, అరవిందుడు, మున్నగు మహామహు లుదయించి జ్ఞానోపదేశము గావించుచునే యున్నారు. ఇకముందు హిందూదేశము తన ప్రధాన విధిని మరువరాదు. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యముకొరకు సయితము, ధర్మమార్గమును విడనాడజాలదు.

స్వరాజ్యమును పొందటకు పూర్వమునను పిమ్మటను గూడ, హిందూదేశము తన వ్యక్తిత్వమును కాపాడుకొనవలయును. గాంధీమహాత్మునకు విన్నపములతోగాని విజ్ఞాపనలతోగాని బనిలేదు. అతడు స్వగౌరవమునకై తంటాలుపడుటలేదు. దేశోన్నత్యమే, అతని దృష్టినింతను ఆకర్షించుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు మర్యాదలగావించుటచే, నుప్పొంగబోడు. గౌరవపదవు లతనిదృష్టి నరికిట్టవు. మహాత్మునిపట్ల భక్తిజూపుటకు మార్గ మొక్కటే గలదు. అతని యువదేశములను శక్తివంచనలేక నిర్వహించుటయే ఎల్లర కర్తవ్యమగుచు న్నది. ప్రస్తుతసమయమున స్వరాజ్యసాధనకై తమ శక్తినంతను, మహాత్ముడు ధారణించుచున్నాడు. కర్మయోగమువలననే, సంకల్ప మీడేరునని అతడు నిరూపించుచున్నాడు. సందేహ బాధితులు కొందరు, మహాత్ముని యశయములపట్ల తలయాపుటకు కారణము లేకపోలేదు. కార్యదీక్షకు బూనినపుడే, మహాత్ముని బోధనల శ్రేష్ఠత హృదయమగును. అహమ్మదాబాదునందు గూడిన అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘము, కార్యదీక్షను బురికొల్పి, నిర్మాణకార్యక్రమమునందు మరల విశ్వాసమును బురికొల్పినది. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకులు, ప్రజలకు మార్గదర్శకులుగ నుండువలయునని గోరినది. అహమ్మదాబాదు తీర్మానములవలన, ప్రజలనప్పము వాటిల్లునని యూహించిన వారు, తమ యభిప్రాయములను మార్చుకొనక దప్పదు.

ఆంధ్రదేశమునందు మొదటి దశకు, 474 మంది కాంగ్రెసుసభ్యులు నూలువడికి సంపుట చాల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. వీరిలో ప్రతినిధిసంఘ సభ్యులు 336 మందియు, తదితరులు 138 మంది యు గలరు. రాజోపు మాసములలో సంఖ్య లధిక మగునని విశ్వసింపవచ్చును. దండన భాగమును తీర్మానమునుండి దీసివై చినను ఫలితములు నిరుత్సాహకరముగ లేవు. దేశప్రముఖులు తమధర్మము నీరీతిని నిర్వహించుకొలదియు, తక్కుంగలవారి నెల్లరను కార్యదీక్షకు పురిగొల్పగల్గుదురు. కేవల విమర్శనలవలనను, ధర్మోపదేశములవలనను, లాభ మంతగ నుండదు. కార్యదీక్షయే కార్యదీక్షను పురికొల్పును. ప్రస్తుతసమయమున గుజరాతు ముందు న్నను, త్వరలో ఆంధ్రదేశము తన యపూర్వాభిమానమును కార్యరూపముదాల్పజేసి, గుజరాతును మించుగాక యని కోరెదము. గాంధీమహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమున కరుచెంచునప్పటికి, ఆంధ్రులు నిర్మాణ దీక్ష నవలంబించి మహాత్ముని హృదయమునకు సంతృప్తిగలిగించుట సంభావ్యము. ఇంతకన్నను అతని కొనగడగిన ఎక్కుడుస్వాగత మింకొకటిలేదు. అహమ్మదాబాదు మునిసిపాలిటీసంఘ విజ్ఞాపనకు, మహాత్ము డొసగిన ప్రత్యుత్తరము, అతని మనోభీష్టమును నెల్లడించుచున్నది.

కాలేటు చట్ట సందర్భమున ప్రారంభమయిన ఆంధోళనలో మహాత్ముడు చిక్కుకొనక యుండనిచో అహమ్మదాబాదు నగరాభివృద్ధికై మహాత్ముడు పాటుబడుచుండెడివాడు. ప్రతిపదిని పరీక్షించి ఆరోగ్యమును పెంపొందించుట కతడు బూనుకొనియుండును. ఉద్యానవనముల నేర్పరుచుటకును పిల్లలకు మంచిపాలను సమకూర్చుటకును మహాత్ము డేర్పాటుజేసి యుండును. కాని రాజకీయ ప్రవాహమునందు ప్రవేశించుటచే మహాత్ము డింకొకకార్యమును చేపట్టజాలక యున్నాడు. అతనికి తోడ్పడుట ఎల్లర నిధిగాదా? స్వరాజ్యసాధనకై పేరొకమార్గములేదని ఎల్ల రంగీకరించెడి విషయమే. ఉద్రేకము బుట్టించుటకు మరకొన్ని సాధనలు పనికివచ్చినను వానికి తాత్కాలికప్రయోజనముమాత్రము గలదు. ఉద్రేకము ఆగిన వాని యపయోగమును తెగ్గుచు. స్వరాజ్య సాధనార్థమున కింతకన్నను బలమగు సాధారణు లుండవలయును. ఎవరికి కోపమువచ్చినను అనుగ్రహము గలిగినను చలించని పునాదులపై ని స్వరాజ్య సాధము నిలువవలయును. స్వశక్తియే మూలాధారముగ నుండువలయును. పరాధీనత దొలగిపోవలయును. మహాత్ముడు భారతజాతి కొనగిన నూతన సందేశ మిదియే. మధ్యమధ్య ప్రజలదృష్టిని స్వశక్తినుండి పరాశ్రయము వంకకు మరల్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండును. ప్రాతీయలవాటులనుండి మరలుట సులభ సాధ్యముగాదు. కాని స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు పేరొకమార్గము లేదు. దీనిని విడనాడిన, దేశము మరల యథోగతి జెందుట సహజము. అట్టి యవాంతరములనుండి దేశమును దప్పింపవలయుననిన, మహాత్ముని ఆదేశముల ననుసరించుట యవసరము. అతని కొనగడిగిన స్వాగత మిదియే.

ద్యుద్వప్తభుత్వ మంతరించుట

బెంగాలు మంత్రుల పేతనములు రెండుమార్లు నిరాకరింపబడినవి. మంత్రుల విశ్వప్రయత్నములును ప్రభుత్వ ప్రోద్బలమును గూడ నిర్భరకమయ్యెను. సంస్కరణ భగ్న కారు లెవ్వరు? స్వరాజ్యవాదులు గారు. మంత్రులును అధికార వర్గమును గలిసి, సంస్కరణములను నిరుపయోగము గావించిరి. మొదటిమారు శాసనసభవారు మంత్రుల పేతనములను నిరాకరించినపుడే, మంత్రులు తమ స్థానములకు రాజీనామా సిచ్చియింపవలసినది. తేనియెడల గవర్నరుగా రందుకు వారిని బలవంతపెట్టి యిండ్ల వలసినది. ఇట్టిచర్య సంస్కరణశాసనసూత్రముల కనుగుణ్యముగ నుండోది. పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయముల కనుకూలించెడిది. అందుకుమారుగ, మంత్రులు తమపదవుల నంటుకొనియుండిరి. గవర్నరు గారు శాసనసభ తీర్మానమును త్రోసిపుచ్చిరి. సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ వ్యవహారము కోర్టుల కెక్కవలసి వచ్చెను. కోర్టు నిర్ణయమునుగూడ ధిక్కరించి, ఎప్పుడువచ్చిన సప్లడు సప్లి మెంటరీ డిమాండును దీసికొనివచ్చుటకు నూతన నిబంధన ఏర్పఱపబడెను. సంస్కరణ శాసనమును మరింత నిరంకుశము గావించుటకు, ఇట్టి ప్రయత్నములు జరుగుటచే పరిసితులు మరింత క్షిప్రమయ్యెను.

సూతన నిబంధనల నేర్పడుచుటకు మానస వరతుని
సమునను చెల్లించలేదను నాక్షేపణ బంధ తర
మయినది. సూతన నిబంధన నవకాశముగ దీని
కొని ప్రభుత్వమువారు మరల సప్లి మెంటరీ గ్రాం
టును ప్రవేశపెట్టెరి. బెంగాలు ప్రభుత్వమునకు గలి
గిన అవకాశమునకు వారే ముఖ్యకారకులు. మిత
వాదానను వీరిచర్యలకుట నానుభూతిజు పజాలరు.
మితవాదము మంత్రి పదవిని నిర్వహించి వట్టయ
నకో పి. వి. త్తరుగారు మిత్రులచర్యను నిర
సింపిరి. శాసనసభాభివ్రాహమును శాసనసభ
సంకులకు వారిని విమర్శించిరి సంస్కరణ విధా
నము నెవ్వినవారు మంత్రులే యని ఖండితముగ
బలిపిరి. ఫలిత మేమయినది? ద్వంద్వ ప్రభుత్వ
మంతరించినది. నిరంకుశ విధాన మొక్కటియే
ప్రతిపదియన్నది. ప్రాస్తుభ్య శాఖలకు తాము వశ
పాచి కొంటిమని బెంగాలు ప్రభుత్వము వారిపుడు
ప్రకటించు చున్నారు. శాసనసభా కార్యక్రమము
ఆగిపోయెను. బెంగాలులో సంస్కరణము లంత
రింపని ప్రభుత్వ ప్రకటనము డెలుపుచున్నది. ఇక
మీద ప్రభుత్వ వ్యవహారములకొరకు మాత్రము
శాసనసభను సమావేశం చేరచెదరు. అంతయెగాని
కేరళ కార్యమునకు శాసనసభ నుడయోగించరు.
పార్లమెంటు సభవారొసగిన సౌకర్యములు నేతతో
భగ్నమయ్యెననియు ప్రభుత్వప్రకటనము వగచు
చున్నది. కాని ఇందుకు కారకులు వారేయగుటచే
ఇతరులను నిందించి ప్రయోజనము లేదు.
బాబు అఖిలచంద్రదత్తుగారు దెలిపినట్లు, ద్వంద్వ
ప్రభుత్వ మనసరములేదని అన్నిపక్షములవారును
తెలుపించిరి. సంస్కరణ విచారణసంఘమువారి
ఎదుట సీయబడిన సాక్ష్యముగాంచిన, నీవిషయము
విచితమగును. బెంగాలు శాసనసభయందీ విషయము
మరింత స్పష్టముగ ధ్రువపరుపబడెను. బ్రిటీషు
ప్రభుత్వమున రికమం డెమిషెనెదరు? దూర
దృష్టిగలవారగుచో, బెంటనే స్వరసిపాలనమును
ప్రసాదించుట పిచ్చము. 'లెనినో', సంఘరణమధిక
మగుట పహజము. టైము మున్నగు పత్రికలు,
నిర్బంధప్రయోగమును గొరుచున్నవి గాని, సమా
ధానము గొరటలేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము
సంతరింపజేసి, శాసనసభను ధ్వంసముజేసినందు
లకు, చిత్తరించినదానుగారు గర్వముజూపిరి. వారి
గర్వము సహేతుకమయిన దనుటకు సందియము
లేదు. కాని శాసనసభలను బహిష్కరించినపుడే,
వాని ప్రతిష్ఠ యడుగింటినది. నిరంకుశపరిపాలనా
విధానము బయ్యడినది. మరల నీ పని రెండవ
మారు జరిగినందువలన ప్రయోజనము గలదా
లేదా యను విషయమై ఇప్పుడు విత్కింప సవన
రములేదు. సర్వెంటుప్రతి పలిపినట్లు, ప్రస్తు
విధానముక్రింద సక్రమముగ జూపదగిన
నిరోధమును జూపిరి. రెండు రాష్ట్రములందు,
ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమను బూట
కము నడుపబడుచున్నది. ఇంటిలో స్వరాజ్యవాదులు
చేయదగినది గట్టెక్కెనా? వ్యవహార మంతయు
ముందెగలదు. శాసనసభలకు ఎటువల నిర్వహింప
దగిన పనులధికముగ గలవు. ఇవియే స్వరాజ్య
సిద్ధికి మూలసాధనము లని, ఉభయ పక్షములును
అంగీకరించెడివిషయమే. అందుచే స్వరాజ్యనిర్మాణ
మునకై స్వరాజ్యపక్షమునా రికమీద తమ శక్తి

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

గాంధీ మహాత్మని వూజాసిడి

—:—:—:—

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

ఇవ్వవలసిన
గుంటూరు జిల్లాలో 21-6-1924 లగా
యతు 7-6-24 వరకు వసూలై
జిల్లా కలెక్టరు సంఘ కార్యాలయ
మునకు చేరిన వసూళ్లు 1079 0-0

మొత్తం 47795-2-5

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు
ఇవ్వవలసిన 23720-12-9

మొత్తం 23720-12-9

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:— కా. నాగేశ్వరరావు నె. 7, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు

నానిను భారజాయటయుక్తము. ప్రజాశక్తి ప్రబలు
కొలదియు అధికారవర్గము తమ నిరంకుశవిధాన
మును విడనాడి, ప్రజాశక్తి మను సంతోషకరమనరు.
అట్టిస్థితి త్వరలో నరుదించు గాక!

బర్తా ఆంధ్రులు
బర్మాకుబోవు ఆంధ్రులలో విశేషమువంది
కూలీ వారలే. వీరి స్థితి చాల వ్యసనకరముగనున్న
దని, వార్త లెప్పుడు కన్నడ పినవచ్చుచున్నవి.
వీరికి లేనిపోని యాశల గలిగించి, మధ్యవర్తులగు
మేస్ట్రీలు గొనిపోవుటయు, అక్కడకు బోయిన
పిమ్మట వారి యాశలడుగంటుటయు జరుగుచున్నది.
ఇటు యామానులును, అటు మధ్యవర్తులను
బాగుపడచున్నారు. కూలీలస్థితి మాత్రము దుర్భర
మగుచున్నది. బర్మా శాసనసభ్యులగు ఆవటల్లి
నారాయణరావుగారు తెలుగు కూలీల దురవస్థను
అనేకమార్లు వర్ణించియుండిరి. కాని, యభివృద్ధి ప
మాత్రము గలుగలేదు. ఇటీవల జరిగిన సమ్మెకు
పిమ్మట గాక, కూలీలస్థితి చక్కబడలేదు. ఈ
సమస్యను గూర్చి విచారించుటకు, విచారణసం
ఘము నేర్పరుపవలయునని, నారాయణరావుగారు
బర్మాశాసనసభలో నొక తీర్మానమును ప్రవేశ
పెట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు తీర్మానముపట్ల సానుభూతి
జూపిరి. కాని దీనిని పరిష్కరించుటకు పెక్కు కష్ట
ములు గలవనియు, పరిస్థితులు నారాయణరావు
గారు చెప్పినంతచెడుగలేవనియు, ప్రభుత్వసభ్యుడు
ఒలికి తీర్మానము నుడసంహరించుకొనవలయునని
గోరిరి. డిపార్ట్ మెంటులు విచారణ చేయబడునని
సూచించిరి. తుదకు తీర్మానమోడిపోయెను. శాసన
సభద్వారా కూలీలస్థితిని చక్కబరుచుట యసంభవ
మని తేలినది. ఇక మార్గమేమి? కూలీల సంఘము
లను సరియగు పద్ధతులపై నేర్పరచి, తమ హక్కు
లను నిలువబెట్టుకొను శక్తిని వారియందు గలిగింప
వలయును. ఇందుకు సంతోషప్రజాభి మవసరము.
ఇందుకొరకై నారాయణరావుగారు రొక పత్రికను
స్థాపించెదరని తెలియుచున్నది. వీరి ప్రయత్నములు
సఫలమగుగాక యని కోరెదము. ఆంధ్రుల సహాయ
మున్నగాని, వీరి యత్నములు సఫలము గాజాలవు.
అట్టి సహాయము లభించునని నమ్మెదము.

న్యాయాధిపతి మాక్రెడీగాలి తీర్పు
శంకరనాయరుగారి కేసులో న్యాయాధిపతి
మాక్రెడీగారు జయరుసేనాని కిచ్చిన స్పెషియల్ టైపును
తా మంగకరింపజాలమని, ఇండియామార్కెట్ గా రొక
ప్రకటనము గావించిరి. కాని నీవివలన లాభ
మేమి? పార్లమెంటుసభలో నీ విషయమును చర్చిం
చుటకు మాక్రెడీ నాల్గుమంత్రిగారవకాశ మొనగక
పోయిరి. కేవల మోదార్పు మాటలవలన నేమి
ప్రయోజన ముండును? ప్రస్తుతస్థితికి పంజాబు నమ
స్వయే మూలకారణము. న్యాయమూర్తి మాక్రెడీ
గారు విస్మృతమయిన విషయములను మరల బైకి
దెచ్చి దేశమును అందోళనపూరితము గావించిరి.
ఆలివియరు ప్రభువుగారు మాంటాగుగారి ప్రకటన
మును సమర్పించుచున్నను అంత మాత్రముచే
చేకూరెడి ప్రయోజన ముండదు. కాని ఇంకవలన
భారతీయులు సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై సతగాధ
ముగ క్షిప్తనలువలయునో విశదమగును న్నది.

చరిత్ర: దేశభాషలు
దేశభాషలలో చరిత్రను బోధించుట సులభ
మని అనుభవము తెలుపడుచున్నది. ఆంగ్ల భాషలో
బోధి చుటవలన పెక్కు కష్టములు గలవు. ముందు
భాషాజ్ఞా ముంపవలయును. ఇందుకై విద్యార్థి తన
శక్తిని చాలవరకు భారబోయవలెను.
భారత చారిత్రక సాంప్రదాయములను మాత్ర
భాషలో బోధించుట సుకరము. మాతృభాషలో
విద్య నేర్చుకొనుటకు ప్రతివారికిని హక్కుగలదు.
దీని సహజము. అన్యభాషలో నేర్చుకొనుట అసహ
జము, కృత్రిమము. కొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ
సంస్కరణ సంఘమువారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు
ఫాదర్ హార్సెగారు ఆంగ్ల భాషలోనే చరిత్రను
బోధించుట సులభమని వాక్రుచ్చిరి. ఇది కేవల
దురభిమానమని డెలుప నక్కరలేదు.

అకాలీ నాయకుల కేసు
అకాలీ నాయకుల కేసు విచారణ లాహోరు కోర్టులో
జరుగుచున్నది. ఇందులకు ధనమును సమకూర్చుటకు అకాలీ ప్రతి
నిధులు అప్పతనముండి 27 వ రేదీని కలతైతవ పచ్చిరి.
(అ|| వె||)

“గుల్బర్గాకు పిచ్చెత్తినది”

మహాత్మానివ్యాసము

నేడు ప్రకటింపబడు “ఎంగుళిడియా”లో “గుల్బర్గాకు పిచ్చెత్తినది” అను శీర్షికను మహాత్మాని ప్రధానవ్యాసమును వ్రాసెను. అందు హిందువులు మహాత్మాని ప్రబోధమునకును అల్లరులకును తానే కారణమని నిందింపవచ్చుననియు “దానిని భరింపగలననియు వ్రాయుచున్నాడు. మహాత్మానియందు హిందువులును అన్యోన్యమత సహనముగలియుండవలయును. ప్రతీకార ధర్మము వర్జితము. హిందూమహాత్మానియ మైత్రీమీదనే భారతదేశభవిష్యత్తు ఆధారపడియున్నది.”

(ఈ వ్యాసము పూర్వక రేపు ప్రచురింపబడును. తండ్రి వార్త ఆంధ్రముగ కేరళుచే ప్రచురింపబాలకపోయి.)

మెకార్డిగారి తీర్పు

సార్వభౌముని ప్రభుత్వముయొక్క జైఖిరి

ఇండియామంత్రివక్తజన

సిక్ఖా ఆగస్టు 26—ఓష్యన్ నాయకులలో మెకార్డిగారు చెప్పిన కొన్ని విషయములనుండి సార్వభౌముని ప్రభుత్వమును వేరుపరచుచు జూలై 17 తేదీతో యిండియామంత్రి గారిచే ప్రకటనను ఆనవకశైలు ప్రచురించుచున్నది. ఈ ప్రకటనలోని విషయములను సారించి యిండియామంత్రిగారి తనము వారి యభిప్రాయములను తెలియజేయుతీర్మాన మొకటి కొద్దికొలతలో ప్రచురింపబడును.

ఆరేవియరు ప్రభుత్వప్రకటన;— ఓష్యన్ నాయకుల విచారణవిషయమై పత్రికలలో గావింపబడిన ప్రచురణలనుమీ ప్రభుత్వమువారు చదివెద్యుందురు. జడ్జి చెప్పినమాటలను గమనించియు యందుకు జెనరలు డియకు క్రమముగానే ప్రవర్తించినాడనియు యిండియామంత్రి ఆరేవి అన్యాయముగా తీర్చిదిద్దినాడనియు మెకార్డిగారు చెప్పియున్నారు. కొద్దిలో విచారించుటకు తగిన సాధనములులేని యీ విషయమై తెలియజేయబడిన అభిప్రాయమును దానితో యేమైనా సందర్భము లేని యిండియామంత్రి ఇండియనుకు కాంగ్రెసులో ప్రశ్నలురాగా ప్రధానమంత్రి జవాబులు చెప్పెను వాని నకట్లను సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారి కొరకు దీనితో పంపుచున్నాను ఇది విగల గొప్పవిషయము. సార్వభౌముని పూర్వపు ప్రభుత్వమును జడ్జిని మెకార్డి తీర్పుముగా పండించుటలన నిమి అధికారమును నిలువబెట్టుటకై మిలిటరీబలము నుపయోగింపవలసివచ్చెనని న్యాయమూర్తులలో నొకరు చెప్పట సంభవించినది. ఈ యూహ సరియైనదానో కాదో సార్వభౌముని ప్రభుత్వవారికి తెలియదు వారు దానిని విచారించవచ్చుననియు, కాని యీ విషయమై తనవైఖరిని స్పష్టము చేసికొనుట వారి విధియైయున్నది. మీ ప్రభుత్వము చారిత్రకములయందును నిమిమిలిటరీ యుద్ధాంగుల మనములందును ప్రజలననుమలందుగల శక్తిలను పోట్టుబెట్టకై మాంపే గూర్గారి 1920 మేనెల ప్రకటనపై పూర్వము గావించిన సూత్రమును తిరిగి నిర్ధారణచేయుటకు ఇచ్చగించుచున్నారు. ఆ సూత్ర మితీరుగా నున్నది

నిమిల అధికారము నిమిత్తమై ఎంటర్ యధికారము ను పయోగింపవలసి వచ్చినప్పుడు సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు గమనింపవలసిన సూత్రమేమగుగా ఆనవకశైలు తీర్పును బలమును ఉపయోగింప వలెను. నిమిల గండర్ గోళ్లములను అంతిమములకు మిలిటరీబలము నుపయోగింపవలసిన దురదృష్టము పట్టికప్పుడెల్ల కదియె ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన సూత్రమని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు దృఢనిశ్చయమై యున్నాడు.

ఈసూత్రమును జడ్జిని మెకార్డిగారు ఆమోదించి యున్నాడు ఆరేవియరుల నుపయోగించును. మూర్ఖులను ఉపయోగించునప్పుడు చిత్రమువచ్చినట్లు చేయరాదు పరిస్థితులలో ఆనవకశైలు లేని తీర్పుతో కూడ ఉపయోగింపరాదు. కాని ఆక్రమణములను భగ్నముగావించుటలో చేయవలసినపని విషయమై మిలిటరీయంత్రానికిగాని పోలీసుయంత్రానికిగాని తానే పరిశీలునాలోచించిచేయవలసిన మెకార్డిగారు తరువాత మాటలతో మీ ప్రభుత్వమువారికి భవిష్యత్తులను.

చారిత్రాత్మక ఆక్రమణలలో చెప్పిన విషయములకు వాదగట్టగా పట్టుకొనియున్నాడు. కాని జడ్జిని మెకార్డిగారు గొప్పతనములను నిలువబెట్టుటకు విచారమును సహజముగా వారికి నింగీకరింపక భేదాభిప్రాయము కలవాడిగా నున్నాడు.

మినిరలకు దీనితో జడ్జి అంగీకరింపే మోదినందముకొనవలయునని పంపుచున్నాను. (ఆ. ప్ర)

ఇంపీరియలు బ్యాంకు మోసము

ప్రాసిక్యూషనుసాక్షుల వివరణ

(హైకోర్టు కేసును సమన్లు)

ఇంపీరియలు బ్యాంకు మోసముకేసు ఈ క్రింద తిరిగి న్యాయమూర్తి వీక్షిగాయెదుట విచారణకు వచ్చినపుడు, ప్రాసిక్యూషను తరపు బాధ్యురగు న్యూకెంటు గ్రాంటుగారు, ముద్దాయిలపై గావింపబడిన ఆరోపణలను వివరించుటను ముగించిరి. తరువాత ప్రాసిక్యూషను తరపున ఎవ్వరును గాని సాక్ష్యము విచారించబడుచుండెను.

న్యూకెంటు గ్రాంటుగారు

ఇంపీరియలు బ్యాంకునందు అసామ్యముబాదుమెకార్డి అధికముగ ప్రకటించు గౌరవమును గలవని న్యూకెంటు గ్రాంటుగారు నుడిచిరి. 1922 సం॥ నందుకాలము తనకధికారముగల మొత్తముకంటె రు 7 లక్షల సధికముగ బ్యాంకునుండి తీసికొనెను. ఈతనికి అధికముగ రు 110 వేలు పుచ్చుకొనుటను సూత్రమే అధికారముగలదనిగాని ఎక్కువ పుచ్చుకొనుట కధికారములేదు. 1922 సం॥ మధ్యమున 2, 3 ముద్దాయిలు రు 40 వేలను పుచ్చుకొనిరిని చెడినది. ఆకేసుకు చెక్కుల మాలమున వీక్షిమొత్తమును దీక్షి కొనగలిగిరి. వారంతయు నివేదికలందు, గూడ నీ విషయము కలెక్షనుల చేతనే, పై యధికారములకు చెలియకుండ నప్పించుకొనుచుండిరి. 1922వ సం॥ 7వ తేదీ చుండియు తప్పుచేయు షీటులకు స్పష్టింపకడగిరి. ఇందులన వారంతయును వీక్షిగాయెదుట నిలువగొనించుచుండెను. చెక్కుల ఆఫీసుకు యొక్క కనుబ్రాములు కీయపామువచ్చుచుండెను. అర్ధసంవత్సరాంత తర్వాత పరిశీలించు ఈ ప్రక్రియము యలుపబడుచుండి తిరిగి ఆ కేసుకు చెక్కులను ప్రవేశపెట్టు పద్ధతి నకలంబించిరి. 1922 సం॥ జనవరినుండి జూలైవరమువరకును, ఆ కేసుకు చెక్కుల పద్ధతిని వదిలి మరియొక పద్ధతి నకలంబించిరి. ఈపద్ధతి జయప్రదముగాకపోవుటయే ఇందుకు కారణము ఈ పద్ధతినలన ప్రతిదినమును ప్రతివారమునుగూడ చెక్కులు ఆగౌరవపరచబడుటను తప్పించుకొనుటకుగాను, బ్యాంకులో ఆసమయమునకు ధనమును ట్టుచుండిరి. తరువాత చేబున్నీలు నందు తప్పకెక్కుల లన 150 ల సధికముగ దీక్షికొనిరి.

వారల ముద్దాయియగు మహావృత్తు నాథాయనకు నిజమును తెలియజేసెను. ఈతనిపేరు దాదాసాహెబు. మరియొక పేరుతో 1922 జూన్ 19 తేదీన ఇంపీరియలు బ్యాంకులో ఖాతాను పెట్టెను. ఈతడు రెన పూర్వములకొరకీ ఖాతాను పెట్టెలేదు. రెన మిత్తులకొనిన ముద్దాయిల ఆనవకశైలునపుడు తానుబుచ్చిన సమయమునందుబుట్టుయే ఈతనియందేయు. మొదటికి ర్యాడియో, ఈతనిచెక్కులకు హామీలియటకు సహాయ మొనర్చుటకు పునగట్టుచుండెను. 1922 ఆగస్టువరకు అధికారముగల మొత్తముకంటె సధికముగ దీక్షికొనెను. గాని ఆగస్టు నెలలో నీ సధిక మొత్తమునకొనించుటకుతిగినన్ని ఆన్ కేయ్యు చెక్కులను ప్రవేశపెట్టెను. తరువాత తప్పుడును. దాదాసాహెబు ఖాతాలోనిటుండె యధికముగ గానించుచుండెను ఇదియంతయు కృత్రిముగ జూపించబడిన నిలువయేగాని నిజమైనదిగాదు.

మూడు ముద్దాయిలకూడ, దాదాసాహెబు నీకుగల ఖాతాపంటి ఖాతాలోగలదు. 1922 జూన్ 15 తేదీన సదప్రాకంబించబడిన. ఒకటవముద్దాయియే ఇతనిని ఇంపీరియలు బ్యాంకు వారికి పరిచయమొకచేసెను. ఈతడుగూడ దాదాసాహెబు వలెనే, ఇంపీరియలు బ్యాంకుయొక్క ధనమంతయు తనై నట్లు స్వేచ్ఛగ నుపయోగించెను. ఆన్ కేయ్యు చెక్కుల గూర్చున వారంతయునీవేదికలం దీక్షిని ఖాతాలో ఎప్పుడు నిలువయే గనపడునట్లునర్చుడెను

అసామ్యముబాదుమెకార్డి వారముంతయు సదుద్దేశముతోనే, న్యాయమును మనవనే వ్యవహరించెనని యనవచ్చును. ఆన్ కేయ్యుచేయడం తనఖాత మీదనే చెక్కుల నొసగి, కృత్రిముగా ఖాతాలోని నిలువ ధనము సధికమొనర్చుకొనుట కనవగ ముండియుండదు.

రెన ముద్దాయియగు హామీరు అబ్దుల్ బాదుషా సాహెబునకు ఇంపీరియలు బ్యాంకులో ఖాతా తనేలేదు ఇండియన్ బ్యాంకులో చాలకెక్కులకీ ఖాతాను ఏర్పరచుకొనెను. ఈ ఖాతాలోమిగిలిన ముద్దాయిలకు ధనమునుచేయుటకు సూత్రమే సదుద్దేశించబడిన. ఇతరముద్దాయిల ఆన్ కేయ్యుచేయు చెక్కులను పట్టించుటకీ ఖాతాలో పయోగింపబడిన. ఈతని కేట్టి ఆధారములేదు. అసామ్యము బాదుషా యొక్క చెక్కులలో, మొత్తము 1, 1, 81 ముద్దాయిలకే వారియొక్క గొర్రెలతోను ముండిరి. ముద్దాయిలందరినీ గలపి ఒక రోజునో కూడ బలుకు కొని ఈ వ్యవహారమును జరిపిన నలుల నా వ్యయమును ట్టుకొనుటకు వలెయగుటకు. ఒక నేరమును గమించుచు, కొంచెము కలసి కూడ బలుకుకొని ఏర్పరచుకొనయెడల సది బట్టయగును. ఈనేర

మును, విధింపవలసిన శిక్షయు ఇండియన్ పీనలుకోమనందు ఏర్పరచబడిన. నేరమునన్నియు, ఒకవర్గకపోయినను, నేరమునట్లులే కేర్పరచుకొనినయెడల సదుద్దేశమునని యందునిర్వచించబడిన. ఈకుట్రఫలితముగా ఇంపీరియలు బ్యాంకువారు మోసమునర్చబడిరి. అందుకలన ముద్దాయిలకు వేర్వేరు మొత్తములు ముట్టెను.

ముద్దాయిల ఓవర్ డ్రాఫ్టుచెక్కులను జూరు గుమాస్తా వారితో తోడై వారిచే ముట్టలపై సంతకము పెట్టుచుండెను అనగా ముద్దాయిలకు, చెక్కులందుమీద మొత్తము నొసగగినమొత్తమువారి నేర నిర్ణయమునని అగ్గము. పాసింగు ఆఫీసుకు ఇందుచే మోసపోయి, దాను గూడవంతకుల నొనర్చెను. ననుస్తా మోసముచెలిసి సహాయ పడినయెడల కుట్రదారులకు సహాయమునర్చుటయును కేరము క్రిందశిక్షింపబడతెను. అట్లుగాక, సహాయముతోనే యొనర్చినయెడల నిర్దోషియను. ఈసందర్భమున నాతిడుతనపై బ్యాంకుయధికారిలచే నుంచబడిన విశ్వాసమునకు ద్రోహ మొనర్చెనుగాన నమ్మకస్యామి ద్రోహనేరము క్రిందనాతడు శిక్షాపాత్రుడగును.

పుల్లరటనుగారు

తరువాత ప్రాసిక్యూషను తరపున మద్రాసులోని ఇంపీరియలు బ్యాంకు ఇన్ స్పెక్టరు ఎ. పుల్లరటనుగారు విచారించబడిరి. న్యూకెంటు గ్రాంటుగారి ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, క్లియరింగు సామగ్రి పద్ధతుల నుంచియు, అచ్చట జాగ్రత్తపరచుమను నుంచియు, చెక్కులు నచ్చినపుడు వానిని చెల్లించుటకు పూర్వము ఇంపీరియలు బ్యాంకువారలించుకర్మ కాండను నుంచియు చెడినవి. తాను అసామ్యము బాదుషాగారి, పెరుచే మాత్ర మెరుచుననియు (1) ముద్దాయి దరఖాస్తునకు 10 వేలకు, అధికముగల లాభకులకు ఇంపీరియలు బ్యాంకువారు అంగీకరించి రనియు నుడిచిరి. తరువాత 1919-1921 సం॥ లో ఇంపీరియలు బ్యాంకులోని ఆచారమును నుడిచి గ్రాంటుగారు ప్రశ్నింపగా. చాదకిగారు లేచి, సాక్షి ఆసమయమున మద్రాసులో లేదనియు అందుచే నాతనికి స్వయముగ చెలియనివిషయముల కరించి ప్రశ్నింప రావలయు ఆక్షేపించెను.

క్రాసు పరిశ్రమ

తిరునాథ చాదకి గారి క్రాసుపరిశ్రమ పమయమున సాక్షి ఈక్రింది విషయముల చెలిపెను.

1919-21 సంవత్సరములందు, మద్రాసులోని ఇంపీరియలు బ్యాంకు కౌన్సిల్లో వ్యవహారములు నాకు చెలియపు. 1921 సం॥ నాక, బ్యాంకులోని కేక్కుల పద్ధతులు మార్చివేయబడిన ఒక గ్రాఫ్టరును అంగీకరించుట ఖాతాయందు గల నిలువ వైరనే గాక, ఖాతాదారుని నిధి కలులపై న గూడ నాధార పడియుండును. చెక్కుల చెల్లింపు వ్యవహారములందు ఇచ్చటి బ్యాంకుమానేజరే వాగ్ధ్యతగల అధికారి. మొదటిసమయముకి గల కెమ్యారిటీ నాకు చెలియదు 1921-22 సంవత్సరములలో అసామ్యముబాదుషా చాల విస్తారమైన వ్యాపార మొనర్చుచుండెను. 1921-22 సం॥ ఆరేవి చాలగౌరవపరుడగు వ్యక్తునిగా, బ్యాంకు అధికారులు పరిగడించెడివారు. ఇదివరకు బ్యాంకువారు ఆరేవి వలసకొనిన ఋణములను చరూలచేయుటలో చాలవరకు సదుద్దాయితోడై నేమో సరిగ జెప్పలేను. వాకరుక పెనినాడు ఋణముపుచ్చుకొని చెల్లింపలేక పోయినప్పుడు కంటెని భాగస్వాములను, ఇంపీరియలు బ్యాంకువారికిని కల్పించాము తీర్పుకొనుటకు అసామ్యముబాదుషాగారి నొక్కడని పంచాయితీదొంగ నేర్పరుచుకొనిన విషయము నిజమే.

ఇంకను క్రాసుపరిశ్రమ సంగతులందాగా తెండు గంటలందుచే కొద్దిగా. భాగస్వాములకు లేచిరి.

ప్రకటన

ఇంతవరకును మోసరవాదు గుల్బర్గాలో నివసించుచున్న మిల్లెర (1) కె. పి. కృష్ణమూర్తి (2) కె. యస్. రంగరావుగార్లకు. అవి భక్తబుద్ధులగు నానుమవారు, చెనే చెప్పి బజారు మోసరవాదు దక్కాకో కాపురస్తులను, ఆ మోసరవాదు ఆ సారముగార్ల గుర్తానునుండి 1924 సం॥ 21 సం॥ 2వ వివాద రు 371.15-8 ఆసలుకున్నా బావియ రికముకున్న రెనగెన్ని అడిమనలో బ్యాంకుజాకోద్ధులలో ఇచ్చుల సరిగరముగా దానచేయబడి 9 సం॥ 2వ సం॥ 1924 సం॥ భారము అభార తీర్పును యర్పివేసినది గనుక. మీగుకాని మీసేనుకులవాని హోదాకానియడల ఆసాదు యొనానిగా తీర్పువచ్చుచును అని తెలుసుకోవలెను.

సాంగరం వివాదము.

మోసరవాదు రెనగెన్నిబావి చాదకిగారు.

19 వ ఆగస్టు 1924.

(By order) N. Rajagopalachari
Clerk, of Court.

విదేశ వార్తలు

ఆంగ్లేజరాజకీయ పరిస్థితులు

లండను, ఆగస్టు 26:— ఈవినింగు డౌండ్ల పత్రిక ఇట్లు నడుపుచున్నది:— విరియస్సాద్దు సమస్య విషయమై రాజకీయక్షిప్తపరిస్థితు లేర్పడవచ్చును. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారికి అట్లన్నందుండి ఆకాశకముగా వార్తలేవియు జేరలేదు. అట్టేబరులో ఆంగ్లోసోవియటు ఒడంబడికను నిరాకరించుటకు కన్సర్వేటివులు ఓటరల్లు అజేపనిగ పట్టుకొన్నారని మంత్రీవర్గపు నాయకులందరూ ఈ విషయమై సెప్టెంబరు మధ్యభాగమునండి బాగ్రతగనిపెట్టి ప్రవర్తించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. అందుచే వారు తమ సెలవులను తగ్గించుకొనుచున్నారు.

జనీవాలో ముగ్గానాల్లుగారు కొడికాలమే యుందురు. లండనుకు సెప్టెంబరు 9 తేదీకి వచ్చెదరు లేపటిదినము సామీప్య ప్రార్థనచేయుటను, ఇండియాను క్లయిన్సుగారు బయలుదేరవలసియుండెను గాని ఆయన పయనమును మానుకొనిరి.

సెప్టెంబరు మధ్యభాగమున కన్సర్వేటివులు పారిశ్రామికప్రదేశములందు తమ సంరంభమును వ్రారంభించెదరు.

థామసుగారి సలహానిమిత్తము ముగ్గానాల్లుగారు రెంత్ ఖి ఆతురతపడుచున్నారని ప్రార్థనపత్రిక తెలుపుచున్నది. థామసుగారు పక్షిణ ఆఫ్రికానుండి తిరిగివచ్చునరకు ఎన్నికప్రయత్నములు జరుగవు.

సింహళ దేశము-నూతనగవర్నరు

లండను, ఆగస్టు 26:— సర్ హ్యూక్లి పడ్డుగారు సింహళ దేశమును గవర్నరుగ నియమింపబడిరి. ఇతడు సైన్య యాగవర్నరుగ నుండెను.

సూడాను కాల్పులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు విచారణ సల్పవలసనుట.

లండను, ఆగస్టు 26:— సూడానులో ఇటీవల జరిగిన అల్లరులు, కాల్పులను గూర్చి మిశ్రమ విచారణ సంఘము సేర్పాటు జేసి విచారణ సల్పవలసని ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. దీనికికను బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నియలేదట. ఈకోర్కెను తప్పకనిరాకరించెదరని చెప్పుచున్నారు.

సూడానుప్రభుత్వమువారే ఈపరిస్థితులను సమర్థతతో పూర్తిగ చక్క-బెట్టగలరనియు దీనికి బ్రిటును సహాయముచేయుననియు తెలియుచున్నది. కాట్టోములో విచారణసంఘ మిది వరకే ఏర్పరచబడెననియు ఇందులో ఈజిప్టు ప్రెసిడెంటు సూడాను ఈజిప్టుప్రజలు కొందరు సభ్యులుగను నియమించబడిరనియు తెలియుచున్నది.

డాన్ నివేదికము

గనులపరివాంక్ష ఆక్షేపణ

లండన్, ఆగస్టు 26:— డాన్ నష్టపరిహార విధానము గనులపరిశ్రమలకు హానికరముగ నుండునని గనులసంఘమువారు భయపడుచున్నారు. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు మాట్లాడెదరు. సొగ్గులో హాని పరిహారములను జరగజేయుటకు అంతర్జాతీయ గనుసంఘమునా రంగీకరించుననేమియు ఇదివరకే బ్రిటిషుగనుల పనినాండ్రకు సోటీసు ఇవ్వబడెననియు, లేక కొలదికాలమే పనిచేయుచున్నారనియు గనులసంఘకార్యదర్శి కుక్కుగారు తెలియజేసిరి.

లోక టెల్లి వైమానికుడు చావుతప్పి ఎటులనో తప్పించుకొనెను.

చతురంగపుసభలో భారత యభ్యర్థి జనుముగాంచెను. చాల బాగుగ ఆడెను.

లండన్ ఒడంబడిక

లాయిడ్ బార్ని గారి యభిప్రాయము

లండన్, ఆగస్టు 26:— లండను ఒడంబడికను గూర్చి డెయిలీక్రానికలు పత్రికలో లాయిడ్ బార్ని గారి రిట్టువ్రాసిరి. అంతర్జాతీయ ఆర్థికవేత్తలు జోక్యము కలుగజేసికొనకున్నచో జరిగియుండెడిదిగాదు. ముగ్గానాల్లుగారు మాత్స్వియాద్దిగలవారే సందర్భముల ననుసరించిపోవువారే. స్కోషిడ్ గారు ప్రత్యక్షముగ పట్టుదలతో పనిచేయుగలవారే. ఖ్యానిసుగారు భీసంపదగలవారే. కెల్లసుగారు సహాయముచేయుగల విశేషులే. హెరియటుగారు తొందరగ ధైర్యమునుజూపినవారే. కాని 16 తేదీని సంతకముజేసిన లండనుఒడంబడిక అంతర్జాతీయఆర్థికవేత్తలు జోక్యము కలుగజేసికొనకున్న జరిగిడిదికాదు.

పోయింకేరుగారు - సెనటుఒడంబడిక నంగీకరించుట

లండన్, ఆగస్టు 26:— లండనుఒడంబడికనుగూర్చి సెనటులో చర్చించుచు చాలవరకు పోయింకేరుగారు తమ ప్రాతవిధానమునే సమర్థించిరి. డాన్ నివేదికము అంతర్జాతీయమండలి సయోజ్యము మరల కారాచునుటచే పరాసులు దాని నంగీకరించిరనిరి. డాన్ నివేదికము నష్టపరిహారసంఘమువారికి అపరాధములను విధించుటలోనే జరగజుండునుమియుములోను సంపూర్ణాధికారము నిచ్చినందులకు సంతోష మేయనిరికాని అభయములను వాగ్దత్తులను వెరవేర్చుటచుమానుట బాగులేదనిరి.

సెనటువారు లండనుఒడంబడికను 204 గురు అనుకూలముగను, 400 గురు ప్రతికూలముగను అంగీకరించిరి.

ఇటీవల అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయపు పండితుడు జే. ఏ. ఈవింగు పదవపక్షికాములో కనిపించలేదని ప్రకటించిరి. ఆయనశవము సోతాల్ సముద్రతీరమున కనిపించెను.

రషియాకు ఋణము

నీయుగూడవని లండను బ్యాంకురులందరూ తీవ్రముగ పట్టుబట్టుచున్నారు.

బెర్లిను కోపెన్ హేగన్

వైమానిక ప్రయాణము

లండన్, ఆగస్టు 26:— లండను-బెర్లినువైమానికప్రయాణము సెప్టెంబరు 1 తేదీ నుండి కోపెన్ హేగన్ వ్యాపింపజేసెదరు.

బెర్లినుకు గంట 1 కి 105 మైళ్లు విమానములు పోవును. వైటినుకుపోవు రాత్రివిమానములతో కలియును. పైటినునుండి కోపెన్ హేగన్ విమానములో పయనముజేసెదరు.

సూడాను అల్లరులు

కాట్టో, ఆగస్టు 26:— తిరుగబా టూనర్షిన్ రైల్వే పటాలములు ఖాళీజేసిపోవుచు దోయులలో అల్లరులను గలుగజేయుటకు ప్రయత్నించెను. కాని దోయులు అంగీకరింపలేదు. అల్లరులను పురికొల్పినవారిలో ముగ్గురికి రెండేండ్లును, 10 మందికి ఒకసంవత్సరమును శిక్షను విధించిరి.

బెర్లిను - సోవియటులు

ఇంగ్లండును బెర్లినునుండి తరుముట

లండన్, ఆగస్టు 26:— రాత్రి 11-40 ఖిఫు కార్మికనాయకుడు గెం రాత్రి మాస్కోనుండి బెర్లినుకు తిరిగివచ్చెను. షిల్లిను ప్రజలతో సభలో ఇట్లు మిడినెను. —ప్రపంచమును పొంచియుటకు సోవియటులు 25 నెలలని నియమించిరి. అందులో నేనొకడను. రెడ్ సైన్యములో పటాలపు నాయత్వమును నాకొనెడి. అవసరముచో డబ్బునుపనిపాండ్ర నిమిత్తము సహాయము 2500000 మందిని సోవియటులు డబ్బునుకుబంపెదరు. త్వరలోనే రెడ్ విమానములు ఉత్తరభాగమున ఆకాశమున కన్పించును. బెర్లినునుండి తొలగింపబడి ఇంగ్లండుకు ఉత్తర పీయబకను.

మాంచెస్టరు యంత్రాల కార్యాలయ వారమును 21 3/4 గంటలే పనిచేయుటకు నిశ్చయించిరి.

వెంట్లీ ప్రదర్శనము

ప్రవేశ రుసుము ఒక పిల్లింగు

లండన్ ఆగస్టు 26:— సెప్టెంబరు 1 తేదీనుండి వెంట్లీ ప్రదర్శనమును జూడబోవువారు ఒక పిల్లింగు నిచ్చి చూడవచ్చును. మునుపటి ధరను తగ్గించిరి. వారమునకు 1000000 మంది వచ్చి చూడుటకీ సదుపాయము చేయబడెను.

జపానులో అమెరికను రాయబారి

గ బ్యాంక్రాట్ గారిని నిరూపించుటకు నిశ్చయించిరి. ఇతడు చికాగోలో న్యాయవాదిగ నున్నాడు. టోకియోవారు గూడ అనుకూలముగ నున్నట్లు తెలియుచున్నది.

స్కాటిషు హోంరూలు

ఉద్యమము

లండన్ ఆగస్టు 24:— ఉదయం 1-20. స్కాటిషు పార్లమెంటులోనే స్కాటిషు ప్రజలే తమకాశములను చేసికొని పరిపాలనమును జరుపుకాలము వచ్చునని నమ్మకముతో నున్నాడనని స్కాట్లండు కార్యదర్శి స్కాటిషు హోంరూలు సంఘసభలో ప్రసంగించిరి.

పరస్పరసహాయపు టొడంబడిక

సైన్యములను తగ్గించుట

ఫ్రెంచివారి రభయములను గోరుట

లండన్, ఆగస్టు 26 రాత్రి 11-15 రాబోవు జనీవా జాతిసమితిసభకు ముగ్గానాల్లు, హెరియటు, మహాలినిగార్లు వచ్చెదరుమనుచున్నారు. దీనినిగూర్చి ప్యారిస్ లండనుపత్రికలు చాలవ్రాయుచున్నవి. సైన్యములనుతగ్గించుట జరగకుట ప్రవము లేకుండుటనుగూర్చి ముఖ్యముగ చర్చించెదరు. సాధారణముగా సైన్యములను యుద్ధసామగ్రిని తగ్గించునట్లుజేయుటకై పరాసులు జనీవాసభ కేంద్రరని తెలియుచున్నది. పరాసులు యుద్ధకాంక్షను వీడలేదని నిందించు ఇతరజాతులవారుగూడ తాము విజయ కాంక్షను యుద్ధభావములను వదలుకొంటిమని దృష్టాంతములను జూపవలె ననుచున్నారు.

హెరియటుగారెంతయు మంచిపనిని జేసిననియు తమ సైనికబలమును తగ్గించుటచే జనీవాసభలో తమక్షేమము నిమిత్తము, తమదేశేత్తజాత్యము ఎంతసైన్యమువసరమా పరాసులే నిర్ణయించునట్లు హెరియటుగారు సర్వాధికారమును సంపాదించవలెనని కొన్నిపత్రికలు వాకొనుచున్నవి.

ఫ్రెంచిప్రభుత్వాభిప్రాయము

జాతిసమితికి పరాసులు తమసాంప్రదాయముప్రకారము తోడ్పడెదరు. సైన్యములను తగ్గించుటకును, తమకుప్రదవము లేకుండునంతవరకును పరాసులు పరస్పరసహాయపు టొడంబడికను అంగీకరించెదరు. అంతియగాని పరాసుల కుప్రదవముండదని అభయ మిచ్చినగాని ఆయుధసామగ్రిని సైనికసాకాదశములకు తగ్గించు చర్చలో పాల్గొనను. ఏ డబ్బున్నను ఫ్రెంచిసైన్యములను తగ్గించువయమై ఫ్రెంచి పార్లమెంటులో ఎక్కువ సౌకర్యముగ చర్చించుటకు వీలగును. ఈ ఒడంబడికను ఇంకను అభివృద్ధిజేయుటకు వీలగును. తమసంరక్షణ నిమిత్తమే పరాసు ఒడంబడికను అంగీకరించెదరు. అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషువారి యభిప్రాయము

లండన్, ఆగస్టు 26:— సైన్యములను గూర్చి ఖిచ్చుపరిమితిని జాతిసమితివారు ఏర్పరిచినటులే చేయవలెనని బ్రిటిషువారు నుడివిరి. ఇది జాతిసమితివారు తమ 4 వ నిందుసభలో జేసికొన్నిదానికి సరిగా నున్నది. సైనికవ్యయమును తగ్గించుటలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కార్యసిద్ధిని బడసి రనిరి. ఈసంవత్సరముగూడ సైనికవ్యయమును తగ్గించెదరనిరి. జాతీయరక్షణమును భంగములేకుండ ఎంతవరకు అవసరమా అంతవరకు సైన్యములనుతగ్గించి సైనికవ్యయమును తగ్గించుటయే పరమావధిగ నుంచుకొనెదరు. ఒండొరులతో సంప్రతించుకొన్ననే సైన్యములను తగ్గించుటకు వీలగునని. ఇట్టిపర్యటలకు ఆగోచించుటకు సదా సిద్ధముగ నున్నారమని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు నుడివిరి.

ప్రాసు-జర్నల్ సవరకపు టాడంబడిక

రానున్న ఆర్థికతగవు

లండను, ఆగస్టు 26 రాత్రి 8.55:— బ్రిటిషువారు చేసికొన్న ఏర్పాట్లు అపుడే డాన్ నివేదికమునకు ప్రతిఫలముగ పరిమించుచున్నట్లు. ఆర్థికపోరాటము రానున్నదని ప్రశంబిత్రికలు హెచ్చరించుచున్నవి.

రూరునుండి సైన్యములను మరలించుట తప్పనుట

పాయింట్ గూరి యభిప్రాయము

స్టాంబుల్, ఆగస్టు 26:— డాన్ పత్రికములు విక్రమమునకు రూరునుండి సైన్యములను మరలించుట తప్ప. దీనివలన అంతర్జాతీయమండలి యుద్ధమునకు ప్రతిబంధకము లేరుదను. అంతర్జాతీయమండలి యుద్ధమును తగ్గించుటకు రూరు అభిప్రాయములను పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు మెన్డెల్సోన్ ను మార్చుకొనిన బాగండును జననరిలో కోల్పోయిన ఖాళీకేయుట సాధ్యముగాదు. లండను టైంస్ బడిక తంతయు జర్నలుల యొక్క రివీస ఆధారపడి యున్నదని పాయింట్ గూరినిరి.

చీనాలో చిక్కులు ప్రజలలో యుద్ధము ఏర్పడుచుండుట

స్టాంబుల్, ఆగస్టు 26:— బీకియంగు కింగ్స్ రాష్ట్రము లందు ప్రజలు అంతఃకలహములతో పోరాడుచున్నారనియు మురుచున్న దనియు ఎంత లేఖాపరికిలనును ప్రభుత్వము నా రేర్పాటుచేసినను ఈసంగతి తెలియుచున్నది. స్టాంబుల్లో ఆయుధాగారము, ఈసంగతి కోల్పోయిన గూర్పు తగవు బయలుదేరెను. అంతఃకలహముల కిది కారణము. ఈఫీపు, చాంగుచోవినులకు మరల యుద్ధము గల్గునని భయముచున్నది.

2 మారు మసీదును మరమ్మత్తుచేయుటకు హుసేనురాజు గారు 25000 పాసు నిచ్చిరి.

వేటపాలెం (గోదావరిజిల్లా)

ది 16.8.24 తారీఖున రాత్రి 8 గంటలకు కాకినాడ తాలూకా వేటపాలెం గ్రామంలో జేంచేయిన్న ప్రీ సీతారామ స్వామివారి ఆలయమువద్ద శ్రీయుత బులుకు సాంబమూర్తిగారి అగ్ర్యక్షత్రక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. సుమారు 3, 4 వందల పురజనులు సభ నలంకరించిరి. దేవాలయపరిపాలన సరిగా జరిగిందగుటకు గ్రామవాసులలోని 5 గురు పెద్దలను కమిటీగా ఎన్నుకొని వారిలో కొండపల్లి ముప్పన్నగారిని అగ్ర్యక్షులుగా నియమించిరి. సదరు అయిదుగురు ధర్మకర్తల ఎన్నికలు ప్రతిపాలున జరుగుచుండవలె నని తీర్మానించిరి.

అగ్ర్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమును వైభవక్రిమి గురించి విపులముగానువననొందిరి. ప్రజలనుసద్ధుడయ్యుటతో వైవాధానలు జరిపి స్వభాతులవారిని సోదరభావముతో ప్రేమించవలెనని బోధించి సభ ముగించిరి.

పిమ్మట వర్ణా కృష్ణబ్రహ్మశాస్త్రిలుగారు అగ్ర్యక్షులను గురించిన్న వారి వేళక్రి, ప్రజానుశక్తి, స్వాధ్యాయము మొదలగువారి లక్షణములను ఆదర్శముగా నుంచుకొనవలెనని బోధించి వారు సాగ్రామము దయచేసి యీసమావేశము జరిగింపినందు లకు శ్రీ సాంబమూర్తిగారికి గ్రామస్థు లందరితరపున వందనము లర్పించిరి. (ఒకవిశేషం)

పూనాలో స్వరాజ్యపక్షము

నాయకుల ప్రసంగము

ఎస్. సి. కల్కరగారి అధ్యక్షతక్రింద 26వ తేదీ రాత్రి పూనాలో బహిరంగసభ జరిగినది. డి. వి. గోఖలే, డాక్టరు బాబాసాహెబు పరంజెగిగారు స్వరాజ్యపక్షమువారి క్రొత్త పద్ధతిని వివరించిరి.

బాబాసాహెబు పరంజెగిగారు, అబ్దుల్ గనీ గాన్ధీ ఎరవాడ వేదపాలకునికి వరలబడినప్పుడు 26 వ తేదీ ఉడుముననే తొలిసారిగా పూనానువచ్చిరి. కాన వారికాసభలో స్వాగతముగల బడెను. కల్కరగారు వారిని ప్రశంసించిరి. బేళేమున స్వరాజ్యపక్షమువారి పద్ధతియొక్కటే లాభకరముగాన బెళియులు వారికి సహాయము చేయవలెనని మోహనీగారు నుడివెరి.

(అ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

వశీకరణము:— డైరెక్టర్ వాత్ శేషియా హిందీపుస్తక

వీజనీనారిచే ప్రచురింపబడిన పండిత రామదాసుగారు హిందీ పాకపుస్తకములు 2, 4, 5, 6 భాగములు తమను కరణము లన్నియు రాజద్రోహకరము లగు విషయము లుండుటచే ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనపరచుకొనిరి.

“వైరులెన్ టెలిగ్రాఫ్” ఉపన్యాసము:—

పచ్చయ్యప్పా కళాశాల సైన్యసంఘమువారు రేపు సాయంకాలము 4.30 జరుపు సాధారణసభలో డా॥ హెచ్. పరమేశ్వరను ఎం. ఎ. గారు వైరులెన్ టెలిగ్రాఫ్ టెలిఫోను ప్రయోగములనుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఆర్. కిటిల్ హేల్సుగారు అగ్ర్యక్షులుగా నుందురు.

భారతజాతీయ విద్యాసంఘము:— మదరాసు

లోని భారతజాతీయ విద్యాసంఘమువారు సెప్టెంబరు 1 వ తేదీ నుండి పనిప్రారంభింపనున్నారు. వ్యవస్థాపకునికి పాతాన్తుగా ఆరోగ్యము చెనుటచే ప్రారంభసభ సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన జరుగునట్లు ఏర్పరుచబడెను. మాసపత్రిక ప్రభుత్వమువారి ఎదుట గావించబడిన ప్రకటన సెప్టెంబరు 1 వ తేదీన గావించబడును.

బెంగాలునాగపూర్ హిందూకార్మికసంఘము:—

వి. వి. గిరి బాధిష్టుగారు సైన్యసంఘమువారి కార్యనిర్వాహక వర్గమునే అగ్ర్యక్షులుగా నిన్ను కొనబడిరి. అగ్ర్యక్షులుగా నుండుట కంగీకరించినది కరగ పూరునుండి యీసంఘకార్యదర్శి తెల్పుచున్నాడు.

విద్యాశాఖాధికారులకు విజ్ఞప్తి:— బందరు

నోబిల్ కళాశాలలో ముగ్గీగానున్న మహమ్మద్ డిగ్ జాహారు గారు ప్రస్తుతము ఉరదూపండితుల బోధనాసామర్థ్యమున గల లోపములను చూపుచు ఉర్దూభాష నభివృద్ధిచేయవలయునన్న పిల్లలకు చక్కగా బోధించు మహద్భాయు లండవలయు నని కోరుచూ, అందులకై విద్యాశాఖాధికారులు ఉర్దూ పండితులకు గూడ ఒక శిక్షా (ప్రొవింసు) పాఠశాల నేర్పరచవలయు నని అధికారులకు విజ్ఞాపనము చేయుచున్నాడు.

శ్రీకృష్ణమందిరసభ-30వ సం॥ మహా శ్రీ

యంతి యుత్సవము:— చెన్నపురి పెద్దనాయుని పేట వరదాసు త్రియప్పకవిధి 97వ సంఖ్యగల శ్రీకృష్ణమందిరంబున 6 వ దినందైన (28.8.24) గురువారము సాయంత్రం 6 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీతంజావూర్ రాధామణి భాగవతులవారివలన ఉపాసనయ మనుచరిత్రమును 7-వ దినమున 29వ తేది శుక్రవారము సాయంత్రం కృష్ణ భాగవతులు వారివలన భద్రాచల రామదాస్ చరిత్రమును భక్తి రసముగా జరుపబడును.

అభినందనోత్సవము:— నిన్న సౌందర్య మహిలా

నందు త్రివర్ణక వైష్ణవవర్ణమువారు తమకాఖిలో నింతవకు పట్ట పరీక్షకు నిల్చి గెలుపొందినవారు లేని కొరత తీర్చిన పి. రామానుజయ్యగారి నభినందించుటకు సభ జరిపిరి. న్యాయమూర్తి వేపారామేశంగం రగ్యక్షత్ర వహించిరి. తత్సాహాయ్యము తదితరులు పెక్కురూపిచ్చేసిరి. పాఠనలు ముగిసినతరువాత మణివాళయ్యగారు రామానుజయ్యగారికి అభినందనత్రము సమర్పించిరి. రామానుజయ్యగారు తెలుగునందు చిన్న ఉపన్యాసమునిచ్చి సత్కృతి తీర్చిరి. అగ్ర్యక్షులును రామానుజయ్యగారి భావ్యభివృద్ధిని కోరుచు జ్ఞానమునుగూర్చి విషయముల తెల్పిరి. సంభాలిమందు గారడీవిద్య, వనవనిర నాటకము ప్రదర్శించబడెను. సభ జయప్రముగా ముగిసెను.

శివసముద్రము ధనోపహారము చేసు

ముద్దాయి పడుదల

(స్వీకృతిచేఖి)

తెంగళూరు, ఆగస్టు 26 తే:— శివసముద్రము ధనోపహారము చేసునందు తెంగళూరు సెవన్యూరట్టలో శేషు తీర్పు జెప్పబడెను. మొదటిముద్దాయి ఎస్. డి. ఎస్. అయ్యంగారు విడిచి పెట్టబడెను. రెండవ ముద్దాయి రామకృష్ణయ్యంగారిని మూడునెలలు కులాసా భయము విధించిరి.

భారతీయ మహిళాసమాజము:— ఈ సమా

జము గౌరవకార్యదర్శిగా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— భారతీయ మహిళాసమాజము యొక్క జాతికాపాతకాల, అనాధశరణాలయము సెప్టెంబరు 15 వ తేదీ నుండి ప్రాధింపబడును. సేవబాధికల తల్లిదండ్రులు సదరు పాఠశాలయందును శరణాలయమునందును తమబిడ్డల చేర్చుకొన దలచినచో ముందుగా చరఖాస్తులంపవలెను. చరఖాస్తు భారములు గౌరవ న్యవస్థాపకురాలువద్ద దొరకును.

ఈ సమాజమువారు దేవదాసీకులను శ్రీలయభివృద్ధికి మార్చే ప్రానుకొందురని కొందరు పురజను లభిప్రాయపడుచున్నట్లు తెలియనబ్బినది. కాని గౌరవనీయురాలగు యామిన పూర్ణతిలకమ్మగారు, ఆసంఘమునకే చెందిన శ్రీ తత్సంఘాభివృద్ధికి పాటుబడు చుండుటచే, ఈ సమాజమువారు, దేవదాసీ సంఘమునే గాక యితర సంఘములకు చెందిన భారత శ్రీ తల్లిరయభివృద్ధి కొరకు, పూనా జొంబాయి నగరములలోని నేనాపాఠశాలల పద్ధతుల ననుసరించి పాటుబడెదరని చెప్పచొడంగెదను.

మదరాసు కార్మి రేషను మురికి కాల్వల పని

వాండ్రసంఘము:— వై సంఘము శ్రేణురీగానున్న శ్రీ రాములునాయుడు గారు కార్మి రేషన్ సభ్యుల కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:

ఈ కాయక పురోజులలో పొట్టకు చాలని జీతములగుట చే నెలకు 2.0.0 హెచ్చు చేయవలయునని యీసంఘమువారు కార్మి రేషన్ యింజనీరుగారికి దరఖాస్తు పెట్టియున్నారు. కాన్స్టెబుల్ మాత్రం కిచ్చునట్లుగా తమకుగూడ 1.0.0 కి 4 వ డులబియ్యమును సప్లయచేయవలయునని కోరియున్నారు. ఈ దరఖాస్తు కార్మి రేషన్ ఫీడ్ యింజనీరుగారికిని కమిషనర్ గారికిని జాలయ 9 తేదీన పంపియున్నారు. సేను 6 ఆగస్టు తేదీన మరల జ్ఞాపకము చేసియున్నాను. క్రిందటితడవ జరిగిన యీసంఘసభలో జీతముల నభివృద్ధిచేయనిచో పనిమానుకొనుటకు తీర్మానించు కొనబోవుచు ముందుమీకు విజ్ఞాపన మొనర్చి మీద్వారా కమిషనరుగారికి జీతముల నభివృద్ధిచేయటనుగూర్చి సలహా చెప్పవలసినదిగా తీర్మానించు కొన్నాను. అందుకని నేనీవిషయములు మీకు తెలియుజేయుచు కమిషనరు యింజనీరుకు పెట్టినదరఖాస్తులోని యిబ్బందులను తొలగించుదని ముమ్మలను కోరుచున్నాను. ఈసంఘ ఉపసంఘము సంఘాధ్యక్షులైన వి.ఎల్. కామ్రోగారిని, సింగారవేలు పెట్టియార్ గారిని ఆచార్యగారిని, శ్రీరాములునాయుడుగారిని (ప్రాతినిధ్య మేర్పరచి యీవారమున మీతో సంభాషింప వలయునని తెలిపియున్నాను.

శిరోమణి సంఘము

నాన్కానాసాహెబు గురుద్వారము

“మహాంతుధర్మదాసు గారుచేసినదావాలో వెనుకపట్టా రిగానుండిన గులామాగారిని పేకుపురాసీనియరు సజ్జడీ దావాభూములకు రిశివరుగా నేర్పరచెను గాన రైతులు శిశువులను రిశివరుకేచ్చింపవలెను. అట్లుచెల్లించనివారు శిక్షార్హులగుదురు” అని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినందున అమృతసరులో అకాలిలో సంచలనము ప్రారంభమైనది.

శిరోమణిసంఘమువారి ప్రకటనము

నాన్కానాసాహెబు భూములకు రిశివరు నేర్పరుచుటచే సత్కర్మ మొనరించుటకు అకాలిదళము లచటికి పోవలసియుండును గాన నందులకు మీరు సంసిద్ధముగా నుండవలెనని శిరోమణి సంఘమువారు పంతువాడీ కోరిరి. (వ్రాసిరి. వెంటనే నాన్కానాసాహెబులో సత్కర్మగ్రామమును ప్రారంభించు విషయము శిరోమణి సంఘసభలో నింకను పరిష్కారము కాలేదుగాని నాన్కానా సాహెబుకు వెళ్లి అచ్చటి నియోగతులనుబట్టి కర్తవ్యమును నిర్ణయించి పనిచేయుటకు అధికారము నిచ్చుదు నొక ఉపసంఘమును నియమించిరిని తెలిసి నది.

డక్కాలో ఆరాజకపత్రములు

ఉద్యోగులకు టపాలో పంపబడెను

రక్షవంగ కరపత్రములుడక్కాలో కొందరు ఉద్యోగులకుగూడ టపాలు వచ్చినవి. వానిపైనున్న టపాముద్రలుబట్టి వానిని డక్కాలోనే టపాలో చేసిరిని స్పష్టమైనది. (అ. తె.)

ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణకృతి సమర్పణము - కడప

రెండవ నాటి చర్య

25-8-24 తేది సభ తిరిగి యుదయము 7½ గంటలకు సమావేశమయినది. సభాధ్యక్షుల సభ్యులచే నిండియుండెను. ఈదినము మతయొక ముఖ్యవిషయము కలదు. రాధగిరి పండితుల యందు ముఖ్యులగు శ్రీయుత ఆంగ్రవాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు మొదటిదివసము కొన్ని అసంవర్సములచే రావీలుకాక నేనుదయము దయచేసిరి.

శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజువారు

శ్రీ కుమార రాజువారు 24 తేది దినరత్న సభవారిచే బ్రహ్మింపయిన పాదుకాపట్టాభిషేకము అను నాటకమును దర్శించి వారికి బహుమానముగా 50 రూపాయలు అర్ధనాట పదాన్ని దయచేసిరి. కొన్ని ముఖ్యకార్యదులవలన మద్రాసు మెయిలులో వెంకటగిరికి వెళ్లిరి. శ్రీయుత విరూప పిచ్చయ్య గారు వారి కార్యవసరములను సభ్యులకు తెలిపి వారి యధ్యక్షపదవి నలంకరించుటకు ఆంగ్లేయంగ్ర కలాభాసమానులకు తిరుపతి వాస్తవ్యులను బ్రహ్మశ్రీ నాగపూడి కృష్ణస్వామయ్యగారిని ప్రసాదించుటగా నియమించిరి.

అగ్రాసనాధిపతి

అధ్యక్షుడు నిన్న వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు రానందులకు జింతయు నేడు దయచేసినందులకు నానందమును వెల్లడించుచున్నానని నుడివిరి. అధ్యక్షులు బహుళి మునిసిపల్ హోస్టాల్ లో బ్రహ్మసాంధ్రపండితు లగు బ్రహ్మశ్రీ చింతలపల్లి నృసింహశాస్త్రిగారిని ఆంధ్రకరణ పద్ధతిగూర్చి యుపన్యసించును. అంతట శాస్త్రిగారు కరతాళధ్వనులతో లేచి పూర్వమునున్న యాదిపీఠ్యుల లోనర్చిన యాంధ్రకరణ రీతియు వారికం తెనవీ నులగు శ్రీ నాథాది కవీంద్రుల నర్చన యాంధ్రకరణ పద్ధతియు సోదాహరణముగా వాని వాని తారతమ్యమును వివరించిరి. ఆధునికకవులలో రామాయణకవులగు గోపీనాథ వేంకట కవి, వావిలికొలను సుబ్బరావుగార్లు యాంధ్రకరణ మతిప్రశంస నీయము లనియు మూలమునకు జక్కని ప్రతికృతి యనియు నొక్కొక్క వక్కాణించుచు, బ్రక్కరము కృతిసమర్పణచేసిన శ్రీ శర్మగారి యీ రామాయణమందలి వ్యాఖ్యానములను విశిష్ట రహస్య విశేషాంశములం చేర్చిని అంత సులభమైన మధురముగ రామాయణగ్రంథమును తెలిగించి యాంధ్రలోకమునకు శ్రీ శర్మగారి నొనర్చిన మహాపకారమును వెల్లడించుచు వాది కావ్యమును నింతశ్రద్ధ వహించి వ్యాఖ్యానముఖ్యవిషయములను సహ చక్కగా వివరించి తనకాలమును బ్రకటించిన శ్రీ శర్మ గారిని చాల కొనియాడిరి.

“కావ్యశ్రీ” బ్రహ్మశ్రీ రావాడ వేంకటరామ శాస్త్రి గారు

శాస్త్రిగారు రామాయణాంధ్రకరణమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు శ్రీ శర్మగారు తెలిపించిన సంస్కృత రామాయణ మందు నచ్చటచ్చట ఖట్టులుల ననేకావశిష్టము లగు శ్లోకము లకు శ్రీశర్మగారు తెల్లు తెలిపించిరి అట్టివి కొన్నిచేర్చిని వానియందభాగమును తెప్పి శర్మగారి యదృశ్యమగు భావగాంభీర్యములకు పద్యరత్నముల పరించి వివరించి సభాసదుల నానందాన్ని నోలబడించిరి.

కావ్యశ్రీ జనమంది వేంకట సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు

శ్రీ శర్మగారు కరతాళధ్వనులు చెలరేగ నవవ్యాస వేదిక నధిరోపించిరి. కడపనుండలకవులగుగూర్చి 1 గంట కాలము నత్యంతాసా ముప్పటిల్లి నుగన్వసించిరి. సభకులెల్ల వారు చెప్పిన 54 మంది కవులచరిత్రమును సత్తీత్రధతో వినిరి. వారిచేరి యతిమనోహరదాయకముగ నుండెను. శర్మగారు కుగ్రామములయందు సయిత ముండుభాసములను పరికించియు తాళపత్రగ్రంథములకు విమర్శించియు గడపనుండలకవుల చరిత్రము మండల వాస్తవ్యులకు సమగ్రహించినందుల కందఱును నతి సంతోషము వెల్లివిరియ న్నిరించిరి.

శర్మగారి రొక్కవాక్యము మదివిన విమ్మట మరల సేసాటి వాక్యములు బయలుపడెనునామని శ్రోత్రమహాశయులు చెబి యొక్కియుండునట్లుగాజేసిరి. 54 మంది కవులయందు నీకింది వారినిగూర్చియు, లేదితరులగుగూర్చియు వారివారి కవిత్వాచార్యముంగూర్చియు నతిశయముగ నుడివిరి. వా రెవరన—

- 1. బమ్మెర పోతనామాత్యుడు, 2. నాచన సోమనాథుడు, 3. బద్దెన, 4. ఆయ్యలరాజు రామభద్రుడు, 5. కొమ్మగిరి సంజీవరాయుడు, 6. కుమ్మరిమెల్ల మున్నగువారు. ఇంతటితో సభ ముగిసెను.

సాయంకాలము

4-30 గంటలకు మరల సభసమావేశమయ్యెను. అగ్రాసనాధిపతులలోక పేరకుఅనంతపురమందుబ్రహ్మత్యమవారిచేసెల కొల్పబడినకళాశాలయందు ప్రధానాంధ్రపండితులగు బ్రహ్మశ్రీ ప్రయాగ వేంకటరామశాస్త్రిగారు రామాయణకృతివిమర్శనమును మృదుమధురభావములతో చాలకాల ముపవసించి సభాసదులనునంబుల నుల్లసిల్లజేసి “అభినవవాల్మీకి”యని బిరుదమునిచ్చుటకు సభాభిప్రాయమునుగోర శ్రీ చింతలపల్లి నృసింహశాస్త్రిగారి యభిప్రాయమునీతి నాంధ్రయను సవముగూర్చి “అభినవాంధ్రవాల్మీకి” యను బిరుదమొనరిగి ప్రశంసాపద్యములను జదివి మహానందమును కలగజేసిరి.

పండితాభిప్రాయములు

బ్రహ్మశ్రీ ఆంధ్రవాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు రామాయణాంధ్రకృతియందే కష్టములను దమయాత్మానుభవ సాదృశ్యముచే దానిని వెల్లడించుచు వ్యాఖ్యానాంతర్గతహాస్యాంశములనెల్ల యశాసామర్థ్యముగఁ జెలిగించినశ్రీశర్మగారిని గొనియాడుచు మండలాభివృద్ధికి భగవానుని ప్రార్థనముతో

విరమించిరి. కడపమునిసిపల్ హోస్టాల్ సంస్కృతపండితులగు “శిరోముణి” ముందరేశ్వరశాస్త్రిగారును హిందూపురం రాఘవేంద్రాచారిగారును రూపావతారం శేషశాస్త్రిగారును ఆదేవిధముగ విపులముగ ముచ్చటించిరి. కవిసింహాశాసథాని, డి. రాజశేఖరకవిగారును, కృష్ణస్వామయ్యగారును, చింతలపల్లి నరసింహశాస్త్రిగారును, కావ్యశ్రీ రావాడ వేంకటరామ శాస్త్రిగారును, శ్రీ నేరేళ్ల పల్లి రామకృష్ణ శాస్త్రిగారును, ‘కావ్యశ్రీ’ మధులపల్లి వేంకటసుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారును ప్రశంసాపద్యముల జనివిరి.

శేషాద్రి శర్మగారు

శర్మగారు తామాంధ్రకరించిన రచనను గురించియు, ఆలంపించిన గద్దెని గుఱించియు తెప్పించు కడపసారులు తమ యెడఁ జూపినయాదార్యమునకుఁ దమ కృతజ్ఞతఁ జాలవారము వెల్లడించిరి.

అగ్రాసనాధిపతి యంతోష్ఠపన్యాసము

అధ్యక్షులు శ్రీశర్మగారిచే నాంధ్రీకరింపబడిన రామా యాచరణ గుఱించియు వారియందుఁ బోరులు చూపిన గౌరవమును గూర్చియు తెప్పి శ్రీ వైస్వపులకు సంతర్పణచేసిన శ్రీమాన్ శిరోపాచార్యులవారిని, బిరుద కన్నచానమునంగిన శ్రీయుత గోపవరము గోపాలరెడ్డిగారిని, స్వాత్మబ్రహ్మణులకు సమాధాన చేసిన శ్రీయు. కామశెట్టి వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారిని, మధ్యయు నన్నచాన మొనంగిన చు. రా. శ్రీ కాకూరు శ్రీనివాసరావుగారిని గొనియాడుచు వారి యాదార్యమును వొప్పుచు శ్రీ శర్మగారిని మున్నుం దివేదికముగ భాషాశేష యొమర్చుచు పాఠకులకు గ్రంథసహాయమును చేయుచు సత్కార్యబద్ధులం జేయునట్లు భగవానుం డన్నివిధములఁ బోష్యుడుగాత మనియు, అభినవాంధ్రవాల్మీకి యను బిరుదమును భిక్ష అనుచుఁ దమ యంతోష్ఠపన్యాసమును ముగించిరి.

ఆనవైన సంఘాధ్యక్షులు కాకూరు శ్రీనివాసరావుగారు

శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారు తమ యంతోష్ఠపన్యాసమునఁ బమకుం దోష్యడిన పాఠుల నభినందించుచు మారదేశమునుండి శ్రీమ యనక దయచేసిన పండితుల బహూకరించుచు నిక్కార్మమునకు పురపాలక సంఘమువారు ముద్దుకృష్ణ ధియేటరును సభాసమావేశమునకు నొసంగినందులకుఁ బమకృతజ్ఞతఁ జెప్పుచు నితరకృత్యముల సాయపడినవారి కందఱకుఁ పెండనము రిప్పించుచు ఆనవైనమాచ్యమున విజయంచేసిన శ్రీ శ్రీ శ్రీవేంకటగిరి కుమారరాజువారిని గూర్చియు, చు. రా. శ్రీ కృష్ణస్వామయ్యగారిని గూర్చియుఁ గృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచు శ్రీ శర్మగారి కెల్ల కాలము నిట్లే గ్రంథసమర్పణము చేయుచు మాకిట్లే సత్కార్యబద్ధకంఠముంగట్టుచు మా కడపనుండలము కీర్తిని గాపాడి ముమ్మఁ గృతకృత్యులం జేయుదు రని ప్రార్థించుచు వారుపన్యాసమును ముగించిరి.

సభ జయజయధ్వానములతో 9½ గంటలకు ముగిసెను. ఏమాలయాచినను అభినవాంధ్రవాల్మీకికి జయఁ అనియు, చాల సత్కృతికి జయఁ, అనియు, కడపనుండలకవికి జయఁ అనియు కావ్యశ్రీకు జయఁ అనియు ప్రజలు వారి యుత్సాహమును బద్ధిబాంక పైకిరంగినట్లు చూపించిరి.

మలకోశము, మెదడు చల్లదనముగా

నున్నచో ఏవ్యాధియైనను సచ్చనను భయములేక ఉండవచ్చును.

మలకోశము, మెదడుచల్లదనము గానున్న ఏవ్యాధియైనను నిర్భయముగానుండ వచ్చును. ఇదియే శాస్త్రములందునెప్ప జదియవచ్చు. ఈపద్ధతిని అవలంబించు వారికి ఏవ్యాధియూరారు. క్రమముగా రాచిన్నన్న “పేటెంటు” బార్లెని వాచిన ఆచరణను చల్లగాను, మల్ల కోశమును సుద్రమగాను ఉంచుదు, ద్వంద్వమును రా నియము. నెడలకోశము కుశ్రమగాను, చల్లదన ముగానున్నట్లును మెదడు చల్లదనముగాను ఉంచుదు. అక్షర్ల, భర్తరము, రేల వొట్టి మొదలగువి వచ్చునట్లెడల మీరేమి వైద్యము కవిరాజులు రా నిని ఉపయోగించవలసినట్లు నిప్పుదును పోయ్య చేయవచ్చును. దానిచేరి గిన మంచులుములనుబట్టి. రాచిన్నన్న “పేటెంటు” బార్లె కంటెను కుశ్రమైవట్టియు, లేలిక యైన ఆహారము లేదని వై ద్యులు, కవి రాజులే ఆలంకరించుచున్నారు. కోశము, ఆకోశమందును, ముగించుచు పడవమువారు మొదలగువా రందఱును (దీనినివివర్ణమును ఉపయోగించవలెను.)

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని సుక్ష్మలకుమంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలక సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధమచేసబడిన లోకప్రఖ్యాత మైనమందు. ఇది ఇప్పుడేపుడు తయారుగున్న క్రొత్త మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతకు వాడుకలో నుండి మెప్పును పొందిన. దివ్యామృతము నోవ్వలు, వాపులు, గాయములు, దిగ్బలు, పోట్లు తెలుకులు, మొదలగువాళ్లకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా వెంటనే పరిశేయము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నోవ్వలు సయితము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందుకు శరీరాంతములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి కిధిపదార్థములను గ్రహించి ప్రాశస్త్యమును జేయుచున్నది.

అన్నిమాపులో దొరకును
అమృతాంజనం దీవో,
మదరాసు - బొంబాయి

జాబులు

జీవమంబు శంఖుస్థాపన - రాజమండ్రి

రాజమండ్రి నామ సంవత్సర శ్రావణ బ ౧౦ ఆదివారము శోభన శ్రవణం జేయవలసివారి ప్రక్కన యున్న కారీ ప్థలములో ప్రత్యేకము శ్రీమహాకవి తరపున వజీరులును ఉదారదాతలును అయిన శ్రీయుత కాకీ అచ్చిరాజు, పుష్పవల్లి తాతూరమ్మగారలచే శంఖుస్థాపన మహోత్సవము ౪ గంటల ౪ నిమిషములకు గాలిమీ ప్రక్కన అతివైభవముతో బ్రాహ్మణ ఆశీర్వాదముతో జరుపబడెను. ఈమంబుపము అనతికాలములో తయారై ఆనందము గలుగజేయును.

కె. వి. చలపతి.

శ్రీ సరస్వతీ నిలయము-ధర్మవరము

28.8.24 వ తేదీ మహావేళమైన మహానభా ముఖ్యతీర్థాన ములు -

అగంతవుమున నీ సరస్వతీనిలయపు శాఖను ప్రతేకముగా నుంచి పోషించుట అనావశ్యకమని తీర్మానించబడినది.

కార్యనిర్వాహక వర్గమున బాకీపడిన స్థానముల కీక్రింది విధముగా విన్నికలు జరుపబడినవి:-

శ్రీ తుంపర్తి రామంధ్రరావుగారు అక్రమము. తుంపర్తి కృష్ణగారు లైసెన్సేషన్. ఆర్. వెంటిటసుబ్బయ్యగారు, హెచ్. రంగారావుగారు, యస్. శ్యామాజీరావుగారు, వాగారి బాల్యము, వై. ష్యామారావుగారు రావుగారు, ఆర్. పాంబలివరావుగారు.

వై. హనుమంతరావు, కార్యదర్శి.

శ్రీయవజనసంఘము. జకాం.

(నైజాం యిలాకా)

ఈపట్టణమున శ్రీరాక్షి వైశాఖమాసమున వైశేరుతో ఒక గ్రంథాలయము తెరువబడి పురవాసుల ఆదరణతో దినదినా భివృద్ధిచెందుచున్నది.

శ్రీరామం చి అష్టమిదినమున శ్రీజగత్కల్యాణ చక్ర వర్తియు శ్రీమన్నారాయణుడు నగ శ్రీగోపాలకృష్ణభగవానుని జన్మదినోత్సవము వై గ్రంథాలయభవనమున నూతనముగా ఈ సంగి జరుపబడినది. ఈ గ్రంథాలయము నూతనముగా తెరువబడినది ఈ పురవాసులును తనతర మిత్రులును కమిత్రభాగ్యులతో జయప్రదముగా జరుగుటకు తోడ్పడినందుకు ఈ సంఘమువారు వారికి విక్రీకృత్యలు, అష్టమిదినము రాత్రిభజనయు చారిక, యు, భాగవతపురాణము జరుపబడి ముదితము బహురమ్యముగా జరిగెను జరుపబడినది. ప్రేక్షాగోపాలుడు ఈ సంఘపు పురోహిత్వకి తోడ్పడుగాక యని ప్రార్థనలు జరుపబడినది.

సంఘాధ్యక్షుడు.

గంజాం మండల మహాసభలు

గంజాం మండల మహాసభలు త్వరలో కలగవట్టును గ్రామములో జరుగవచ్చును. సుమారు రెండువేలము దికి వలయు విశాలము దేరావేయబడుచున్నది. దేరా వేయబడుచున్నది సమీపముగనే ఖద్దరు ప్రదర్శనశాలలు స్వల్ప అద్దలైననే యేర్పాటులు సంయమము చేయబడుచున్నది. గంజాం మండల ఖద్దరు పరిశ్రమలయముల వారు గంజాం మండల గౌరవమును కాపాడుటకు వారివారి పక్షకునూలు బట్టలను నింపవలసియున్నది. అందు నిమిత్తము త్వరలో చర్యలు పంప ప్రార్థితులు.

కళింగపట్నమునకు ఆముదాలవలన రెయిల్వే స్టేషనుమీదుగా బయటకు ఆముదాలవలన రెయిల్వే స్టేషనువద్ద బండ్లు యేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. మోగారు బండ్లు జట్టాలు, ఎడ్లబండ్లు మెదలకని స్టేషనువద్ద యేర్పాటు చేయబడును.

ప్రతినిధి గ్రుమును ఒకరూపాయమాత్రమే. ప్రేక్షకులకు కొడ ఒకరూపాయలే. సభకు మేర్పాటు యేర్పరకు చేయబడుచున్నది. పూటకు 0.8.0 లున్నా దినమునకు 0.12.0 లు మాత్రమే అని నామ సంఘమువారు నిర్ణయించినారు.

సభలకు గంజాం మండల మహాసభలు నందలవెందులగ వయచేసి కళింగపట్నములో జరుగవచ్చు మండల మహాసభలను జయప్రదము చేయ బూకడగాక.

కళింగపట్నము } గరిమెల్ల కుమార స్వామి.
24.8.1924

దీవరక్షకసభ-కడప

ఈనెల 28వ తేదీరాత్రి దీవరక్షకసభవారు పాదుకాప బాధిచేయును ద్రవ్యించిరి. శ్రీ శ్రీ శ్రీ వెంకటాద్రి కుమారరాజు సర్వజ్ఞకృష్ణయ్యచేంద్రబహదూరుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. ఆటముగింపకమునుపే రాజాగారు మెయిలుకు వెళ్లవలసివచ్చినందున సభవారికి రు 58.0.0 దయచేయుచునని చెప్పి వెళ్లిరి. ఆ దినమున వెల్లూరువాగ రాజారావుగారు దళని కేవలముగించిరి వారికేవలముచూచినవారు చిత్రాక్షుడే కైతేయి వరములవని దుఃఖించుచున్నా డా అనునట్లుండెను. దీవరక్షకసభవారు ఒకచీద పాఠశాలను స్థాపించి విద్యాదాన మొనర్చుచున్నారు. మరియు అనేక ధర్మకార్యములు చేయవలసింది. వారిసభ దినశాఖివృద్ధి గాంచునని మేమెల్లరము తలచెదము. ఈసభ కౌన్సిల్వమునకు శ్రీయుతులు బి. ఎ. దేవరాజులు నాయుడు గారు, బి. యె., బి. యల్., వి. ప్రకాశంగారు, బి. యె., బి. యల్., గాగ్ల యెళ్లూర శ్రేష్ఠ సహించుచున్నారు.

(ఒక విలేఖ)

పార్వతీపురం (విశాఖపట్నంజిల్లా)

ఈనెలలో యీ గ్రామమునందు ఖద్దరు అమ్మకము బాగానున్నది. శ్రీయుత నాగులకొండ వెంకటరెడ్డిగారు యీ ఖద్దరు సంఘమువారికి తగుధనము నప్పటప్పట సహాయముచేయుచు ఖద్దరభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారు. తాలూకాయందుండ ఖద్దరు అమ్మకము కాంగ్రెసు ప్రచారకు లగు శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారి సహాయముతో యీ గ్రామసంఘమువారు ప్రచారము జేయుచుచున్నారు. మరియు నీసంఘమువారు ఆహుమదాబాదు తీర్థానము నకుసరించి వెళ్లండ్రకు నూలుతీయుట జేయుచున్నారు. ఇంకా సేర్పూరిన నాకే కలవారకు ప్రతి యేటలు కడుగు రాక్షులు వైరాలతో సజ్జయిజేయుటకు సిద్ధమగుచున్నారు. వాటివాటి ధరలువలయువారు స్వరాజ్యశ్రేయమునకు విచ్చినయెడల తెలియచేయబడును. వరదలసోయినదికి యీ రెండుమాడుతాలూకాల ముఖ్యపట్టణములయందు వనూళ్లుచేయుటకు యీసంఘమువారు తగురీతిని ప్రయత్నించుచున్నారు. బొబ్బిలి, గజపతిగరములలో యీసంఘమువారు ఖద్దరు అమ్మకారు.

రాధామాహామహాపాత్రో అనేవారు యేజన్మీస్రాంతములలో కాంగ్రెసు ప్రచారముచేయుచు కొన్ని అక్రమమైన పనులుచేసివారని పోలీసువారు అరెస్టుచేసి రాంపుడులో రిమాండులో నుంచినట్లు తెలియుచున్నది. యేజన్మీలోగాని యి తరపట్టణములలోనూగాని యెవరునూ షిరికి యిక మీదటచందాలు కాంగ్రెసుతరపున యియ్యరాదని మంచి చెయుచున్నారు.

మంత్రాల లక్ష్మీనరసింహం,

కార్యదర్శి పార్వతీపురం కాంగ్రెసుసంఘము.

విజయనగరపుర జాతీయోపసంఘపు 1924 సం॥ జూలై నెల ఖద్దర్ శాఖ ఆదాయవ్యయ పట్టిక ఆదాయము

జాకెలూఖర్నూ చిరానిల్వ	192.5.10
కోశాధికారివద్ద నిల్వ	420.0.0
బట్టల అమ్మకం	557.4.4½
ఖద్దరునిధి	4.8.11½
బాకీవసూళ్లు	18.10.3½
కాంగ్రెసుసంఘము తీర్చినది	34.0.0
కోశాధికారివద్ద నుంచిన ప్రైకము	5.9.8
నకు నచ్చిన వడ్డీ	
	1232.7-1½
వ్యయము	
నేతకూలులు	102.8.5
రంగు అద్దకంకూలులు	9.2.9
మంభీహాలులు	2.8.3
మల్లికుడుగల కోడండరామస్వామి	100.0.0
గారికి లోగడ యిచ్చిన 300 గాక	
కైలాసపట్నం కాంగ్రెసు సంఘ	60.0.0
మునకుబట్టలకై యిచ్చిన అడ్వాన్సు	
నూలు మొదలగునవి కొనుబడి	578.2.7
కాంగ్రెసుసంఘముకు యిచ్చినది	47.0.0
యీనెలఖర్చు కోశాధికారివద్దనిల్వ	125.9.8
చిరానిల్వ	212.7.5½
	1232.7-1½

కలబరిగె నరసింగరావు.

కార్యస్థానపు వ్యవహర.

వృత్తాంతలేఖలు

మంగళగిరి

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆగస్టు 28:- మంగళగిరికొండ పగులుననియు కొండ వెనుక భాగమునుండి పొగ బయలుపడెదలి వచ్చుచున్నదనియు వందలి వ్యాపించినది. అందుకై కొందరు జనులు చూచుటకు బయ్యుచున్నారు. ఈపైవందలి నిరాధారమైనదనియు, ఇంతవరకు కొండవెనుక భాగమునుండిగాని చురచెరువునుండిగాని పొగ నచ్చులేదనియు యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాను.

వరసమందిరము

మాగ్రామములో శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహ పరమమందిర ము పేరిట నొక పుస్తకభాండాగార మున్నది. ఆమందిరమునకు స్వంతగృహము లేదు. అందుకై ప్థలము పంపాదించబడినది. భవన ముగట్టాటకు ఒక సంవత్సరమునుండి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నను యంతవరకు పనిప్రారంభింపబడలేదు. ప్రస్తుత మాభాండాగారము శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీ సత్రంలోనున్నది. సుమారు సంవత్సరమునుండి తలుపులు తెరచుటగాని పుస్తకములు చదువువారికి కచ్చుటగాని సంభందించుచుండులేదు ఇకనైనను ఆభాండాగార కార్యనిర్వాహకులు దానిని నామమాత్రముగా నుంచక ప్రతిదినమున దానిని కొంతకాలమైనను తెరచియుంచి అమరువారలకు చదువుకొను నిమిత్తము గ్రంథముల నిచ్చుచు సరియైన స్థితిలోనుంచి దాని నభివృద్ధిలోనికి తీసుకురాగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను.

వింతవర్షము

మంగళగిరిశిర్కా వెంకటాచార్యగ్రామంలో వారము దినములక్రిందట పసుపురన్నము కురిసినట్లు వానచినుకులు పచ్చగాపడినట్లును వర్షము పూర్తియగుసరికి గ్రామముంతయు సన్నపసుపు ముద్దలతో నిండియున్నట్లును చెప్పుచున్నారు.

తలుకు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

సాహిత్యసభలు:- ఈసభలు సెప్టెంబరు 6 వ తేదీనుండి జరుగగ 5 దినములు కొనసాగించుటకై యాధిక సాహిత్యము, తదితరములైన విషయములు ముచ్చటించుటకై యిచ్చటనున్న సారస్వతసభ్యులముపత్రికాధిపతులైన, ఏలూరుపాటి రామభద్రచయనులుగారు, సారస్వతిములో కృషీనలిపిన పెమ్మరాజు శితారామయ్య, మంగిపూడి వేంకటేశ్వర్లుగారు యాజమాన్యమున యొకప్రత్యేకసభ గావించిరి. ఈపట్టణము మిగుల సుప్రసిద్ధవి సారస్వతముడయిన సన్నయకు పరిచయ్యలము యట్టి ప్థలమున తిరిగి సాహిత్యమహాజనసభమాడుట చాలప్రశంసనీయును. సారస్వతాభిమాను లెల్లరును దయచేసి సభలు జయప్రదముగా కొనసాగింతురు గాక!

కచేరీలు:- ఈ గ్రామము నానాటికి పుద్ధిలోనికివచ్చుచున్నది. గ్రామముధ్య మన్న ఖాళీలములన్ని, నూతన భవనములకు తావ్రగుచున్నవి. దీనికి ముఖ్యకారణం యిచ్చటకు నూతనముగా రెండు జిల్లా మనసబుకోట్లలు, అళిష్టాంటు ఇంజనీరు ఆఫీసు, సెటుల్మెంటు ఆఫీసు మొదలయినవి వచ్చుటయే! యీ సెటిల్మెంటు ఆఫీసు వచ్చి సెలదినములు పైన కావచ్చుచున్నది. నూతనముగా వచ్చుటచే కొంతమంది గుమాస్తాలు కావలసివచ్చిరట. దానికిగాను, బి. యె. లు, ఇంటరిమిడియేటు ప్యాసు అయినవారు, స్కూలు ట్రైనలు ప్యాసు అయినవారు, కొన్నివందల దరఖాస్తులను చేసినవారట విద్యాధికుల యవ్వచివరకు యిట్లుగా పరిణమించినది. ఏదో స్కూలు ట్రైనలు దాకా ఈడ్చి, ఎందునకు పోబాలినవారకు, ఏ తాలూకా గుమాస్తా, మరియు గుమాస్తా చేసుకొనే వాళ్లకు, పట్టాగ్రహాన్ని బిల్డింగు, బియ్యెలు. పోట్లజేయుట జూడ చాలా శోచనీయంగా నున్నది. ఇకనైనను యిది గమించుకుండా యింకను కళాశాలలలోను, పాఠశాలలలోను చదువుచున్న విద్యార్థుల గతి యికముందెట్లుండునో కదా!

కుర్రు కంపెనీ:- మాగ్రామము రైలుకు చాలదూరము గాన కొప్ప కంపెనీలుగాని, సర్కుసులుగాని రాజాలపు. కాని ఏటేట పైకంపెనీవచ్చి నాటకము ప్రదర్శించి ద్రవ్యము గొనిపోవుచున్నది.

కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘము

ది 21-8-24 తేదీని ర్యాల్ గ్రామమున ఉదయము 8 గం
టులకు ముఖ్య శ్రీ విన్నకోట వేంకటరత్నముగారి అధ్యక్షత
క్రింద ముసల్ శ్రీ రామప్పసింహంగారిభవనమున తాలూకా కాంగ్రెస్
సంఘము సమావేశమై గావింపిన తీర్మానములు:-

తీర్మానములు

(1) అఖిలభారత సభాతీర్మానములను సమసరించి గత
సమావేశమున పుల్లెటిళ్ళ గ్రామమున తీర్మానించిన ప్రకారం
ఆగస్టు 12 వ తేదీనాటికి నూలుపంపలసిన దని కోరుచు తీ
ర్మానించినను ఆ తీర్మానము చెల్లంబించినసభ్యులు రాబోవునె
లైంబరు 12 వ తేదీకి విధిగా 2000 నూలున్న వడికిపంపని
వారి తాలూకాను పంపవలయునని తిరిగి ఈ సంఘమువారు
తీర్మానించుచున్నారు.

(2) కొంపెల్ల వల్లభశాస్త్రిగారి రాజీనామా సంగీకరించి
వీరిస్థానే దేవులపల్లి నూర్జనారాయణమూర్తిగారిని గోదావరి
మండలసంఘమునకు కొత్తపేటసభ్యుల శ్రేష్ఠిగారిని తాలూకా
సభ్యునిగాను కొడవూరి కామేశ్వరరావుగారిని తాలూకా కా
న్యస్యరాజక సభ్యునిగాను ఎన్నుకొనడమైనది.

ఇంతట మధ్యాహ్నము భోజనముయందుగావచ్చినందున
ఈసభ 1 గంటవరకు నిలుపుచేసి తిరిగి 1 గంటకు ప్రారంభింప
బడినది.

(3) మండలసభ్యులములో జనవరి నెల వరకు ఆపుచేయ
డమైనది. ఈలోపున కార్యదర్శి వివిధసభ్యుల అభిప్రాయము
కనుగొని జనవరిసభయెదుట ఉంచవలెనని తీర్మానించుచున్నారు.

(4) అవిడి జాతీయపాఠశాలకు ఈ సంవత్సరముకు విరా
ళముక్రింద రు 50 లు ఏబదిపాపాలు శాంక్షనుచేయడమైనది.

(5) ప్రతితాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘసభ్యుడునూ మాస
మునకు కనీసము 15 దినములైననూ నిర్వాహకార్యక్రమప్రచార
ము సలుపవలెననియు నీ సభవారుకోరుచున్నారు.

II కాంతినైసరిలకు ఏర్పడిన వారికి శిక్షణకు అవిడిపాఠ
శాలాభవనమునందు ఆక్టోబరు ఆఖరువారమున శిబిరము యేర్పర
చి శిక్షణ మొనంగుటకు యీ సంఘమువారు తీర్మానించు
చున్నారు. ఇందువిషయములో తగుయోగింపుచేయుటకు గోపే
టి వెంకట్రావు, కొడవూరి కామేశ్వరరావుగార్లకు అధికార
మియ్యడమైనది.

(6) ఈ సంఘము ప్రారంభములగాయతు బట్టలు వగై
రాలకు రావలసిన ఆరుపుబాకీలుఅన్నియునూ యిందుకు జవాబు
దారి అయినవారు నెలైంబరు నెలాఖరులోగా వసూలుచేసి కా
ర్యదర్శిపరంగా యియ్యవలయును. నదరు బాకీలు అట్లువసూలు
చేయనియెడల అతడుపులుచ్చినవారు భరింపవలయును. ఇందు
విషయములో జవాబుదారి నిర్వాహకచేసి తగుచర్యచేయుటకు
కార్యనిర్వాహకసభ్యులకు అధికార మియ్యడమైనది.

(7) I రాజీలక్ష్మి శ్రీపేటతాలూకాలకు ఉండుకున్న
ఉమ్మడి బాకీలు చాలకాలమునుండి నిల్వయిండుట ఉభయసం
ఘముల ప్రతిభకు భంగకరమగుటచే నదరుబాకీలో వసూలు
య్యే మొత్తముల వసూలుచేయుటకున్న వసూలుగాని మొత్త
ముల లెక్కలలోనుండితగ్గించుటకున్న గోదావరిమండలసంఘము
వారిని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

(7) II వైబోకిలమయలో గోదావరిమండల సంఘ
మువారికి కావలసిన సంబంధి యిచ్చుటకునూ సంఘముతరపు
న వ్యవహరించుటకున్న మురా-శ్రీ గోగంగు వెంకటేశ్వర్లుగా
రికి సంపూర్ణాధికార మియ్యడమైనది. నెలైంబరు నెలాఖరులోగా
వెంకటేశ్వర్లుగారు యీవిషయములో తాలూకాసంఘమునకు
తమనివేడక పంపవలెనని తీర్మానించు చున్నారు.

(8) ఆ. ఈసంఘములోవున్న రాట్టములు వగైరా
సామాను విలువ నగదు చితానుండితగ్గించి ప్రత్యేకముచితావుంచ
వలెను.

ఆ. సదరుచిరాలో సామానులవగైరాల విలువయున్న
ఆరుపుబాకీలున్న చేయింపవలెను. ప్రకారముసప్తముగా
చేరుచేరు చితాలు నెలైంబరు 1 వతేదీ లగాయతు వుంచవలెను.

క. కోశాధిపతివద్ద నిల్వయున్న మొత్తము ఖద్దరులై ప్ర
త్యేకింపబడిన మొత్తములో చేయింపబడుచేరిన సదరుముత్త
ము వాషనుచేయవలెనని యీసంఘతీర్మానము సమసరించి కార్య
దర్శి వ్రాసిన జాబులప్రకారము కోశాధిపతి గమనింపకపోవుట
మిక్కిలి విచారకరము. తమవద్దనిలవయున్న మొత్తము కోశాధిపతి
గారు నెలాఖరులోగా తాలూకాసంఘకార్యదర్శిపంపవలెను.
అట్లుపంపుటకు వారికి యెట్టిఅభ్యంతరములైననూ ఉన్నయెడల
సదరుఅభ్యంతరములను తాలూకాసంఘమునకు తెలియపర్చవలెను.
అందువై చర్య కార్యదర్శి జరుపవలెననియు తీర్మానించు
చున్నారు.

(9) మహాత్మా గాంధీగారు ఈజిల్లాలో సంచారము
చేయుటకు వేంచేయవచ్చుడు డెల్టాతాలూకాలలో పర్యటనము
యేర్పాటుచేయుటకు ముఖ్యపరిపరమి యీసంఘమువారు జిల్లా
సంఘమువారి గోరుచున్నారు.

(10) కాంగ్రెస్ అభిమానియు ఉదారస్వభావులును
అయిన శ్రీ శ్రీ కారం కృష్ణయ్యగారి అకాలమరణమును
యీసంఘమువారు చింతించుచు వారి ఆత్మకు శాంతిలుగు
గాక యని యీశ్వరసిద్ధిప్రార్థించు వారిటుంబునునకు సాను
భూతి చూపించుచున్నారు.

(11) ఈతాలూకానుండి ముఖ్యము సుసర్ల బ్రహ్మదేవ
శాస్త్రిగారిని యిదివరలో యెన్నికొనిన శ్రీయుత గోపేటి వెం
కట్రావుగారు క రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘసభ్యునిగా యెన్ను
కొనడమైనది.

(12) ఈతాలూకాలో సామ్య వసూలుచేయుటకు
గాను కార్యదర్శిగారివల్ల అధికారముపొందినవారు తప్ప తదితరు
లు యెవిధమైన చందాలు వసూలుచేయరాదని యీసంఘము
వారు తీర్మానించుచున్నారు.

(13) దౌర్జన్యరాహిత్యముపై నాభారతీ సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యప్రకటన ప్రకటించుచు 10 కొట్లరూపాయలు జా
తీయబుణముగా (మనదేశమునుండిగాని మరియే యితర స్వా
తంత్ర్యదేశమునుండిగాని) బదులుతీసికొనుచు (పార్లెలు గార్లు
మొంటు) స్థాపనచేయవలసినదనియు యీసంఘమువారు, మండల,
రాష్ట్రీయ, అఖిలభారతసంఘములను కోరుచున్నారు.

ఉ|| కొడవూరి కామేశ్వరరావుగారు,

ఈ తీర్మానము శాస్త్రవిరుద్ధమని సభవారు అభిప్రాయ
పడినందున చర్చించలేదు.

ఈ సభ సాయంకాలము 4 గంటలకు ముగింపబడినది.

దేశీ రాజా నరసింహం,

కార్యదర్శిగాను.

దగ్గ, నరముల బలహీనత, దేహమునందుండు అత్యుష్ణము మొదలగువాటిని త్వరితముగా కుదుర్చుపెషధము

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురనివాసియును, ప్రస్తు
తము మద్రాసు, జార్జి టౌను, ఆర్మీనియన్ వీధిలో, నెం
72 రు గృహమునందుండు స్వామి పండితి ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు నాకు 2
సం|| రములుగానుండినదగ్గ, నరములబలహీనము, అత్యుష్ణము మొదలగువాటికి చికిత్సచేసిరి. నాస్థితి
మిక్కిలి హానికరముగానుండెను. ఆంగ్ల, ఆయుర్వేద వైద్యులవద్ద పేషధముతీసికొనియు నిరుపయోగ
మాయెను. తుదకు నేను స్వామి పండిత ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారువద్దకు చికిత్సకై వెళ్ళితిని. వారు
గడచిన రెండుమాసములనుండి నాకు పేషధము నిచ్చిరి. వారిపేషధములచే గలిగిన అద్భుతగుణము
లనుగురించి నాలభిప్రాయమునుసంతోషముతో వెలి
యజేయుచున్నాను. నేను వారిచికిత్సలో నుండుకా
లమందు నాశరీరమునందున్న ఒక రహస్యస్థలము నందు వాపు కనిపించెను. నదరు సంగతిని స్వామిజీ
వారికి తెలుపుటకు 10 దినములవరకు సంగోచించు
చుంటిని. దినదిన వాపువిపరీతముగా హెచ్చుచుం
డెను. తరువాత స్వామి జీవారిలో నదరు సంగతిని తెలిపితిని. వారు దానిని 5 దినములలో బాగుచేసిరి. ఇతరులుకుదర్శనైవి వ్యాధులను స్వాయిజీవారు తప్ప
క బాగుచేయగలరని అతని సహాయము కోరునట్టి రోగులకు దృఢముగా సిఫార్సుచేయుచున్నాను. వారు రోగులయెడమిక్కిలి దయతో ప్రవర్తింతురు.

వి. వి. కృష్ణారావు.

జెట్ ప్రోలు రాజాగారి అల్లుడు. మూర్ఖకొండ, 21-8-24

ప్రస్తుత విలాసము:- నారాయణరాగ్ కళిద్రుత్.

(ప్రకటన) పోస్టు మాంటుకోడ్లు, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 28-వ తేదీ గురువారము

(1) భాన్యములు

వనియాల రు 1-కి రు 30-0-0	మొదలు 42-0-0 ముంకు	
రియ్యము బస్తాలు	మొదలు వరకు	
కునుకు తెనాలి	,, 48 గలది	రు 14-0-0 14-8-0
నెల్లూరిది	,, డిబ్బా	,, 16-8-0 17-0-0
శీలీది	,, డిబ్బా 48 గలది	,, 16-8-0 17-0-0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0 9-0-0
నవ్వులు	,,	,, 20-0-0 22-0-0

(2) వత్తు భాన్యములు

కందుల బస్తా 1-కి రు 205	రు 11-0-0 రు 12-0-0	
నెవగలు	,, డిబ్బా	,, 12-4-0 12-8-0
నెనులు	,, డిబ్బా	,, 12-12-0 13-0-0
మినుములు	,, డిబ్బా	,, 13-0-0 15-4-0
ఉలనలు	రు 164	,, 9-4-0 11-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె రు 1-కి	రు 170-0-0 175-0-0	
నెయ్యి ను 1-కి	,,	,, 14-0-0 26-0-0
కొండాపురం నేరునెనెకత్తు రు 1-కి	,,	,, 60-0-0 62-0-0
యితర ప్రదేశము	,,	,, 55-0-0 58-0-0
నేరునెనెనూనె గానుగ రు 1-కి	రు 148 మినుకానూనె 186	
అమడము నూనె రు 1-కి	రు 190-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాంతకురుపు రు 1-కి	రు 205-0-0 210-0-0	
మారపనుపు	,,	రు 140-0-0 160-0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరు) రు 1-కి	రు 105-0-0 140-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయల నుంకు 1-కి	రు 45, 50	
కాశనానీ పాయకట్టు	,,	రు 60, 70
రెల్లము రు 1-కి	రు 85-0-0 50-0-0	
శింతపండు రు 1-కి	రు 80-0-0 49-0-0	

(5) ఇనుము

వట్టలు రఖం రు 1-కి	రు 88-0-0 86-0-0	
చదరం	,,	,, 82-0-0 87-8-0
రవుండు	,,	,, 82-0-0 87-8-0

(6) లోహములు

నెంకి 100 కుంకు	రు 78-0-0 81-12-0	
బంగారము, కుంకు 1-కి	రు 24 2-0 24 10-0	
నవరం 1-కి	15-7 0	
ఇర్రడి రు 1-కి	రు 265-0-0 270-0-0	
రాసి డిబ్బా	రు 305-0-0 310-0-0	
అస్కా చక్కెర రు 1-కి	రు 44 0-0 44-8-0	

(7) రంగులు అలిపిరైన

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	రు 80-0-0	
కొట్టి కృష్ణము డిబ్బా	,,	
సింహం డిబ్బా	,,	
4 గుర్రం డిబ్బా	,,	

(8) దూది

బోండా వెన్న బాదవ 1-కి	రు 320-0-0	
-----------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9-12-0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8-8-0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి	రు 9-8-0	
డిబ్బా నెం 14 డిబ్బా	రు 10-2-0	
హేలాత్తూరు నెం 20	రు 12-8-0	
జపాన్ నెం 20	రు 12-4-0	
,, ,, 40 ఏ రేలు తయినన	రు 15-14-0	
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 10-0-0	
వద్వాన్ నెం 24 1/2	రు 12-4-0	

డబ్బీ 1-కి కుప్పకు తెలము రు. 0-8-0

ఈతెలము పాడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును. అమృతాంజనం డిబ్బా, మదరాసు - బొంబాయి.

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1

[47]